

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

August 2022 (Anul XIV) Nr. 162 (8/2022)

BOEM@

August 2022 (Anul XIV) Nr. 8 (162) - 44 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida A.S.P.R.A.

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

8 / 2022

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor-șef adjunct: Denisa Lepădatu

Redactori: Tănase Dănilă, A.G. Secară,
Mihaela Avram, Grigore Grigore, Dan Ion Sanda,
Lucia Pătrașcu, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca
Cipolla (Italia), Lidia Grosu (Chișinău), Laura
Ilinca (Franța), Silvia Curteanu (Iași), Carmen
Racoviță (București), Ligia Popa (Cluj-Napoca),
Melania Cuc (Bistrița), Petru Jipa (Germania)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro
actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com
Telefon: 0726 337376

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regiment 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

- În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.
- Materialele trimise trebuie să fie în format electronic (Word, RTF, PDF) și să conțină diacritice.
- Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional texte apărute în alte publicații (inclusiv pe internet).

**Literatură
și
Artă**

DIN CUPRINS

Poezie: Mihaela Gudană (p.3), Paul Sânpetru (p.5),
Mihaela Poduț Ienuțaș (p.21), Mihaela Claudia Condrat
(p.26), Mirela Cocheci (p.27), Ioana Dumitru (p.29),
Maria Filipoiu (p.37), Mónica Tóth (p.38), Eugenia
Rada Ioniță (p.38), Aurel Scarlat (p.38)

Proză: Florin Logreșteanu: Vine iarna... (p.10), Eugen
Oniscu: Inima străinului (9) (p.14), Mioara Păguțe: Desti-
ne frânte (p.19), Grigore Cotul: Trenulețul (p.20), Lucian
Adulmeanu: Camuflaje (p.30) / Fiziognomice (p.34),
Oana Trandafir: Cartea salvează viața / Împăratul cu su-
flet de artist (p.39) / Muntele (p.40), Anee-Maria Popoiu:
Aventurile din Valea - Vis de lemn (p.41)

Cronică de carte: Elisabeta Drăghici: O investigație a
lumii românești în romanul „Sonia ridică mâna” al Laviniei
Branîște (p.4), Petre Rău: Iubirea la tinerețe – între înger și
demon (p.6), Valentin Lupea: Epistole nesigilate ale unui
suflet problematizat către umanitare (p.16)

Eseu: Ligia Popa: Sicilia, Antonello di Messina și perfec-
țiunea detaliilor (p.12), Andrei Paraschivescu: M.O.I.
(Mystics Of India) (p.23), Gabriela Grigore: Popularitatea
lui Eminescu în rândul tinerilor (p.24)

Note de lectură: Lucia Pătrașcu: Bob de rouă, hrană pe
tărâmul poeziei... (p.32)

Din uimea copiilor: Bogdana Baci: Poveste de adormit
copiii (p.35)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.43)

Grafică:

Coperta I: Colecția InfoArt – Cufărul cu vise

Coperta IV: Elena Liliana Fluture – Caii cu foc 2

Interior: Grafică de Elena Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Mihaela GUDANĂ

*

Ne vom muta
aproape
de sfatul scoicilor.
În trupul lor
crește o inimă roșie.
Pe mal
nisipul caută clepsidre
pentru noi.
Femeia cu flori
în obraji
te așteaptă
în cel mai frumos tablou.
Marea din ochi
te-a găsit
într-o poveste
adevărată.

*

Ce frumoasă femeie ți-am fost!
Privită din toate unghiurile,
lumina a dat semne de fericire
în ochii tăi.
Toată pulberea din după amiaza mea,
acele culori fără seamăn
de la începutul apusului
ți le-am așezat simplu,
în palmele timpului
ce păreau fără margini.
Ce frumoasă femeie ți-am rămas!
Numai tu știi urmele zâmbetului
de la colțul ochilor,
umerii ridicați după ultima întrebare,
numai tu știi că aripile le-am întins
pentru că am nevoie de zbor lângă tine.
Privește!
Ce femeie frumoasă îți sunt!

*

Lumea îți înflorește în bucăți.
La fiecare capăt câte-o așteptare
se așază pe mugurii ochiului ceresc.
Drumul aprinde întrebări.
Când m-am pornit în oglinda ta?
Mi se lipise de gene lumina
și nu mai aveam întunericul cu mine.
Răsărisem toată în timp,
m-ai luat să cunosc rădăcinile din lumea ta,

să încolțesc sămburi de poveste cuminte.
Când m-am ridicat dintre ierburile mele?
Mă încuiasem în adâncul liliacului tău ceresc,
ce înflorise atât de albastru!

*

Stau și ascult inima ta,
o aud cum își înșiră emoțiile în timp.
Avem o cărare visată demult,
necălcată de pas,
nevăzută de ochi,
neumblată în noi.
Avem o cărare a minții,
labirintul prin care
cuvântul nespus sapă adânc în ființă.
Se mișcă ceasul mereu.
Orbirea este imposibilă,
se văd limbile șerpuitoare ale așteptării
din cadranului încântător.
Stau și ascult cum respiri aerul
care mă înconjoară.
Mă adulmec flămând,
mă cauți cu mâinile gândului mereu,
mă bei din pumnii pe care
îi umpli noaptea cu ploi.
Ziua ta mă va uda,
inima ta va cânta mereu,
trupul tău se va lipi
de trupul dorului meu.

*

Aș vrea să am umărul tău,
să port pe el
frumusețea grea a macilor,
să am obraji de flori roșii
și chipul fericirii nespuse.
Uneori viața vrea să aprindă flori
între mine și tine.
Când focul se întinde până la inima ta,
urechea ta aude între noi
melodia vântului pentru împletire.
Aici eu, acolo tu,
cu brațele pline de flori nedăruite.
Ce dor nebun arde
pe rugul neputinței!
Ia florile verii,
și toate florile care vor veni,
Știu că îmi dăruiești înflorirea.
Ce iubire mare doarme în ochii lor!
Întreabă florile
dacă se simt bine în parfumul lor,
ia liliacul de braț
și spune-i
tu cum mai trăiești?

Elisabeta DRĂGHICI

O investigație a lumii românești în romanul "Sonia ridică mâna" al Laviniei Braniște

Am citit câteva din cărțile Laviniei Braniște și mărturisesc că m-au convins de calitățile scriitoarei. Ea trebuie urmărită îndeaproape din mai multe motive: subiectele alese surprind realități românești ce sunt redade simplu, transpunând cititorul în spațiul real; stilul narativ este în acord cu vorbirea curentă, mai ales în primele scrieri (fapt care frapază inițial, dar care, în același timp, parcă ar vrea să ne trezească la realitate și să ne determine să ne controlăm exprimarea); viziunea este specifică perioadei tinereții, impregnată de marca feminină (nu feminis-tă!) - și avem nevoie de astfel de abordări; este brăilean-că și acest fapt invită la solidaritate și la urmărirea evoluției acestei scriitoare (cel puțin eu așa am de gând să fac).

Romanul *Sonia ridică mâna* (căci despre acesta scriu aici) este, dintr-un anumit punct de vedere, o frescă a familiei românești din zilele noastre, o părticică din societatea românească (trecută prin comunism) care, „trăiește” acum prin tinerii ce sunt în plină exercitare a existenței lor. Personajul principal, Sonia, explorează o temă care adesea a făcut subiectul disputelor interpersonale ori sociale: comunismul, viața în comunism, pionii acestora (persoanele cheie, liderii, securiștii etc.), stilul de viață ori nivelul de trai, fericirea românilor și „siguranța” oferită de fostul regim.

Din prisma palierului artistic invocat în carte (realizarea unui film de către Vlad Petre, „un regizor de patruzeci și cinci de ani care de douăzeci își dorește să debuteze în lungmetraj”) se vrea reproducerea unei secvențe a anilor trecuți, Sonia trebuie să reconstituie câteva scene din anul 1974 din viața personajelor cheie feminine ale unei pături sociale elitiste comuniste, Zoia și Elena Ceaușescu, construind un scenariu de film. Ceea ce s-a petrecut în urmă cu zeci de ani, se vrea transpus acum în maniera modernității (a cancanului, după cum ni se sugerează), prin intermediul filmului.

Investigația realizată pentru scrierea scenariului face ca personajul să exploreze perioada comunismului așa cum apare în documente oficiale (caută în articole de presă, cercetează arhivele CNSAS-ului, caută cărți în anticariate etc.) dar și prin interviuarea celor apropiați ei. O căutare ce arată dificultatea de a culege informații credibile despre o perioadă trăită de români, dar și procesul pe care îl parcurge personajul pentru a descoperi detalii din viața unor persoane.

Din altă perspectivă, cea a experienței Soniei, romanul

LAVINIA BRANIȘTE Sonia ridică mâna

reprezintă o explorare a societății trecute, în manieră feminină, o căutare a unei tinere care sub pretextul documentării pentru scenariu de film, realizează o investigație a unei perioade căreia nu-i aparține decât prin părinți și bunici. O experiență pe care tinerii secolului nostru, născuți după căderea comunismului, o trăiesc prin intermediul explorărilor și a dezvăluirilor în articolele de presă, dosare ale CNSAS-ului, ori pur și simplu, prin mărturiile celor în vârstă.

Titlul romanului este sugestiv, simbol al poziției tinerilor în societatea noastră, o expresie, un model de neputință de exprimare în public a unui tânăr care observă ce se întâmplă în jur și care vrea să pună întrebări. Sonia, care participa la o conferință pe tema vieții în comunism, ridică mâna să întrebe ceva, dar nu prea sus, așa că nu este observată - vrând să pună o întrebare profundă ce ar fi dorit să atragă atenția asupra luării superflue a problematicei comunismului de către participanții la un eveniment dedicat. În opoziție cu stilul de gândire al personajului principal, se impune un alt tânăr - un exemplu al lingușitorului, al inteligentului social care „sigur va ajunge cineva”.

Cine este Sonia? Este o tânără care are de scris un scenariu pentru un film la solicitarea unui regizor neconsacrat în lumea artistică. Ideea filmului se centrează pe redarea unor momente mamă-fiică din viața Elenei Ceaușescu și Zoei Ceaușescu. Sonia provine din familie destrămată, crescută de mamă care nu îi destăinuie comunicarea cu tatăl. Este găsită de o soră vitregă (dintr-o altă căsătorie a tatălui său) preocupată să-și revindică „moștenirea” (un apartament). Legătura cu familia este redată în

(continuare în pag. 5)

diferite momente prin care cunoaștem pe mamă, iubitul, o soră vitregă, o mătușă, bunicul din partea tatălui. De altfel, scena în care este prezentată vizita ei la bunic încheie romanul. Romanul ne dezvăluie și iubirea Soniei - o relație cu un tânăr, Paul, doctorand, pentru care „luptă în felul ei” și de la care află tardiv că este căsătorit. Iubire care se consumă într-un București „toxic și scump, isteric și împotmolit”.

Cu acest roman Lavinia Braniște își arată evoluția, cu cerirea unei relative complexități și un început de filosofare asupra vieții, unele scene fiind chiar reușite, ilustrând stări de spirit ale românilor. Asistăm la etalarea unor idei precum: „bărbații și femeile sunt ficțiuni politice care rezultă din asimetria de putere și recunoașterea acestui fapt ar duce la o criză instituțională” sau „Viața are răspunsuri simple prin părțile noastre pentru că supraviețuirea are soluții simple”.

Rămâne încă deficitară redarea scenelor intime. Este evidentă stângăcia în descrierea momentelor de tandrețe sau, din contră, a celor ce implică relații sexuale. Exagerarea feminității prin invocarea repetată a ciclului menstrual găsim că este supărătoare și știrbește din valoarea textului. Dar, sunt de admirat descrierile trăirilor interioare care caracterizează deplin personajul feminin al zilelor noastre. Iată un exemplu de trăire interioară (când află că iubitul este căsătorit): „Simte cum i se videază pieptul și acolo își face loc o mare durere. Simte gheara în gât și deschide gura ca să poată respira. Aceasta e pierderea, se gândește”.

Însă evoluția autoarei trebuie urmărită, iar viitoarele cărți citite, căci sigur maturitatea va aduce alte romane mult mai puternice, cu atât mai mult cu cât Lavinia Braniște continuă să descrie femininul românesc. Este nevoie de astfel de autori și de astfel de romane.

Sonia ridică mâna este un roman reprezentativ atât din perspectiva apartenenței la literatura scrisă de femei cât și prin subiectul femininului în proză. Asemeni Henriettei Yvonne Stahl care a descris viața unei femei ancorată în timpul ei (cel de dinaintea instaurării comunismului), ce trăiește drama realizării târzii a visului - de a avea pământ și pe care îl „pierde” în fața comunismului (prin colectivizare), Lavinia Braniște, prezintă o altă ipostază a femininului din societatea românească: a tinerei care s-a născut după căderea regimului comunist și care, documentându-se pentru un scenariu, explorează personaje diverse: părinții (care au divorțat), o soră vitregă (dintr-o căsătorie a tatălui), un bunic ce avusese un rol de jucat în fostul regim, dar care acum se declară revoluționar.

Așa cum aflăm din textul scris de Mihai Iovănel, pe coperta a patra a romanului, *Sonia ridică mâna* reprezintă o „căutare a comunismului pierdut”, o „căutare a provinciei pierdute”, „căutare a identității de gen” și „căutarea noilor configurații sociale din lumea metropolitană de azi”.

Sonia ridică mâna a apărut la editura Polirom în anul 2019. Este un roman premiat : Premiul „Nepotul lui Tho - reau” în 2019, Premiul pentru Proză al Revistei Ateneu în 2020, Premiul „Sofia Nădejde” pentru Literatură Scrisă de Femei, secțiunea Proză în 2020.

Paul SÂNPETRU

Ploaia de-o clipă și de-o zi

Aproape din senin câteva clipe
de-a picurat absurd, preacălător,
înseamnă că aflând singurătatea,
o pasăre a străbătut un nor.

Iar dac-apoi s-a pus pe lungă ploaie
și se dilată spre zenit uimirea
înseamnă că nici pasărea nici norul
unul din altul nu-și găsesc ieșirea.

Percepții selective

Atâtea lucruri subesențiale
comod le stăpânim și cu aplomb;
ca din pământ o telekinezie
pătratu-i moaie alungit în romb.

Ne scapă mult în zona de supremum
precizia secunde ce-o începi
ca somn, ca vis, ne scapă clipa morții,
nici investirea vieții n-o percepi

Și tu, erou oniric tatăl meu,
te-arăți în somn mai viu decât erai,
de te-aș striga trecând un prag de fum
aș fi convins că-mi scapă iar un rai

Evrika!

Chère Marie-Claire
Marie Saintclaire
acum și aici
poartă-te ca acum ca pe-aici
îți spun (că suntem doar noi)
că vor veni și ei
cu dicționarele cele mai noi
se vor pune pe scris și perorații
vor aștepta de la tine ovații

ei umblă cu călimara la ore fixe în mână
(iar tu care n-ai scris nimic de vreo lună)
după cerneala de un albastru răgușit
îi vei cunoaște
nimeni până la ei nu s-a născut
și nu se va mai naște!
au șoldul legănat
și-o aripă vag-interioară

Petre RĂU

Iubirea la tinerețe - între înger și demon

[Laura Ilinca - "Hai să ne rujăm împreună",
editura Hermann, Sibiu, 2022]

A pătrunde în lumea creatorilor de romane nu e deloc o treabă la îndemâna oricui. Realizarea în sine a unui roman bun este un act temerar, nemaipunând la socoteală că, inevitabil, de aici înainte trebuie să depui ceva efort să te menții pe linia de plutire a creațiilor valoroase. La limita superioară, de pildă, ne-am putea aminti, de pe aici de pe la noi, faptul că nici măcar unui prozator eminent precum Marin Preda, cu întreaga sa pleiadă complexă de creații remarcabile, nu i s-a recunoscut pe deplin puternicul său talent, fiind și azi urât de unii - așa cum ne spunea recent criticul Eugen Simion - pentru că a devenit, fără voința sa, un fenomen compozit, un fel de prag ce nu prea poate fi trecut, pentru multele repere literare de această speță.

Lecturând recent primul roman al Laurei Ilinca, "Hai să ne rujăm împreună", mi-a fost dat să constat că am parcurs una dintre cărțile cele mai expresive din ultimul timp. Am fost captat de stil, ca individualizare a formulării, dar și de inventivitatea tematică. Fraza curge adesea fulgurant și nu o singură dată, trăgând înainte cu coada ochiului, am trăit emoția că mai e puțin până la capăt și mă întrebam cum de va încăpea ceva esențial și definitoriu în atât de puține cuvinte care mai urmau și trebuiau să desăvârșească lucrarea.

Laura Ilinca încearcă să pătrundă în lumea creatorilor de romane cu o carte care, cred eu, îi face cinste. O carte densă, răscolitoare, cu detalii largi la fiecare pas. Încep prin a recunoaște că tema, una potrivită a fi transpusă în scenografia oricărui film de bună calitate, m-a subjugat de la primele pagini. Este, neîndoielnic, o carte pentru adolescenți, cu un substrat social special, textul beneficiind de o forță interioară proprie și accelerată de la o pagină la alta, te ține cu sufletul la gură, creează un suspans fără să-ți lase impresia că ai ști ce urmează, deși finalul ar putea fi unul deloc greu de intuit. Așa încât, întâlnim aici o artă certă a scriiturii serioase, chiar dacă avem de-a face cu o scriitoare aflată la început de drum.

Titlul cărții definește cuprinzător și tentant cu precădere o temă atractivă, arătând și în acest mod inspirația autoarei. Dar, "romanul este o carte cu oameni", spunea Mircea Eliade la un moment dat despre această categorie de ficțiune în proză de dimensiuni apreciabile. Laura Ilinca știe bine asta și-și populează cartea cu personaje pitorești, iar pentru o bună parte din acestea se preocupă să investigheze - și o face în mod magistral -

LAURA ILINCA

HERMANN

trăirile lor psihologice, ca să ne dezvăluie cele mai de seamă conflicte interioare.

Eroii principali sunt Ana și Mag, ea - o profesoară de istorie la un liceu provincial de semina-riști, el - elevul ei din ultimul an. La începutul unui nou an școlar, tânăra profesoară se trezește într-o neașteptată stare de neliniște în fața unei singu-rătăți ce devine apăsătoare și unica sa reacție e încercarea de a conjuga practic momentul cu fuga din această solitudine care o copleșește. De aceea, prinde în brațe, aproape cu disperare, dar și cu inima complet deschisă, prima ofrandă care i se ivește în cale: propriul ei elev.

După cum putem descoperi limpede din lectura cărții, autoarea se străduiește din plin să zugrăvească, într-o manieră credibilă, o poveste a unei lumi laice într-un cadru atins cumva de tentația clericală. O poveste impetuoasă, petrecută într-un mediu plin de viață, cu inimi tinere și fragile, dispuse să trăiască patetic sau chiar nesigur. Totul pare aservit impunității și inocenței elanului tineresc, căci când este mai mare iubirea decât în tinerețe: "Dar iubirea ne-a fost mai presus de iubirea / Celor mai bătrâni decât noi, doi copii / Celor mai înțelepți decât noi, doi copii" (Edgar Allan Poe - "Annabel Lee"). Eroii sunt tentați să se abată de la vocația lor educațională, subjugând totul unor îndrăgostiri frugale abrupt desprinse din tărâmul raționalului. Este până la urmă un fel de meditație despre bine și rău, despre moral și imoral, despre adevăr și neadevăr, o reflecție asupra lungului drum de la alb la negru, în niște împrejurări în care aproape că nu mai contează ceilalți din jur. De altfel, tinerii eroi se distrează adesea, ascultă albume de muzică la modă, e preferată trupa

(continuare în pag. 7)

Holograf, au preferințe pentru poezia lui Minulescu, sunt întruchipate subsecvențe din „Războiul stelelor”...

Ana, înfățișându-ni-se uneori ca fantasmă a feminității, va fi despuiată de sentimente și va trăi o vreme într-un spațiu devenit claustrofobic. Tânăra protagonistă a romanului pendulează în voie de la o lume la alta a oniricului. O întâlnim în postura de îndrăgostită iremediabil de elevul său, purtată pe un tărâm magic, dar incert, într-o ciudată călătorie cu destinul. Ea este o femeie frumoasă, grațioasă, dar mult prea tânără ca să nu-și lase imaginația să o transporte într-o lume mult visată. În plutirea nestingerită a gândurilor ei răvășite, are surpriza să observe că s-a îndrăgostit iremediabil de propriul ei elev, cu șapte ani mai tânăr decât ea. Dar tot ea e nevoită să suporte unele umilințe și nedreptăți inerente în mediul școlar autohton. De pildă, nevrând să dea satisfacție clasei care jubila la vorbele țepoase ale lui Mag, „conducător de turmă” în clasa lui, încearcă să-și apere autoritatea în fața elevilor, să evite bălăcăreala reproșurilor și obrăznicilor lui Mag: „- *Băiete, uite care-i treaba, dragoste cu sila nu se poate. La fel și învățătura. Dacă nu te interesează câtuși de puțin să aprofundezi subiectul, e pierderea ta. Am vrut să îți ofer o altă perspectivă. Îți respect, însă, decizia de a vrea să rămâi limitat. Tocmai de aceea îți propun să nu mai vii la oră. Din ce văd eu, știi suficient, o să iei proba de istorie la bacalaureat. Poți cere unui coleg lecțiile și înveți acasă. Ori singur, din carte. E clar că nu mai ai nevoie de ora mea.*”

Este, până la urmă, povestea unei evadări din viața de zi cu zi, povestea unei tinere cu o sensibilitate excesivă. Romanul explorează profund subconștientul pentru a aduce la suprafață câteva dimensiuni stranii ale acestuia. Este surprinsă o latură bizară a vieții omenești, cea subjugată unei îndrăgostiri iremediabile de o ființă care, conform unor statute sociale rigide, n-ar trebui să fie compatibile cu viața cotidiană.

Lungul prolog dezvăluie parțial din conținut, așa încât unele întâmplări devin oarecum previzibile, în timp ce unele personaje aproape că pot fi recunoscute și identificate. Dar nicidecum nu poate fi vorba de vreo stângăcie inerentă debutului, ci mai degrabă de o formă de individualizare și alegație proprie, pentru că, citind povestea, devii captiv în propria-ți lectură, iar curiozitatea îți va merge într-atât de departe, încât n-o mai poți abandona decât la capăt. Alambicarea prin oniric a planurilor ideatice ne pune în fața unei povestiri halucinante, deloc ușor de digerat. Descoperim însă cu ușurință că, în fond, asta a fost și intenția autoarei, întrucât un pic de ermetizare a narațiunii sporește misterul și indiscreția, prin sudarea la un fir epic tulburător. În fond, avem de-a face cu o poveste tulburătoare, de un dramatism generos, ascuns, la modul subtil, unei percepții imediate.

Unele personaje, de regulă cele destinate a fi puse în situații limită specifice, au nume din trei litere: Ana, Mag, Ema. Altele din doar două silabe: Alin, Paul, Emil, Costin, Sorin, Călin... De aici am putea deduce că autoarea și-a ales cu răbdare și gust numele eroilor cărții sale.

Ana se pare că, subjugată unei dorințe lăuntrice, visează o poveste de dragoste, o unică poveste de dragoste a ei, chiar dacă aceasta este întrucâtva împotriva canoanelor creștinești și educative. Se autoîncurajează și

se înarmează să suporte consecințele până la umilință, implicațiile n-o deranjează și n-o smulge de pe panta reveriei sale. Ea continuă cu dezinvoltură să-și pună planul în aplicare, seducătoare, fascinantă prin reveria ei sublimă, venită parcă din străfunduri de lume. Dar, în loc ca lumea să rămână fascinată de forța ei vitală și de zbuciumul ei interior, visul devine mult prea obositor pentru cei prea preocupați de grijile cotidiene, care nu-și alocă suficient timp să descopere frumuseți nebănuite chiar și în canoanele depășite moral. Așa că, seducția nu durează prea mult, lumea poate fi în stare să o condamne și s-o izoleze de îndată ce ar descoperi vreo lipsă de pricepere și de neimplicare în „adevăratele” treburi lumești.

Dar Ana mai este îndrăgostită, tot iremediabil, și de propria sa imagine. Ea nu se poate abține să-și suscite singura plăcere pe care o are, visul. Trăiește într-o naturalețe autentică, nativă, naște dorința de a pluti mereu la suprafață, dar trăiește totodată și sub apăsarea brutală a eliberării dintr-un legământ cu sine, fiind în același timp și posesoarea ideală a unei naivități și impasibilități patologice, nu știe să se comporte cu lumea reală și nici să-i respingă tentațiile, pentru a contracara răul care tinde să se prăvălească exact peste ea.

Cititorul ar putea căpăta iluzia că se poate trăi și într-o lume care condamnă astfel de intenții necontrolate și le așază pe raftul imoralității. Împreunarea este una pur idilică, așteptările sunt pe măsură, deși nu acestea sunt semnele care ar lăsa să se întrezărească finalul catastrofic.

Ana nu este deloc întruchiparea femeii zidite în perete. Dimpotrivă, este o eroină care se avântă - cu dezinvoltură dar și cu nesăbuiința specifică tinereții - într-o aventură periculoasă, una care-i poate pune sub risc o carieră onorabilă de profesor într-o școală de seminariști.

Spre final itele se destramă cu repeziciune, cortina subțire care acoperă visul cade abrupt iar realitatea se dezvăluie dură și rece. Capitolul final devine pe de-a-ntregul lămuritor: fiecare dintre protagoniști își va relua viața în propriile mâini, separat. Fără prea mari remușcări, Mag abandonează primul și definitiv visul său tineresc care l-a tulburat doar câteva luni. Căci, în toamna aceluiași an, el și Costin se trezesc în coală și devin „*proaspeți studenți la Teologie Pastorală și, ca întotdeauna colegi de cameră și cei mai buni prieteni, așteptau cu emoție ceremonia de deschidere a celui an universitar.*” Îndrăgostirea de Ana rămâne în neacoperire, i-a tăiat-o scurt și i-a blocat telefonul, nedorind să-i mai dea o a doua șansă: „*Eu nu mai vreau să știu nimic despre ea, n-am de ce. Nu mai vreau!*”. Dragostea bărbaților la o vârstă fragedă nu pare a fi una trainică, vorbă preluată și de Mircea Eliade în „Huliganii”: „Nu e nimic de făcut cu tinerii... Ca să mai găsești dragoste, trebuie să iubești un bărbat de la patruzeci de ani în sus”. De altfel, și Sadoveanu ne amintește că de „demonul tinereții” e mai bine să fugi...

(continuare în pag. 8)

Ațiunea nu este una constant cronologică, uneori are un caracter discontinuu, cu reveniri în timp și chiar cu anticipări. Nici naratorul nu este unul omniscient. El poate fi întâlnit atât în ipostaza de cel ce cunoaște limitat întâmplările, dar și în "pielea" Anei - eroina de drept a romanului, ba chiar și în gândurile mărturisite de Mag și presărate între capitole. Cert este că, în această alambicare, nu contează carnația propriu-zisă a scriiturii, fondul ei emoțional, cât modalitatea de transpunere a discursului, felul în care acesta este recepționat de cititor. Pentru că el, discursul, are capacitatea sa intrinsecă de stilizare, care-l face să strălucească prin impact vizual, cu atât mai mult cu cât frazele se avântă adesea într-un soi de paradă a detaliilor.

Romanul împrumută parțial stilul unor însemnări de jurnal, ceea ce ne este dovedit de grija Anei pentru a-și însemna gândurile în „caietul roz”. În căutarea propriului jurnal, singurul care-i știa pe de-a-ntregul rătăcirea, Ana se pierde în febrilitatea gesturilor, în credința că va găsi o rezolvare, o justificare printre amănuntele răfoite, în speranțele reîmprospătate, în frământările nesfârșite și, cel mai deasupra, în dominanța poveștii ei de dragoste: *„Căută cu atenție precipitată prin sertarul măsuței de la televizor. Își lăasă, molatic, mâna pe caietul roz, mângâind leneș coperta mototolită, ușor îndoită. Pictată cu trandafiri galbeni, ea se ițea banal și maiestuos, în lumina fastuoasă a unui răsărit plin de speranță. Un început pentru o nouă zi. Sau poate pentru o nouă viață. Un răsărit pe care Ana îl sculpta cu dibăcie și mereu același neastâmpăr înfrigorat, în sufletul ei, de fiecare dată când se transpunea în acel timp imuabil al poveștii ei de iubire. O poveste rămasă a fi stăpână în ea asemenea unei păsări curajoase ce abia își înălțase aripile cu avânt către soare, pentru a se topi brusc și prea devreme, ca un avatar al lui Icar în timpuri moderne.”*

Afabil și cumpătat, cu nuanțe totuși vădit edulcorante, volumul reconstruiește amintiri și emoții din etapele tinereții. De fapt, el poate fi citit ca un fel de ritual erotic al tinereții, sub un spectacol lingvistic în care întâlnim formulări neobișnuit de bine construite pentru un debut. În fapt, se dorește a fi o proză a atingerii pragului de sus al emoției.

Autoarea nu-și implică personajele în procese de introspecții, în incursiuni psihanalitice ale trecutului, pentru că nu există traume vechi importante care să fi lăsat vreo amprentă asupra parcursului lor existențial. Deși niciunul dintre eroi nu este la prima experiență erotică, ni se lasă impresia că sunt de fapt, fiecare dintre ei, la un fel de început de drum. Însăși trauma relației amoroase dintre tânăra profesoară și elevul ei nu are vreo reflexie pur sesizabilă, chiar dacă e perfect posibilă. Ea este doar neobișnuită, nu rezonază aproape cu nimic cunoscut, cu atât mai puțin în mediul juvenil. De altfel, aproape că nici nu există în carte o lume a adulților, personajele principale sunt, în cvasitotalitatea lor, abia trecute de pragul maturității. De aceea, cartea nu ne propune un discurs al unor personaje hiperlucide, în miezul unei relații socotită a fi imorală, incompatibilă cu viața obișnuită, care nu trebuie să fie vizibilă, ci mai degrabă ascunsă de ochii și urechile lumii.

Așa cum am mai precizat, există strecurate în carte planuri narrative separate, ca două oglinzi puse față în

față, care fuzionează și funcționează în tandem. În afară de gândurile și frământările Anei, apar scurte și succinte gânduri ale lui Mag, în care este expusă realitatea utopică în care se implică o vreme și și-o asumă, chiar dacă în final îi repugnă, accentele se schimbă, relația se prăbușește, eroul nu mai este atras deloc de dragostea începută și totul se transformă într-o prelungire a unei traume care pare din start sortită eșecului.

Personal, m-am așteptat să întâmpin cu savoare deznodământul, deși el mi se prefigurase încă de la începutul narațiunii. Dacă însă aș fi întâlnit un happy-end, probabil că aș fi fost fericit ca cititor obișnuit, dar cu siguranță aș fi fost dezamăgit de valoarea intrinsecă a lucrării.

Judecând după titlu și făcând corelația cu subiectul pasionant al cărții, am putea gândi că oamenii, printr-o luptă fantastică cu visul, par a-și găsi sensul propriei existențe abia când se eliberează din vis, când acesta se disipează și dispăre în neant. Titlul face parte din genul celor care atrag atenția adolescenților, mulți imaginându-și că vor întâlni în el multă dragoste, pasiune, ceva nefericire, dar și un happy-end pe măsură. Cu alte cuvinte, în baza titlului, te aștepti să ai de-a face cu o poveste romantică.

În spatele unei narațiuni nesofisticate, cuvintele dau impresia unei acumulări de scris monoton și ritmic. Chiar și dialogurile împrumută din stilul de ansamblu al compoziției lirice, construite într-o structură clasică articulată și agreabilă, trimițându-ne uneori vorbele la modul sacadat și izbăvitor: *„- Ai spus ceva? și aproape că se sperie ea însăși de goliciunea propriei voci, de paloarea prezenței sale în perimetrul strâmt, populat rareori de mai mult de zece suflete, al cancelariei.”* Ele, dialogurile, deseori antrenante, părând naturale, împreună cu monologul interior scot în evidență zbuciumul lăuntric al personajului, cauzat de incertitudinile evenimentelor prin care trece. În general, frazarea are claritate și consistență. Ana este într-o permanentă derută interioară: când este un observator rece, când exaltat, când copleșită de mulțumire deplină. Dominanta principală însă nu este luciditatea, percepția rațională a propriilor trăiri. Ea este o eroină în căutare de certitudini, o pasionată conștientă, observând totul în jur cu febrilitate. Deși încearcă să-și construiască situații pe baza unor argumente lucide, tot ea le respinge apoi pentru a le înlocui cu altele care i se par mai potrivite. Analizează cu meticulozitate fiecare gest, fiecare atitudine și fiecare cuvânt, dar rămâne mereu surprinsă în fața unor imprevizibile situații. Permanența tulburărilor și frământărilor sale ilustrează firea dilematică a eroinei, care nu poate înțelege decât superficial atitudinea celor din jur, care o tratează când ca făcând parte din familia celor angajați în educație, când cu răceala unor gesturi nepotrivite. Contrarietatea ei sporește, ea înmărmurește surprinsă de fiecare dată de noi enigme. Dar și ceilalți de lângă ea au un comportament ambiguu și ezitant. Reacția Anei este

(continuare în pag. 9)

impetuoasă, cu gesturi nestăpânite și chinuitoare. Așa că, nu e de mirare că autoarea preferă să o lase, la sfârșitul povestirii, încă dominată de incertitudini. Și asta în pofida faptului că finalul romanului descrie tocmai încercările eroinei de a se consola, continuând să-și analizeze stările, gândurile și reacțiile în raport cu alții. Scurtele treziri la realitate au rolul de a o readuce pe eroină cu picioarele pe pământ, dar pentru puține momente: *“Clopotelul o scutură aspru, ca pe o jucărie zornăitoare, trezind-o brutal la realitate... Trase adânc aer în piept, să poată înfrunta scările... Și marea de ochi care o aștepta. Sau care se uita prin ea. Nu conta. În fața tuturor trebuia să rămână așa cum nu era niciodată în fața ei însăși, nici joia, nici vinerea din acea toamnă cu totul diferită în viața ei: impenetrabilă. Verticală. Obiectivă. Ca să nu i se tulbure vocea... Să nu-i tremure mâinile atunci când va face prezența și atunci când el o va privi...”*.

Povestea de dragoste invadează tot romanul, acaparează totul și se torsionează în jurul celor doi protagoniști: Ana și Mag. De aceea vom observa că Mag nu prea are timp să petreacă cu cei din familia sa, Ana însăși aproape că nu are o familie și nici vreun istoric, aproape toate celelalte personaje sunt doar lianturi pentru a întregi și coagula povestea propriu-zisă.

Condiția umană nu este pusă la încercare, chiar dacă unele scene de umilință se regăsesc pe panta reveriei care parcă se substituie uneori realității cotidiene, fără însă a-și face loc în față cu orice preț. Ana este o profesoară seducătoare, fascinantă prin comportamentul ei tineresc în detrimentul pedanteriei, tot ce îi aparține pare sublim, venit parcă din străfunduri de lume. Și totuși, în loc ca lumea din jurul ei să rămână încântată de forța și de zbuciumul ei interior, ea devine prea inobservabilă pentru cei preocupați de grijile cotidiene și nu rămâne decât o porțiune din ea pe care o închină alocării de timp ca să descopere frumuseți nebănuite. Așa că, seducția nu durează prea mult, pentru că în această capcană este prins cel mai important dintre eroii de alături, pe care îl izolează de îndată, descoperind în el lipsa de pricepere și de implicare a tânărului lipsit de experiență. Cei doi protagoniști devin iremediabil îndrăgostiți, fiecare de imaginea unică a celuilalt. Ana nu se poate abține să-și expună singura intenție pe care o are, de a-l corupe pe tânărul abia trecut în tagma maturității. Naturaletă ei nativă naște dorința de a pluti mereu la suprafață, deși o face parcă cu apăsarea brutală a eliberării dintr-un legământ. Fiind beneficiara unor grații deosebite, dar și posesoarea ideală a unor naivități și impasibilități patologice, ea nu știe să se comporte cu victima ei și nici să-i respingă tentațiile.

Romanul este scris într-o manieră în care nu întâlnim aproape deloc metafore complicate, nici subtilități pretențioase sau premise filosofice profunde. Așa cum am mai spus, textul în sine conține un control al scrisului asumat de autoare. Scrierea este îmbrăcată într-un stil simplu și agreabil, cu o frazare limpede la nivel textual, dând senzația că poartă o singură topică, de regulă una medie, ici și colo cu adaosuri de întărire, în care sunt scoase în evidență atât expresivitatea artistică, cât și puritatea limbajului.

Scriitura Laurei Ilinca ar mai putea fi caracterizată și prin aceea că este una emoțională. Textul propriu-zis

este unul îmbietor, captivant și plin de candoare. Discursul evaluează conviețuirea umană sub diferite aspecte, descifrând și răstălmăcind uneori ascunzături de gânduri, dovadă vizibilă a seriozității și maturității scrisului său.

Fără îndoială, autoarea deține un har natural în arta povestirii. Primul ei roman rămâne o scriere consistentă despre un destin romantic, în care se cultivă un psihologism palpitant al claustrării, reflectând o lume interioară insolită, aflată sub imperiul fragilității și incertitudinii, dar atractivă și plină de farmec. Sunt amestecate gânduri, sentimente și aspirații umane, toate surprinse la vârsta tinereții, dincolo de masca unei lumi cunoscute, posibil dintr-o gamă propriei autoarei, într-o controlată dorință de defulare și sub umbrela unui univers al inducțiilor de o puritate incontestabilă.

Cartea, desigur, ar merita o dezbatere mai largă decât am putut eu cuprinde aici în comentariile mele. Comentariile mele pot fi cel mult o introducere la o analiză detaliată. Am, însă, convingerea că romanul Laurei Ilinca va fi în curând în atenția unor analiști de soi care îl vor despuia de întreaga haină lingvistică și-i vor găsi poate locul potrivit în panopia literaturii române actuale.

Părerea mea este că avem de-a face cu un debut reușit, care pulsează printr-o abundență a imaginilor într-un demers de clarificare existențială, prin care nostalgia cititorului poate fi suscitată la tot pasul. Cu o copertă inspirată, deopotrivă cu textul, cu o dezbatere pe măsură, cred că romanul Laurei Ilinca deține toate atuurile pentru a fi pe lista cu nominalizările pentru un premiu literar important.

O carte însă vorbește și singură. Paginile ei reflectă prin ele însele surprinzător de exact satisfacția finală a cititorului. Eu doar am avut rolul să mărturisesc despre un har incontestabil.

În concluzie, cartea ne propune cartografierea tiparelor comportamentale ale unei relații incerte, întrucâtva imorale, privită adesea printr-o lentilă subtil feminină. În fond, autoarea e un reflector privilegiat al propriei existențe și al societății în care trăiește. Cu siguranță romanul poate fi pe placul unor suflete tinere pătrunse de fiorul primei însingurări. Dar nu numai. Citiți și vă veți convinge!

Florin LOGREȘTEANU

VINE IARNA...

Doctorul Gorincioiu se plimbă o vreme pe dinaintea Spitalului Elias. Este o oră potrivită să nu întâlnească pe cineva, activitatea din acest moment al zilei fiind deosebit de febrilă. Era familiarizat cu ea. Se pensionase numai de câteva luni, după mulți ani dăruți semenilor neajutorați. Fusesse orgoliul lui să se considere un mic Dumnezeu făcător de minuni; era încredințat că așa gândeau pacienții și colegii mai tineri despre el. Iar când inevitabilul s-a produs...

A trăit clipe în care fusesse aproape de infarct în momentul când doctorul Crețu, directorul cel tânăr al spitalului, îi adusese la cunoștință decizia administrației: în urma încetării activității doctorului Gorincioiu, postul său fusesse anunțat pentru un apropiat concurs de angajare. „Asta e regula, doctore. O cunoști, probabil, mai bine decât mine!” nu l-a menajat noul șef al spitalului.

Simțise că avea încă puterea să mai continue. Performanțele lui, recunoscute, publicațiile, cursurile de la universitate, de o ținută ireproșabilă, îl îndreptățiseră să spere. „Asta e regula!” i s-a repetat, grăbindu-l să-și facă bagajele și să plece.

Acum, sprijinit de un chioșc de ziare pentru a nu putea fi observat dacă cineva din personalul spitalului și-ar fi aruncat privirile spre bulevard, doctorul Gorincioiu caută locul în care se aflase până nu demult cabinetul său: două ferestre înalte, fără perdele. Totdeauna a susținut că oamenii trebuie să renunțe la acest accesoriu, bucurându-se direct de lumina solară. La început, îi este greu să le identifice. Toate ferestrele de la catul întâi au primit draperii viu colorate - o idee a noii conduceri pe care el, încă fiind în slujbă, o respinsese... Este derutat. I se pare că le-a identificat, dar nu are certitudinea că a reușit să o facă.

„Am onoarea, domnule doctor!” aude și întoarce capul. Un bărbat între două vârste trece pe lângă el, strecurându-se printre trecători. Mai aude: „Vine iarna...”

Nu l-a recunoscut. Iar cuvintele sunt de prisos. Chiar ridicole. Dar ce-ar fi putut să-i spună un fost pacient oarecare?... Decide să se îndepărteze și el în direcția opusă...

Doctorul Gorincioiu e singur. N-a fost căsătorit nicio dată. Părinții i-au murit cu mulți ani în urmă. Decesul lor nu l-a durut prea mult, obișnuit să ignore durerea în saloanele spitalului pe care l-a slujit o viață. L-a dispărut din memorie și imaginea fratelui stabilit în Canada. Până la pensionare, și-a făcut din meserie o religie. Astăzi, încearcă un sentiment ciudat de dezechilibru. Cum să-și umple timpul?... N-are prieteni, ci numai

oameni care-l respectă. Altădată considera că numai respectul îi era de ajuns; respectul venit din partea celorlalți, nu și al său pentru alții, pacienți și colegi. Lupta cu boala oamenilor, ignorându-i. Nu-i păsa cine-i erau pacienții. Suferința lor, ca și lacrimile de recunoștință, la sfârșit, îl lăsau la fel de indiferent. Micul Dumnezeu exulta când reușea să învingă boala: micul diavol...

„Legea trebuie respectată, doctore, trebuie să fii de acord cu mine! De altfel, nici nu cred că gândești diferit...”

Noul director al spitalului are pe jumătate vârsta lui; și mai puțin de jumătate din experiența bătrânului doctor. Nu ezită însă să-i vorbească despre **măsură**, o noțiune care trebuie să ne însoțească în viața socială, ca și în aceea privată. Este un erudit - dă de înțeles - educat pe multiple dimensiuni ale cunoașterii și un **legalist** cu ciudate semnificații atribuite acestui cuvânt. Așa i se pare doctorului Gorincioiu, ascultându-l: „Putem fi eminenți în meseria noastră, dar nu mai presus de măsura pe care ne-o impune viața socială, doctore Gorincioiu. Ceva analogic cu simbolul lui Asclepios, medicul lovit de trăsnet fiindcă a avut orgoliul de a se considera egal cu Dumnezeu... Nu-l poți ignora pe Dumnezeu. În alt sens, nu poți ignora legea... Statuile reprezintă trecutul, nicidecum prezentul. Iar legile sunt făcute pentru oamenii care trăiesc în prezent...” Altfel spus, legea îi cerea să renunțe și să plece...

Cum ar fi putut continua?... Să scrie o carte în care să-și adune studiile publicate în țară și străinătate. Multe dintre ele îi aduseseră prestigiul, altele i-l consolidaseră. Ideea prinsese contur. A urmat o selecție riguroasă, deși n-ar fi vrut să renunțe la nimic. I se păruse că amputează ceva din ființa lui, dar trebuie să o facă. Editorul îl prevenise: „Nu mai mult de 200 de pagini. Cărțile, în general, se vând greu. Cele de știință devin un adevărat calvar financiar pentru editură...” S-a conformat. O ultimă pretenție a editurii: „Referințele științifice. Lipsesc. Poate de la Academie. V-ar ajuta chiar Ministerul Sănătății...” Doctorul Gorincioiu îngălbenise. S-a bâlbât, refuzând: „Mă cunoașteți... Sunt numărul unu în domeniul meu... Cum m-aș putea coborî?...” „Asta-i procedura, domnule doctor... Formală, dar cu rang de lege. E o lucrare științifică, în fond...” Acceptase. Cu strângere de inimă, a apelat la doctorul Crețu; un tinerel fără anvergură științifică, dar bine poziționat în breaslă. A fost ascultat, i s-au pus întrebări ca unui rezident oarecare, când dorește să încerce ceva. În cele din urmă, doctorul Crețu l-a refuzat: „Doctore, apreciez pregătirea dumitale, prestigiul de care te bucuri, meritat. Dar ai ieșit din sistem. Nu pot gira științific un pensionar... Asta e legea... O pot face pentru specialiștii mei... Dumneata ești astăzi un **fost**... Nu mă judeca greșit... Există o măsură... Și legea...” Umilit, doctorul Gorincioiu a renunțat la proiect...

„Am onoarea, domnule doctor... Ce spuneți de vremea asta capricioasă? Vine iarna...” După banalele cuvinte, necunoscutul se îndepărtează. Doctorul Gorincioiu nu e surprins de abordare. Un

(continuare în pag. 11)

fost pacient... A avut atâția... cum să-i ții minte pe toți?...

Palidă consolare... Din când în când mai primește un telefon. Tot mai rar. Îl bucură când este solicitat de foștii rezidenți. Îi invită la domiciliul său. Unde în altă parte?... A neglijat să-și deschidă un cabinet particular. Dedicat vieții spitalului, munca la Elias i-a fost de ajuns. Și, de altfel, era prea în vârstă să încerce o experiență nouă, în fapt, o aventură profesională. Cei mai tineri nu ezitau. Cabinetele particulare și evadările în străinătate deveniseră o practică rentabilă. El... Tinerii medici care îl vizitau începeau prin a-și declara regretul că nu mai e printre ei. Le fusese mentor și părinte, un Hipocrate contemporan, bla, bla, bla... „Vă înțeleg, dar fiecareia îi vine rândul să facă un pas înapoi, încerca doctorul Gorincioiu o explicație timidă. E o lege a firii... Mai e și una socială...” „Da, dar...” „Nu, nu există excepții. Nu trebuie să crezi în excepții...” Bătrânul doctor se încăpățâna să-și ascundă dezamăgirea, propria dramă, susținând ceea ce nu crezuse niciodată, ceea ce nu credea nici astăzi, claustrat în singurătatea care săpa în el clipă de clipă. „Despre ce este vorba?” Aborda solicitarea tinerilor medici cu o însuflețire care-i fusese totdeauna particulară, la orele de la facultate ca și la spital și-n cele din urmă, epuizat, îi privea drept în ochi: „M-am făcut înțeles? Pot relua...” „Nu, nu, i se răspundea. Ni s-au clarificat lucrurile încă din primele fraze ale expunerii dumneavoastră, dar nu v-am întrerupt. Am rețrăit momentele din anii de rezidențiat, atât de fascinante. Păcat pentru știință de pasul făcut înapoi, de care ați vorbit...” Era inutil să le spună că el nu se gândise niciodată la acel pas...

„Vine iarna, domnule doctor, suntem în noiembrie, dar un noiembrie atât de rece nu-mi amintesc să mai fi fost...”

Necunoscutul n-a trecut mai departe, cum se întâmpla de obicei cu cei care-l abordau. Dimpotrivă, i s-a alăturat pe aceeași bancă din lemn de la intrarea în parcul Elias. Parcul nu se numea nicicum, dar, fiindcă aici își trăgeau răsuflarea cei care veneau sau ieșeau din spitalul cu acest nume, apelativul fusese înșușit de pacienți ca și de medicii din spital.

„Vine, domnule, e firesc, a trecut vara, i-a urmat toamna cu capriciile ei, acum, toamna face pasul înapoi. Legea naturii n-am inventat-o noi...”

Din nou **legea**; din nou **pasul înapoi**... Cuvintele acestea îl obsedează. Și, în adevăr, îi marcaseră viața, luându-l prin surprindere. Se întoarce spre bărbatul îmbrăcat prea sumar pentru anotimpul rece: „Care-i povestea?” „Povestea? Ah, povestea s-a încheiat demult”. Doctorul Gorincioiu înălță din umeri. Toată viața crezuse că este dator lumii și că lumea îl caută numai atunci când se află în cumpănă; când existența îi este amenințată. Doctorul Gorincioiu, micul Dumnezeu pământean, o putea repune pe linia de plutire. „Accidentul nu mi-l explic nici acum, continuă necunoscutul. Cu siguranță, stupid. Să te prăbușești de pe bicicletă în plină stradă! Să fii lăsat să zaci lângă rigolă ore în șir, fără ca nimeni să se aplece asupra ta! Să auzi aceleași cuvinte plesnindu-ți urechile: ”Om tânăr și beat... Aici te duce alcoolul, dacă nu ai măsură... Sau drogat... Fără rușine...”

Își șterse nasul și ochii apoși cu o batistă mare.

„Ce-a fost?” întrebă doctorul, fără curiozitate și fără să-l privească.

„Parcă dumneavoastră nu știți, ridică tonul necunoscutul. Preinfarct... Așa, din senin... Nici atunci și nici astăzi nu pun alcool pe limbă. Dar oamenii...”

De ce-ar fi trebuit el să-l țină minte? gândi doctorul, agresat de replică. **Să-l țină minte?**... Câți ca el i-au trecut prin mână... Orice individ se consideră buricul pământului. Vanitatea de a crede că viața îl are în centrul ei...

„Într-un târziu, am ajuns pe mâinile dumneavoastră, continuă celălalt. Mi-ați redat speranța de a trăi într-o afurisită de cumpănă a vieții mele...”

Și din nou singur. Timid, bărbatul s-a îndepărtat, amintindu-i ceva de iarnă; din nou de iarnă...

Decembrie... Început de iarnă atipic. Temperaturile au crescut, hainele groase au rămas în așteptare. Doctorul Gorincioiu primește tot mai rar câte-o vizită. Foștii rezidenți au învățat suficient de la el pentru a-și construi cariera potrivit propriilor opțiuni. Încearcă să-i înțeleagă. Mentorul lor a ieșit din sistem, metodele lui de lucru au devenit desuete; sau sunt pe cale să devină. La Elias, doctorul Crețu impune noi principii de abordare a actului medical. Practicant câțiva ani în Franța și Germania, ignoră **ce-a fost**, promovează **noul**. Numai bolile au rămas aceleași, reflectează ușor ironic doctorul Gorincioiu. A ieșit din sistem, păstrând pentru el nostalgia tradiției...

Ignoră alternanța zilelor reci cu cele calde. Capriciile naturii par să sfideze o lege pe care însăși natura a impus-o: dacă-i iarnă, iarnă să fie!...

Cuvântul **lege** începe să-l irite. Se simte urmărit de el mai mult, pe măsură ce încearcă să-l evite. La mijlocul lunii, își simte amenințată sănătatea. La început, o tuse rebelă, guturai și transpirație atunci când nu era cazul. Stabilește un tratament după propria-i pricere. Niciun rezultat; starea sănătății este tot mai precară. Firește, nu-și impută ineficiența. La Elias, pe vremuri, astfel de afecțiuni nu-l preocupau. Intrau în atribuțiile medicilor de duzină; a mai tuturor colegilor. El, micul Dumnezeu, lupta cu agresivitatea unor boli grave. Nu se sfătuia cu nimeni, colegii nu-i erau și colaboratori. Dar reușea. Totdeauna a reușit...

Bătrânul doctor se simte tot mai rău, zace la pat de câteva zile. Ceaiurile și pastilele pe care a început să le înghită cu pumnul se dovedesc inutile. Ar trebui să sune un specialist, dar ezită. În puținele momente, când se simte ceva mai bine, își reproșează gândul de-a mai face un pas înapoi, umilindu-se.

Într-o noapte, către sfârșitul anului, insomnia l-a ținut treaz până dimineață. Prin fereastra camerei a surprins căderea primei zăpezi. A urmărit zborul zănat al fulgilor cu gândirea aiurea. Târziu, a conștientizat ce se întâmplă afară. „A venit cu adevărat iarna, murmură. Trebuia să se întâmple. Natura își are legile ei de la care nu se abate niciodată” Iar **legea**. Singura forță dominatoare. Descurajat, începu să plângă.

Ligia POPA

Sicilia, Antonello di Messina și perfecțiunea detaliilor

Se spune că nu poți înțelege un popor cu adevărat, dacă nu îi înțelegi gastronomia, modul de a mânca și, dacă ne gândim bine, ideea este mai mult decât interesantă. Poate din acest motiv, am susținut mult, când am avut ocazia, să ne întoarcem în biblioteci, să ne regăsim rețetele tradiționale, să dăm bucătăriei românești complexitatea pe care o merită. Dimitrie Cantemir, Păstorul Teodoreanu și nu numai, ne-ar fi ajutat. Nici în artă nu strălucim. Ne lăudăm cu Brâncuși, care este genial, poate mai sunt câteva vârfuri, dar nu multe. Suntem uneori nesiguri pe noi, trăim în tipare culinare, în dogme artistice, ca și cum nu am acorda timp și atenție, creativitate, nici mâncării, nici formelor și nici culorilor.

Opusul e Sicilia, insula plină de soare și energie din Mediterană, locul preferat al lui Goethe, a lui Sartre, Magna Grecia, paradisul gusturilor și culorilor.

Aici se mănâncă peste tot: în port, pe drum, sub Etna, în defilee, pe mare... oriunde și de fiecare dată altfel. Fiecare fel de mâncare e o provocare a descoperirii, a compunerilor și recompunerilor, a rețetelor clare sau secrete. Toate te invită la înțelegere și decriptare, ca arta lor. Sute de combinații, de gusturi, de nume, de ingrediente și condimente. Luăm de exemplu *la caponata*, o mâncare tradițională din legume cu sos, pe care fiecare casă o interpretează altfel: poate fi cu ardei sau fără, agro-dulce sau nu, cu muguri sau fără, fiecare familie își are rețeta secretă și sfântă. Fiecare detaliu e important până la nivelul de simbol. Gustul e un dar al divinității și are cel puțin un sfânt local: Giuseppe del Trapanese. Totul e o artă: arancini, pasta alla Norma, caponate, cannoli, frittule, pani con meusa, pesto alla rapanese, couscous trapanese, insalata di arance. E o altă lume a gusturilor...

Bucăția este aparent simplă, dar complexă, cam ca un tablou de Antonello di Messina, pictorul lor preferat, de casă, cum ar veni, care nu este străin nici de România, unul dintre tablourile lui cu greutate putând fi văzut la Sibiu.

Analogia o vom face apelând la un tablou totem al insulei: *Vergine annunciata*, expusă într-un loc special din palatul Abatellis din Palermo. O capodoperă a simplității și misterului, care atinge perfecțiunea.

Vasari, istoricul etalon al artei renascentiste italiene, îl reamarcă pe pictorul sicilian, mare călător al vremii, pentru meritul de a fi adus culorile flamande, în ulei, în

Sicilia, cea mai mare insulă din Marea Mediterană

sud, de a fi combinat nuanțele într-un mod inegalabil și pentru perspectivele complexe vizibile în unele dintre tablourile lui. Nu în *Annunciata*...unde fondul e aproape inexistent. De fapt, prin acest portret, renunță la multe dintre convențiile artei mariane de reprezentare. Tânăra Maria apare, în mod surprinzător, singură, citind, probabil în camera ei, o carte care pare a fi scrisă în greaca veche. În tablou nu apar simbolurile care o însoțesc de obicei: norul, crinul, porumbelul. Este doar ea.

Antonello di Messina - Portretul unui bărbat (poate fi autoportret)

Cum știm că e Sfânta Fecioară? Cum o reprezintă pictorul? Prin mantia albastră (culoarea ei), simbolul laturii ei divine suprapuse hainei roșii, care vorbește despre latura ei umană. Din haina purpurie se văd două părți, în zona pieptului și a... pântecului, în care este deja un alt suflet: Isus. E om? În tabloul lui da Messina, cam da.

Cum spuneam, Maria este surprinsă în cel mai important moment al vieții ei: al apariției îngerului care o anunță că va fi mama Mântuitorului. Prezența lui se reflectă în paginile cărții, ridicate de mișcarea

(continuare în pag. 13)

aripilor.

Antonello di Messina – Annunciata di Palermo (1475)

Maria îl ignoră pe privitor și se uită direct spre înger, pare surprinsă. Cu o mână se apără, cu cealaltă își se acoperă. Pare concentrată, dar nu speriată...

...și aici vine surpriza: poziționarea privitorului, alături de arhanghel, la același nivel, la picioarele Mariei. Este omul un înger pentru pictor? Se pare că da. Ce odă mai frumoasă pentru om ar putea fi?

Revenind la fundalul întunecat (paradoxal pentru da Messina, un maestru al cadrului încărcat, foarte atent construit) putem vedea un alt simbol surprinzător: este povestea unei fete care iese din întuneric pentru a deveni cea mai importantă femeie din Univers. Frumos? Mai pare simplu tabloul? Aș spune că nu. Este extrem de complex în simplitatea lui, ca Sicilia, ca bucătăria siciliană care și ea, fără îndoială e o artă. Este un tablou care suportă și invită la alte deciptări, la descoperiri de simboluri și semnificații așa cum doar creațiile lui da Vinci credeam că o face, fiindcă arta adevărată este infinită.

Eugen ONISCU

INIMA STRĂINULUI

Nuvelă-foileton (9)

- Iată o bună întrebare pentru Marcu la care cred că va răspunde cu plăcere, zise surâzând Sefora.

Eusebiu o privi și înțelese că ei îi plăcuse întrebarea lui și că îl privea cu bunăvoință și interes.

- Mă bucur că în tumultul acestor vremuri atât de tulburi există oameni ce îl caută pe Dumnezeu! Calea lui Dumnezeu este cea a unui drum pe care în această viață îl parcurgem pas cu pas, îndurând uneori greutăți, însă fiind animați de harul Său minunat pentru a nu ne da bătăuți. Iisus ne-a spus: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine.” Trăim în această lume și observăm cum oamenii aleargă pe diferite căi ale distracției pentru a găsi fericirea. Dar există și oameni precum noi, ce căutăm ceva mai înalt și aspirăm după iluminare și noblețe, și ajungem la concluzia că tot acest freazăt este datorită faptului că harul Său ne-a atins inima și noi am răspuns pozitiv la o astfel de atingere divină. Apoi începem să descoperim că în această lume a răutății există oameni ce propovăduiesc vestea bună a mântuirii și ni se deschide în fața noastră fascinantă dimensiune a eternității de care devenim tot mai mult atrași. Numai gândul că există noul Ierusalim, locul în care oamenii mântuiți din toate timpurile vor locui în prezența lui Dumnezeu, ne motivează să pornim în marea aventură a cunoașterii lui Dumnezeu ce nu se realizează decât prin contemplarea lui Hristos și a jertfei ce El a realizat-o la Golgota pentru noi toți! Încerc să schițez un prim itinerar pentru ca tu și toți ceilalți care sunt interesați să poată înțelege bunătatea lui Dumnezeu ce în mod duios ne cheamă să pășim pe această cale a mântuirii...

- Stai puțin, dar dacă există un astfel de Dumnezeu, de ce există și răul pe pământ și de ce suferă oameni nevinovați? Întrebă Titu după ce îl întrerupse pe Marcu.

- Din perspectiva noastră umană, limitată, nu este ușor de înțeles acest subiect. Dar tot Marcu ar putea cel mai bine să vă lămurească, remarcă Sefora.

Marcu stătu puțin pe gânduri, apoi zise:

- Este o întrebare cu care m-am întâlnit de multe ori în timp ce am discutat cu diferiți oameni din Scripturi. Unii m-au întrebat de ce a îngăduit Dumnezeu pandemia ce a decimat vieți omenești! Pentru că toată această pandemie pentru mine este evident că este o lucrare ce vine de la Satana pentru a-i distruge pe oameni...

- Te întrerup din nou, pentru a te întreba ce crezi tu despre această pandemie, sau mai bine zis plandemie, întrebă din nou Titu.

- Eu cred că originea acestui virus la ora actuală este necunoscută, pentru că pe internet circulă trei posibile ipoteze, dar niciuna din ele nu are dovezi suficiente pentru a-și susține justetea. Se crede că virusul ar fi fost

creat în mod artificial în laborator și dat în lume pentru depopularea planetei și cu scopul de a porni marea resetare de o elită ce conduce totul din umbră. Apoi există ipoteza că în mod accidental a fost scăpat din laborator și așa a început dezastrul numit coronavirus. Și există și explicația precum că virusul vine de la lilieci, explicație care în ultimul timp devine tot mai greu de crezut...

- Dar tu personal ce crezi, care dintre cele trei variante este cea adevărată? Întrebă nerăbdător Titu.

- Îmi este greu să mă pronunț datorită faptului că nu există dovezi suficiente pentru a argumenta că una din cele trei ipoteze ar fi cea adevărată.

- Mai bine ar fi să nu tot căutăm să despicăm firul în patru și să respectăm tot ceea ce autoritățile ne cer și să fim mai echilibrați ferindu-ne astfel de extreme și să avem răbdare că totul se va termina cu bine, zise Liviu.

- Ce spui tu, Liviu, este poziția pe care autoritățile doresc să o adoptăm, dar eu personal, chiar dacă nu am dovezi suficiente, cred că este la mijloc un plan diabolic, spuse Iulian.

- Eu tot la fel cred și doresc să te ascult pe mai departe cum explici existența răului și a suferinței în contextul în care afirmi că există un Dumnezeu plin de bunătate! zise Titu.

- Dar dacă dorești ca Marcu să explice aceste lucruri nu îl mai întrerupe mereu, spuse Eusebiu puțin supărat pe Titu.

- Da, Eusebiu are perfectă dreptate ar trebui să-l lăsăm pe Marcu să vorbească neîntrerupt, zise Sefora privind spre Eusebiu, privirile lor se întâlniră din nou și Eusebiu simți dorința de a o cunoaște mai bine și de a fi prietena sa.

- Nu este nicio problemă că mă întrerupe, are multe frământări și nedumeriri și de aceea o face, pentru că dorește lămuriri. Dar să revin la ceea ce spuneam și anume, de ce tace Dumnezeu și nu intervine, pentru că răutatea și păcatele lumii noastre sunt mari! Dar Dumnezeu nu va tăcea la nesfârșit, ci va interveni pentru a-i ajuta pe oameni. Un alt lucru care este foarte important este faptul că nu trebuie să privim tot ce se întâmplă ca având o finalitate doar aici pe pământ, ca și cum totul este doar aici și acum și că tot ce se termină rău pe acest pământ va rămâne pentru totdeauna așa. Să nu uităm că Dumnezeu lucrează și privește lucrurile din perspectiva veșniciei Sale, iar cei ce aici au suferit pe nedrept, în lumea celor mântuiți vor avea parte de mângâiere. Ca răspuns la întrebarea de ce există răul pe pământ și de ce Dumnezeu nu îi pune capăt, trebuie să încep să explic cum a fost odată în ceruri în lumea desăvârșită a lui Dumnezeu unde a început mai întâi lupta dintre bine și rău ce mai apoi a fost transportată pe pământ. Pentru că aici pe planeta albastră prin căderea lui Adam și a Evei, lui Satana i s-a deschis larg porțile pentru a instaura împărăția întunericului. De ce nu a eradicat dintr-o dată Dumnezeu răul? Cum s-a implicat El în această luptă dintre bine și rău? Ce înseamnă Golgota pentru noi și cum putem înțelege prin prisma jertfei lui Iisus sacrificiul imens al iubirii divine oferit în favoarea noastră? Am să încerc să vă explic

(continuare în pag. 15)

Începând cu precizarea că Dumnezeu n-a creat răul...

- Te întrerup din nou. Dacă ne luăm după credințele populare ce ne spun că Satana este întruchiparea răului, atunci de ce spui că Dumnezeu nu a creat răul, pentru că Satana este tot o creatură a lui Dumnezeu?

- Important este să înțelegem că Dumnezeu a creat un heruvim numit Lucifer, ce era purtătorul de lumină și care stătea în preajma tronului lui Dumnezeu, căruia, dintre toate ființele create de Dumnezeu, i s-a descoperit cel mai mult dragostea divină. Însă cum a devenit acest heruvim neprihănit, Satana, cel ce este ucigaș de oameni și tatăl minciunii este ceea ce Sfintele Scripturi numesc taina fărădelegii despre care doresc să vă vorbesc și să o așez în contrast cu taina evlaviei care este întruparea lui Iisus în cadrul planului de mântuire...

Marcu se opri puțin pentru a închide telefonul său mobil ce sună.

- Discuția de astăzi începe să fie foarte interesantă și să sperăm că vom reuși cu răspunsurile noastre să fim la înălțimea așteptărilor oaspeților noștri, care după cum văd au frământări mari, cel puțin Eusebiu cu care lucrez la fabrică de ceva timp și pe care îl știu că este un băiat de treabă caută de ceva timp calea mântuirii, spuse Marcela.

- Asta îmi place și mie la întâlnirile noastre că Marcu ne introduce în profunzimile Sfintelor Scripturi și ni-l descoperă pe Dumnezeu într-o lumină nouă care pe mine mă fascinează. De aceea nu doresc să pierd aceste întâlniri, iar când nu reușesc să vin simt un gol în sufletul meu. La lucru nu am timp să stau de vorbă cu Marcu, de aceea îmi plac aceste întâlniri ce gravitează în jurul cuvântului lui Dumnezeu. Dar să-l lăsăm pe Marcu pe mai departe să ne explice lucrurile minunate ale lui Dumnezeu, zise Iulian.

- Lucifer a trăit în ceruri într-un mediu desăvârșit, cum s-a transformat El dintr-un heruvim neprihănit în Satana autorul răului, al păcatului și morții, este greu să înțelegem datorită faptului că prin condiția noastră umană suntem limitați. Teologii de-a lungul timpului au căutat să dea unele explicații și au spus că în inima lui neprihănită a început să se nască invidia datorită faptului că nu era chemat la sfaturile Dumnezeirii acolo unde erau prezenți Tatăl, Fiul, și Duhul Sfânt. Apoi s-a mai spus că a fost gelos pe poziția lui Hristos din ceruri. Cert este că Lucifer era foarte iubit de îngeri și era condu-cătorul oștilor îngerești. Dar rămâne o taină faptul că într-o lume ca a cerului perfectă fără a putea fi ispitit din exterior a apărut păcatul în inima Sa. Sfintele Scripturi ne spun că la un moment dat El a dorit să fie ca Cel Prea Înalt, o istorie asemănătoare este răzvrătirea lui Absalom împotriva tatălui său David. Unii îmi spun dacă Dumnezeu este atotștiutor și cunoaște viitorul de ce l-a creat pe Lucifer? Răspunsul meu este că atunci când Dumnezeu a creat ființe morale libere și-a asumat riscul ca la un moment dat aceste ființe să se răzvrătească împotriva Sa. După transformarea interioară a lui Lucifer, în ceruri a început un război de natură ideologică având în centru caracterul lui Dumnezeu. Lucifer în mod serios începea să pună la îndoială faptul că Dumnezeu își iubește ființele create, și astfel a început să semene discordia printre îngeri captând atenția unora. Hristos l-a prevenit de pericolul în care se afla și de faptul că aducea discordie în acea lume desăvârșită. Dar Lucifer nu l-a ascultat și s-a trans-

format în Satana, pentru că păcatul are o putere misterioasă în a transforma în rău orice ființă care se supune atracției sale! Războiul ideologic din ceruri ajunsese la un punct în care nu s-a mai putut ca Satana să mai rămână acolo și a fost aruncat pe pământ și așa a început istoria durerii și morții de pe planeta noastră. De ce Dumnezeu nu l-a distrus dintr-o dată pe Satana? Pentru că atunci îngerii ar fi socotit ca juste acele afirmații prin care Lucifer susținea că Dumnezeu nu îi iubește cu adevărat și le îngrădește libertatea. Dumnezeul dragostei era prezentat de Lucifer ca un adevărat tiran înaintea universului. De aceea i s-a dat timp Satanei să-și desfășoare activitatea pentru ca îngerii și lumile necăzute în păcat să înțeleagă natura răului. Marea luptă este atât de profundă și dramatică. În contrast cu taina fărădelegii, în Sfintele Scripturi ne este revelată taina evlaviei care nu este altceva decât întruparea lui Iisus pentru a salva neamul omenesc din robia păcatului și al elibera din împărăția întunericului. Dar și taina evlaviei ridică o întrebare și anume: De ce ne iubește Dumnezeu atât de mult? Pentru că a preferat decât să ne piardă, să riște foarte mult în persoana lui Iisus ce a riscat în cadrul planului de mântuire să fie pierdut pentru totdeauna. Pe paginile Sfintelor Scripturi de la Geneza la Apocalipsa ne este relevată știința mântuirii toate celelate subiecte sunt secundare sau ne ajută într-un fel sau altul să înțelegem această știință. Întruparea lui Iisus este un act de iubire ce ne uimește enorm de mult pentru că nu putem explica în totalitate cum Iisus ce este Dumnezeu în mod deplin a putut să devin om în mod deplin pentru a ne salva pe noi! Apostolul Pavel îl numește cel de-al doilea Adam pentru că El a recâștigat tot ce s-a pierdut prin primul Adam. Dar să încerc să vă explic care este diferența dintre natura umană a primului Adam și natura celui de-al doilea Adam. Primul Adam a avut o natură desăvârșită pentru că a fost primul om ce a ieșit din mâinile lui Dumnezeu ce l-a modelat din țărână după care i-a suflat în nări suflare de viață și astfel Adam a devenit un suflet viu. Adam și Eva au locuit în Edenul creat de Dumnezeu special pentru ei. Viața lor acolo era nespuse de frumoasă, trăind în mijlocul naturii înconjurați fiind de animalele ce pe atunci nu aveau capacitatea de a face rău, mă refer la ceea ce azi există în regnul animal și anume cum animalele se sfâșie și devorează una pe alta, păcatul a schimbat starea lucrurilor. Mai presus de orice altceva privilegiul lor era nespuse de mare pentru că aveau comuniune cu Dumnezeu și îngerii față către față. O astfel de viață trebuie să fi fost nespuse de frumoasă. Însă a urmat căderea lor în păcat ce a fost poarta prin care păcatul, răul, durerea și moartea au intrat în lume. Și generații după generații de oameni au pășit pe calea cea largă a neascultării. Neamul omenesc era sortit pierii, iar Satana jubila. Însă în ceasul cel mai întunecat al istoriei omenirii, când demonii domneau peste viețile oamenilor, Iisus s-a întrupat și a devenit copilășul din Betleem. Aici este marea taină a evlaviei pe care o tot contemplăm, înțelegând doar mici licăriri din profunzimea și frumusețea ei. A urmat apoi copilăria și adolescența

(continuare în pag. 18)

Valentin LUPEA

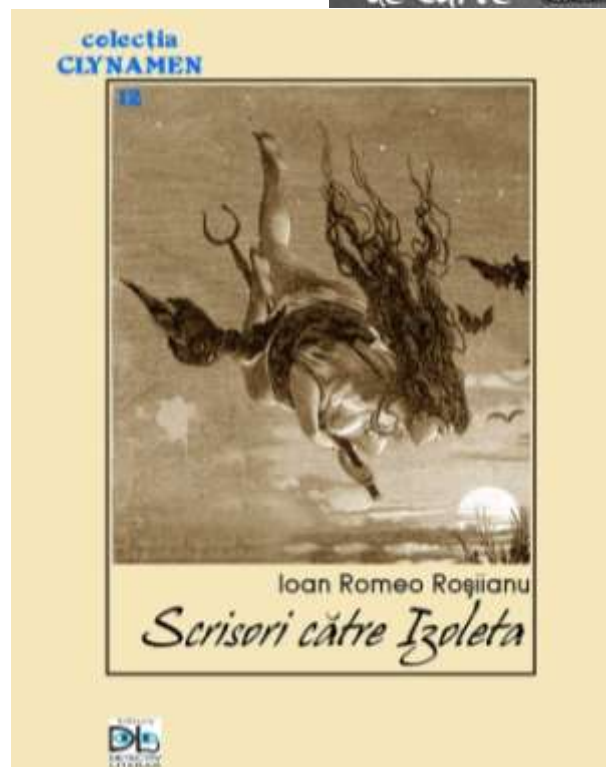
EPISTOLE NESIGILATE ALE UNUI SUFLET PROBLEMATIZAT CĂTRE UMANITATE

Etimologic vorbind, vocabula EPISTOLA provine din grecescul EPISTOLE care în limba română înseamnă LITERA, termen extins și generalizat în cuvântul EPIS-TOLA (calchiere lingvistică directă), alias SCRISOARE, RĂVAȘ etc.

Epistola este o specie literară a genului liric al literaturii culte, cu profunde nuanțe didactice specifice clasicismului și care denumește o scriere literară în versuri realizată cu respectarea canoanelor unei scrisori, putând fi adresată la modul convențional unui destinatar real sau fictiv și care se distinge, de cele mai multe ori, printr-un conținut filosofic, artistic sau moralizator, încadrându-se în acel pachet de opere literare alcătuit sub formă de scrisori, ilustrând așa-zisul gen epistolar în cadrul genului liric al literaturii culte, gen care s-a dezvoltat la greci în secolul al IV - lea, înainte de Hristos, fiind destinat unui auditoriu larg expunând un subiect polemic sau dezbătând complex anumite teme. În lumea arabă, ABD al - HAMID AL - KATIB este cunoscut drept primul creator care a făcut din epistolă un gen literar. La noi îl putem aminti pe Grigore Alexandrescu cu EPISTOLĂ CĂTRE VOLTAIRE sau mai recent pe Gabriel Liiceanu cu SCRISORI CĂTRE FIUL MEU, după care genul acesta ar fi un fel de stratagemă prin care autorul se adresează unui destinatar care nu este altcineva decât cititorul.

Așadar epistola este o compoziție în proză sau în versuri, scrisă sub forma unei scrisori către o anumită persoană sau un anumit grup de persoane. La nivel literar ar fi două direcții de bază ale dezvoltării epistolei în versuri : una care derivă din EPISTOLELE lui Horațiu și alta care derivă din EPISTOLELE lui Ovidiu (EPISTOLAE HEROIDUM sau HEROIDES). Direcția pornită de la Horațiu sau posthorațiană abordează teme filosofice, fiind cea mai populară formă în perioada Renașterii. Direcția dezvoltată din Ovidiu sau postovidiană abordează subiecte romantice și sentimentale, fiind cea mai populară formă epistolară a evului mediu european. Un reprezentant al primei direcții ar fi Apostolul Pavel (epistolele pauliene fiind prinse-n Biblie), care a contribuit enorm de mult la creșterea creștinismului într-o religie de nivel mondial.

Istoricul acestui tip de scrieri cuprinde multe și distincte situații în care anumite personalități ale vremii au conceput asemenea scrieri în momente foarte diferite. Bunăoară, atât de bine cunoscuta corespondență literară între scriitori, care corespondență s-a purtat și se mai poartă încă pe varii motive, sau între alte categorii profesionale, nu credem că și-ar găsi locul cuvenit în cadrul acestui gen liric epistolar deoarece vizează de cele mai multe ori fie probleme personale, intime care au o importanță valorică pe planul istoriei literare, nu al creației literare, fie discuții indirecte dar cu tentă directă, de ordin polemic între două personalități. Aceste corespondențe nu au nimic comun, sau aproape nimic, cu epistolele în proză sau în versuri, care aparțin genului liric al literaturii culte, așa zisului gen epistolar care tratează probleme

filosofice, artistice și moralizatoare adresate unui destinatar fictiv, rareori nominalizat, dar chiar și-atunci, ele se adresează de fapt, indirect cititorilor, fiind scrise în fond chiar pentru ei.

Domnul Ioan Romeo Roșianu, prin epistolele sale tindem să credem că este o personalitate ce derivă din ambele direcții enunțate mai sus, combinând în scrisorile domniei sale atât subiecte filosofice, cât și subiecte romantice, sentimentale, mai ales cele provenite din dragoste, din iubire, fie ea împărtășită sau neîmpărtășită.

Prin scrisorile sale în acest domeniu, poetul, prozatorul, jurnalistul, eseistul și criticul literar Ioan Romeo Roșianu a reușit să dea o nouă viață genului epistolar, să-i dea un nou imbold, îmbogățindu-l cu noi aspecte specifice speciei literare numită EPISTOLA DE DRAGOSTE, în care destăinuiri de nuanță filosofico-sentimentală, având în prim plan iubirea, dragostea cu reverberațiile ei mai mult dureroase, dar și cu momentele ei moralizatoare ne fac să observăm acel șuvoi al unei descărcări energetice creatoare demne doar de marii realizatori literari ai genului.

Această specie artistică a genului epistolar, ca subdiviziune a genului liric, pe care o cultivă Ioan Romeo Roșianu are la bază stilul epistolar pe care-l întâlnim în toate cele trei volume ale domniei sale, sugestiv intitulate: SCRISORI DE DRAGOSTE PIERDUTĂ (Baia Mare, Editura eCreator, 2018) ; SCRISORI DE DRAGOSTE IROSITĂ (Baia Mare, Editura eCreator, 2019); SCRISORI CĂTRE IZOLETA (București, Editura Detectiv Literar, 2020).

Făcând cunoștință cu scrisorile pe care autorul le-a selectat în aceste trei cărți, și mai ales cu cele din volumul SCRISORI CĂTRE IZOLETA, ultimul apărut, în anul 2020, la Editura Detectiv Literar din București, înregistrat la Biblioteca Națională a

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

României cu ISBN : 978-606-021-076-4/821.135.1; Tehno-redactare: Adalbert Solticzki; Coperta: Florin Dochia (după o ilustrație din PITORESCUL RUSIEI, Vol. 5, detaliu, VRĂJITOARE), putem ușor concluziona faptul că "scrisorile" domnului Ioan Romeo Roșianu, așa după cum am mai spus-o și cu altă ocazie, sunt niște meditații profunde asupra vieții și nevieții, meditații concepute și trăite în perioada nefastă a unei pandemii diabolice asupra căreia plutește și va mai pluti încă multă vreme un mare semn al întrebării, tot așa cum cele câteva zeci de milioane de euro cheltuite pentru achiziționarea acelor "sicrie zburătoare" numite IZOLETA au dispărut misterios odată cu obiectele achiziționate (izoletele) fără să mai întrebăm cineva ce s-a întâmplat cu ele, meditații concepute și trăite la granița dintre viață și neviață, și-n care problematica existențială a apăsătoriei omenirii la modul esențial, generând urmări dureroase și cu efecte prelungite multă vreme, cu ramificații de-a dreptul halucinante, acolo unde nici măcar nu ne-am fi așteptat.

Parafrazându-l pe Phillippe Geluk care spunea că morții nu știu că sunt morți, analogic vorbind am putea spune că de multe ori nici viii nu știu că sunt vii. Poate că în clipa de față, acum când scriem și citim suntem morți și nici măcar nu ne dăm seama. Multele și variatele destăinuiri lirice cuprinse în SCRISORI sunt cutremurător de adânci și pline de interes. Imaginea artistică cuprinsă în SCRISORILE domnului Ioan Romeo Roșianu scoate în evidență un erou liric tipic aflat în niște împrejurări la fel de tipice. Suntem tentați să spunem, și nu credem că ne înșelăm, faptul că autorul promovează SCRISOAREA, EPISTOLA ca o nouă specie a genului liric, undeva la granița lui cu genul epic, la granița dintre liric și prozaic, ca să nu zicem liricul prozaic sau prozaicul liric, cu atât mai prețios cu cât întâlnim în ele, adevărate salbe de figuri de stil (tropi) în care metafora și personificarea se află la loc de cinste. Uimește la modul amețitor plecarea sau venirea și iarăși plecarea iubitei în ochii dilatați ai eroului liric. Deși prozaic, lirismul SCRISORILOR este extrem de profund. Tare profund. Bunăoară, atmosfera morbidă din salonul de spital, cu moartea ascunsă după dulapul cu medicamente, jucând zaruri de una singură, dând în cărți și-n bobi suflute pierdute, cu asistenta voluptoasă punându-i perfuzii și dându-i senzația că viața și speranța vor renaște în arterele lui bătrâne, și cu iubita, al cărei chip frumos iarăși nu era prezent ca să-i aline orbitele goale ale ochilor lui cu priviri lipsite de sens, m-a tulburat profund. Este un tablou apocaliptic al tristeții și al speranței, al nădejzii și al deznădejzii, al acestui carusel al vieții pe cale de ducă, în care iubita este și nu este, vine și pleacă, sau pleacă și vine la fel ca o nălucă în toiul nopții, ca să-i numere pe degete respirațiile duse (SCRISORI DE PE PATUL DE SPITAL). În fond, ce e viața? Viața e vis. E fum, dar și creație. Creație divină. Frumoasă creație. De fapt, estetic vorbind, mă refer la disciplina ESTETICII ca artă a frumosului, și URÂTUL macabru poate deveni frumos artistic, nu numai FRUMOSUL frumos. Apoi visul acesta frumos al vieții stă mereu sub semnul urât și negru al morții macabre care dă țărcoale sau care stă la pândă după "bibliotecile ticsite cu cărți" și care are grijă să se facă văzută și auzită, "o văd cu coada ochiului îi simt respirația rece în ceafă o aud ascuțindu-și coasa c-o plăcere de criminal în serie" (SCRISOARE DIN DOMICILIUL MEU FORȚAT). Iubita fără nume, femeia în

general, este mereu evocată pentru a aduce ceva la modul teoretic în mintea conștientă a eroului liric, alinarea durerii, astâmpărul iubirii, nevoia stridentă de destăinuire, de eliberare interioară, sau invocată sub forma unei ființe superioare cu puteri deosebite întru salvarea acestui biet suflet. În asemenea circumstanțe, iubita fără nume, ideea de iubită vine cu dispăre și iarăși vine, există și nu există, devenind un lait - motiv al SCRISORILOR făcându-l pe poet s-o localizeze, s-o identifice în SCRISORI CĂTRE IZOLETA, dându-i acest nume iluzoriu care, pentru a deveni o certitudine, poartă și titlul volumului. Sufletul chinuit al eroului are nevoie de certitudini, dar de multe ori ceața care-l înconjoară este atât de groasă încât sufletul se pierde prin ea (SCRISOARE DESPRE SUFLETUL MEU ȘI CEAȚA GROASĂ), momente în care sufletul doare adânc și crunt pentru că de multe ori în viață am oferit iubire acolo unde trebuia să oferim doar indiferență.

Minunate și apăsătoare sunt în același timp frământările lirice despre iubire. Da. Iubirea stă de când lumea în centrul universului, atât ideatic, tematic, cât și faptic, fizic, la fel ca și moartea. În fond viața este doar o haltă în drumul nostru către moarte, în peregrinajul nostru înspre "Dincolo". Frumos, cutremurător de frumos și dureros în același timp este discursul lirico - prozaic al domnului Ioan Romeo Roșianu care-și dorește la un moment dat liniștea pentru faptul că liniștea nu pune întrebări. Adevărat. Liniștea nu pune întrebări, dar în liniște se pun totuși multe întrebări. Ea, liniștea, prezintă cadrul propice pentru a dialoga noi cu noi înșine pentru a privi introspectiv în sufletul nostru. De multe ori pierdem totul în viață, dar rămânem însă bogați pentru că nu ne-am pierdut pe noi (SCRISORI DESPRE NEMURIRE ȘI LACRIMI DEȘARTE). Splendidă cugețarea, ca de altfel întreaga creație a domnului Ioan Romeo Roșianu în care farmecul prozei aparente se mpletește cu liricul într-un mod de-a dreptul derutant, în sensul constructiv al cuvântului. Viața și moartea, iubirea și dragostea, frica și speranța ca sentimente supreme devin astfel aici, în SCRISORI izvoare nesecate de inspirație pentru autorul lor. Rezultatul nu poate fi decât ceva năucitor de frumos, de-a dreptul halucinant. Este sau "...era atunci lubito, când simțeam că putem muri unul pentru altul și că nu putem păți nimic". (SCRISOARE DESPRE NOAPTEA ÎN CARE M-AI RĂNIT), și are mare dreptate eroul liric liniștindu-se pe undeva sau consolându-se cu ideea că a apucat acele vremuri în care-și putea îmbrățișa cu dragoste prietenii, acele vremuri în care, fără niciun fel de teamă"... dădeam sticla de vodcă din mână-n mână / și se întorcea întotdeauna goală / goale au fost și femeile mele în viața mea dar erau frumoase / cu sufletu-n mâini și cu pasiunea arzând în vene / am trăit vremea chiștocului cules de pe jos / și a terasei pe care m-a tras asfințitul de mână / eram cu prietenii, lubito și nici măcar frig / nu mi se făcea vara / nici măcar cald nu mi se făcea iarna / eram cu ei, lubito și timpul stătea pe

(continuare în pag. 18)

loc în clepsidrele sparte / de atunci și până acum am îngropat milioane de amintiri / și de cuvinte / am scris depeșe de răscolit morții-n iubite avute / am reușit în vise și-n singura viață avută / am făcut ca prostul de planton în loc să trăiesc și mai bine "(SCRISOARE DESPRE SINGURA VIAȚĂ AVUTĂ ȘI UN SFÂRȘIT IMINENT). Da, dar oricum, un semn de regret întotdeauna a existat și va exista, "am făcut ca prostul de planton, în loc să trăiesc".

Adâncimea cugetărilor sale ajunge la apogeu în meditații de tipul "iubim viața pentru că este o minciună frumoasă / urâm moartea pentru că ea este un crunt adevăr/ acum n-a mai rămas nimic în mine de acuzat și de zdrobit / de aceea-ți spun să nu uiți că-n aceeași cutie / intră și pionul și regele / ultimul lucru pe care-l vede un soldat nu e glonțul / ci pământul sau cerul / ultimul lucru pe care-l simte un om care iubește ca mine / e durerea acută "(SCRISOARE DESPRE O POEZIE PE CORD DESCHIS)

SCRISORI CĂTRE IZOLETA este și va rămâne o carte tulburătoare prin adevărurile spuse în ea, prin simțirile și sentimentele trăite și enunțate în ea, prin fricile și speranțele care bântuie viața unui suflet problematizat și chinuit de imaginea haitei de lupi tineri și înfometați care stau mereu la pândă gata să atace, o carte care se încheie pe undeva așa ca-n poveste, când naratorul se apropie de sfârșitul poveștii, spunându-i liniștitor iubitei următoarele cuvinte pline de tâlc și-nțeles filosofic, cuvinte care se vor pe undeva liniștitoare și împăcătoare cu sine : " Așa a fost, lubito și nu știi cum va fi mâine după ce azi te-am regăsit / erai departe de mine, lubito și totuși aproape vibrași / te-am strigat cu toate șoaptele aglomerate în gât / cu toate cuvintele gemute ți-am făcut cu mâna / așa a fost, lubito când te-am chemat să ne continuăm povestea / trecerii prin lume / pe sânii și pe coapsele tale mai vreau să-mi adorm o vreme trăirea / te-am găsit și nu vreau să mai pierd amintirea de acum / între coperti vreau să te-nchid ca-ntr-un turn mireasa furată cândva / să despart ziua de noapte, lubito mai vreau și viața aceasta de moarte / mai vreau să-ți arăt cum din amonteale vieții plutesc pe apa simțirii amintiri din amonte / în aval, lubito pustiul stă la pândă uitarea pe maluri și moarte-și ascute iarăși coasa."(COPERTA a IV - a A CĂRȚII).

Mereu și mereu, același lait - motiv se-ntoarce, se reîntoarce sub forme noi și vechi de când lumea și pământul, forme care-n fond dau noblețe și statornicie artei poetului Ioan Romeo Roșianu, fiind pe undeva și ghidul creației sale.

lui Iisus, și până la vârsta bărbăției Satana a căutat să-L învingă cu felurite ispite, însă El a biruit pentru că prin biruința Sa să ne ofere nouă o cale spre Dumnezeu și spre noul Ierusalim. Și astfel avem speranță că domnia întunericului și a răului va avea un final. Apoi a urmat acea minunată perioadă de trei ani și jumătate pe când Iisus fiind bărbat în toată puterea cuvântului și-a început lucrarea sa publică, Evangheliile ne consemnează acest lucru. Apoi momentul jertfei Sale, punctul culminant unde suprema ură personificată pe deplin în Satana și demonii Săi și suprema iubire ce era și este Iisus, s-au întâlnit la Golgota. Iar Iisus a învins în primul rând prin sacrificiu și jertfă. Dacă dorim să înțelegem câte ceva despre suferința umană, să privim scenele finale din viața lui Iisus și să înțelegem că suferințele și păcatele noastre l-au lovit pe El la cruce. Luând asupra Sa o natură umană degenerată de păcat, după milenii de degenerare a neamului omenesc Iisus a triumfat asupra Satanei, păcatului și morții. Pentru ca noi să putem pași pe calea mântuirii animați de speranță.

- Impresionant tot ce ne-ai spus, eu personal în viața mea de până acum nu am înțeles atât de profund aceste lucruri despre jertfa lui Iisus. Dar de astăzi doresc să descopăr mai mult din lucrurile Sale minunate și mă voi dedica în primul rând citirii Noului Testament, zise Eusebiu.

- Din nou ne uimești Marcu, și tot timpul plec de la aceste întâlniri ale noastre cu pace sufletească și dorința de a face bine, spuse Iulian.

- Ești mulțumit de răspunsurile lui Marcu? Îl întrebă Sefora pe Titu.

- Da, a reușit să cuprindă în discursul său multe lucruri care pe mine mă interesau, îi răspunse Titu.

- Voi sunteți la început și abia începeți să descoperiți lucrurile minunate ale lui Dumnezeu. Și ca să mă folo-sesc de un exemplu evanghelic la un moment dat Iisus le-a spus ucenicilor: „Mai am să vă spun multe lucruri, dar acum nu le puteți purta.” Așa este și cu voi dacă veți dori să mai participați la întâlnirile noastre eu vă voi împărtăși mai mult din aceste lucruri, însă voi trebuie să studiați pe cont propriu Sfintele Scripturi altfel este greu să creșteți spiritual. Iar dacă din diferite motive nu veți mai putea participa la întâlnirile noastre mă puteți contacta la telefon și eu vă voi sta la dispoziție pentru a răspunde la între-bările voastre, spuse Marcu.

-va urma-

Mioara PĂGUȚE

Destine frânte

De când mă stiu mi-a plăcut să ascult povești de viață. De câte ori cineva povestește un fragment din viața lui ascult fascinată iar ochii minții parca văd un film pe ecranul imaginației - pe care recunosc, o posed din plin. Apoi, asemeni pictorului care redă cu pensule și culori imagini, eu scriu. Șevaletul meu este pixul și hârtia pe care aștern momente de viață și sentimente trăite.

Undeva, într-un sat, cu mult înainte de marcantul an 1989 cu glasul tremurând de emoție și mândrie, Șerban le spuse părinților: „Mamă, tată, eu vreau sa fiu învățător!”. S-a gândit mult înainte de a lua decizia. Născut în satul de la poalele Subcarpaților, crescut în mijlocul naturii devenise un adolescent plăcut privirilor, înalt ca bradul, cu fața senină și ochii zâmbitori, vesel din fire, isteț, comunicativ și politicos cu semenii, Șerban iubea natura, oamenii dar mai ales copiii. Pretențios cu el și cu tot ce îl înconjoară, a simțit chemarea de a forma din tinerele vlăstare arbori cu rădăcini adânc înfipite în pământul țării, a simțit dorința de a reprezenta prima verigă din lanțul cadrelor didactice care formau din copii români adulți.

Părinții, țărani gospodari deschiși la minte, oameni cinstiți cu frică de Dumnezeu, s-au bucurat de dorința lui și l-au susținut, așa că, iată-l pe Șerban în ultimul an de liceu, elev bun la învățătură, îndrăgit de colegi și profesori, un adolescent care promitea sa ajungă departe profesional!

Ca mulți dintre adolescenți, fiind curios de tot ce se întâmplă în jurul său, încercând să cunoască mai multe lucruri despre viața din occident și de ce în țara lui nu se vorbește despre anumite lucruri politice, mânat și de teribilismul tinereții, seara, în camera din internatul școlii, împreună cu alți doi colegi, ascultau la tranzistor un post de radio interzis în țară și cum erau tineri fără neexperimentați comentau gălăgios „ca barbatii” crezând că nu-i aude nimeni. S-au înșelat, au fost auziți! Și destinul lor s-a schimbat într-o secundă pentru că pedagogul de serviciu în acea seară era colaborator cu o anumită instituție care sancționa drastic orice tentativă de nesupunere a cetățenilor. Și-a pus mintea cu trei adolescenți și nu i-a păsat ca le distruge viitorul, a făcut o informare că nimeni nu i-a putut salva, nu a mai contat că Șerban era elev cu rezultate excelente, că erau tineri la început de drum, pentru acel pedagog nu a contat că meseria lui era să ajute la formarea oamenilor, nu să le frângă viitorul. Și da, iată, a distrus trei destine.

Șerban nu a mai putut ajunge învățător, pașii l-au

pus pe alte cărări cu alte destinații, și-a terminat studiile la seară, dar visul lui de a deveni învățător s-a spart în țandări. Această întâmplare l-a schimbat mult, nu mai crede în oameni, a ales să aibă puțini prieteni însă adevărați, este rezervat în discuții politice, așa putea spune că a devenit un om introvertit, exigent cu el și cu cei din jurul lui încât uneori asociez tendința de a-l cunoaște mai profund cu o escaladare pe Everest! Eu am înțeles de ce și aplaud că această lovitură primită nu l-a făcut să-și piardă rațiunea și umanitatea. Dovada? La câțiva ani după căderea comunismului, în orașul în care trăia atunci, seara, pe o stradă lăturalnică, întâmplător s-a întâlnit cu acel pedagog care, recunoscându-l, s-a speriat, crezând că o să-l agreseze pentru răul făcut. Șerban i-a vorbit calm explicându-i cât rău a făcut frângând destinul unui tânăr aflat la început de drum în viață, apoi i-a întors spatele cu dispreț, plecând liniștit.

Credeți că pedagogul a înțeles? Că l-a mustrat conștiința? Că și-a adus aminte câte destine a frânt în acele vremuri? Nici eu! Mai rău este faptul că astfel de oameni poate încă există în prezent și cine știe, într-o zi, din răutate, pot frânge destinul tău...al meu...al ei...al lui...

Grigore COTUL

Trenulețul

Când a venit, avea un trenuleț din lemn, de maximum un metru, cu zece vagoane. Începând din a doua seară m-a lăsat și pe mine să mă joc cu trenulețul. Îmi plăcea tare mult să-i dezleg sau să-i adaug vagoane, să urlu „Uuuuuu...”. Uneori, se uita pierdut la mine cum știu să transform un banal trenuleț din lemn într-o poveste veridică. Asta, datorită sunetelor pe care reușeam să le imit. Părinții îl vizitau foarte des. Îi aduceau o grămadă de lucruri, dar și foarte multă mâncare, deși era grasuț. Chiar mizam pe asta. La mine nu mai venea nimeni în vizită. În ultima vreme, până și prietenii vechi, cu care aveam atâtea prostii făcute în comun, m-au dat uitării. Am ajuns aici doar cu câteva haine. O pijama, o pereche de blugi, două-trei tricouri și un costum demodat, purtat ultima dată la înmormântarea bunicii vitrege din partea tatălui. Îmi era larg. Tatăl meu a fost un îngust toată viața. Așa a și murit. Prins de metrou între peretele tunelului și alt prieten de-al lui, la fel de îngust.

Trenulețul din lemn era destul de uzat. Mai avea vopsea originală doar pe ici, pe colo. Parte din ea era imprimată pe pereții camerei, deoarece, seara, după stingere, aruncam cu vagoanele lui demontate din garnitură, să-i lovim pe cei patru-cinci țânțari însetați de transfuzii. Pe lângă ei, mai cădeau victimă și alte viețuitoare, muște și gândaci de bucătărie desproprietăți de stăpânii lor rigizi și nevolnici. Când măturam, înainte de stingere, adunam materie primă pentru câteva insectare. Ne bucuram tare mult de speciile noi. Alungau rutina. În fiecare dimineață, la ora șase, izbucnea din tavan, dintr-un dreptunghi obez, o lumină albă, rece, care ne inunda pleoapele ochilor închiși. Aveam impresia că ni se plimbă pe sub gene ultimele ploșnițe active din schimbul de noapte. O tipă zveltă, în alb, ne aducea bomboanele, mie doar din cacao, maronii, lui doar din zahăr vanilat, parcă mai gălbui decât știam, dar originale, după miros. Mereu m-am întrebat de ce această diferențiere, dar n-am avut îndrăzneala să fac cercetări. Eram convinși că ale mele, cu cacao, erau mai gustoase. Citeam asta în privirea lui invidioasă. Culmea, eram colegi de o lună și nu făcusem schimb de bomboane. Fiecare ni le sugeam sau le înghițeam, în tihnă, după același ritual, fără aluzii asupra gustului și mirosului emanat. Cu siguranță, tipa în alb știa ce ni se potrivește fiecăruia. Plescăiam satisfăcuți până la ultima particulă, dar nu apucam să savurăm în totalitate gustul, că alte două tipe, în albastru, ne aduceau micul dejun, pe niște tăvi din inox, cu delimitări între sortimentele propuse

îngurgitării. De data asta, făceam schimburi de „produse”. Țin minte, într-o dimineață, ne lingeam reciproc tăvile. El lingea pe tava mea zona în care a fost dulceața de afine, iar eu tamponam cu un șervețel locul unde el a avut budinca îndulcită cu vișine, după care sugeam șervețelul până când aroma ultimei vișine dispărea în totalitate. Până la masa de amiază, împărțeam trenulețul în două și ne jucam fiecare cu partea lui. Eram tare satisfăcut când, după tragerea la sorți, îmi revenea mie partea cu locomotiva. Odată, am detașat-o de ultimul vagon și, cu niște acuarele primite de la vizitatorii binevoitori, mă chinuiam să-i recondiționez albastrul de Voroneț, cu care fusese înzestrată la naștere. Până la masa de amiază, am pictat-o aproape în totalitate. Două tipe, în galben, mi-au schimbat cămașa, pătată cu albastrul de Voroneț, preparat cu atâta grijă, iar altele două, în albastru, ne serveau, cu multă grijă, masa. Aceeași ciorbă de varză, dar, la felul doi, mie mazăre goală pușcă, iar lui piure cu pulpă dezosată de rață îndopată. Privind fix la tava cu mâncare, am avut un moment de rătăcire. Am debransat locomotiva, proaspăt albăstrită, de la cele zece vagoane, am strâns-o puternic în pumnul drept, mi-am arcuit brațul și i-am servit-o fix în freză tipei în alb, care tocmai intra cu bomboanele obișnuite, deși ținta nu era ea. Acest fapt, total neașteptat, a zgândărit feng shui-ul personalului care ne trata cu atâta grijă. Chiar și colegul meu a cerut să fie mutat cu altcineva, o cunoștință de care tocmai aflase că a sosit în locație, la plecare, mi-a lăsat cele zece vagoane din lemn ale trenulețului și jumătate din pulpa de rață. Locomotiva a fost păstrată ca probă în urma incidentului iscat de mine. Tipa în alb a demisionat, fiind înlocuită de una dintre cele două îmbrăcate în galben, care era bucuroasă că a fost avansată. Am fost mutat într-o încăpere mult mai mică, fără jucării, cu un singur pat și cu pereții capitonați. M-au lăsat să iau cu mine cele zece vagoane. Mi-au adus, după două zile, și acuarelele, la insistențele fostului coleg de cameră. Albastrul era folosit în totalitate. Mă gândeam să le vopsesc cu negru. Negrul era intact.

Am separat toate vagoanele. Fiecare dintre ele reprezenta pentru mine un mijloc de apărare împotriva singurătății. M-am întristat enorm când am aflat că prietenul meu, cel cu trenulețul, a plecat acasă. De-atunci, eu țin strâns, în pumnul drept, un vagon stingher din vechiul trenuleț din lemn. N-am, neapărat, o țintă. Mă uit spre ușă, ore în șir, sperând la o masă cu pulpă de rață. Pe mâini mai am doar niște albastru de Voroneț, probabil, de la zbaterile nocturne, în care întâlnesc scheletul rigid al patului.

Mai mult de o cameră cu un singur pat nu puteam primi. Mi s-a promis, totuși, o cămașă nouă, cu mâneci mai lungi. Lungi precum zilele și nopțile ce vor urma.

Mihaela PODUȚ IENUȚAȘ

Cânta o chitară

Într-o seară de mai
 Peste umărul meu
 Îndărătul
 Ochiului prăfuit ca
 O vitrină cu toate manechinele
 Fără chip
 Decolorate și goale
 Undeva se stinge o țigară
 Într-un hohot strident și
 Scrâșnetul unui scaun ruginit
 Pe beton
 Ziua ridică stoluri de
 Vise gri peste umbra
 Unui clopot bătând
 De vecernie
 Un înger căzuse din cer
 Și asculta
 Își pusese aripile sub genunchi
 Lângă el
 Șchiopăta viața
 În pălărie i se strânseseră cumva
 Treizeci de bănuți
 Dar
 Peste toate
 Cânta o chitară
 Într-o seară de mai

Dacă m-ai fi iubit

Ai fi mers în urma pașilor mei,
 Ridicând firele de iarbă,
 Păstrând, pentru tine,
 Atingerea tălpilor mele.
 Eu te-aș fi știut acolo
 Și aș fi zâmbit.
 Dacă m-ai fi iubit,
 Mi-ai fi îmbrățișat umbra,
 Cu umbra ta.
 Eu m-aș fi lăsat pe umărul ei
 Și-n jocul de-a v-ați ascunselea,
 Cu soarele,
 Aș fi zâmbit.
 Dacă m-ai fi iubit,
 Mi-ai fi cules toate gândurile,
 Cele pierdute, cele uitate, cele neterminate,
 Le-ai fi potrivit atent, ca-ntr-un puzzle,
 Fiecare, completându-l pe fiecare.
 Iar, când, chipul tău ar fi început să se
 contureze,
 Ai fi zâmbit.

Am fost odată

Îmblânzitoarea de lupi
 Urma s-a frânt adulmecând mirarea
 Și pustiul n-a mai fost pustiu
 Se auzeau topindu-se florile de gheață-n
 fereastră
 Pe podele pași umezi se zvântau înspre foc
 O fantasmă plămădită-n ninsoare
 Musafir într-o noapte târzie
 Am fost
 Apoi am fost cântec de lună într-o frunză de plop
 Și poveste sub pleoape grele de stele
 Cândva am fost un tainic drumeag
 Între două băți de inimă
 Cândva amurgurile tremurau sub copite
 Cai flămânzi de jăratic
 Prin vene goneau
 Din fântâni de tăceri
 Se-adăpau uneori

*

Doamne
 Cumva am rătăcit drumul
 Sau drumul s-a rătăcit de mine
 Ori eu însămi mi-am fost
 Fata Morgana
 Și caii au pierit
 În mișcătoare nisipuri

A fost frig azi-noapte

Am umplut cada cu băți de inimă calde
 De obicei fac duș
 Dar mi-era că
 Prea multe se pierd astfel
 Și-am stat așa cu ochii închiși
 Ținându-mi respirația sub ele
 Până aproape de punctul pierderii conștienței
 Savurând senzația de bine
 Veneau zorile și
 Trebuia să mă împac
 Pe mine cu noaptea de toamnă
 Ce mă lăsa încet fără gânduri
 Și risipă făcea cu ele pe
 Aleile pustii
 Acoperite cu zgura neputinței
 Mărginite de iarbă prăfuită și palidă
 Călcată mult prea mult în picioare
 Numai fiindcă puțin mai încolo
 Ți se năzărea că vezi uneori
 Ceva numai bun pentru ierbarul tău
 Care inițial fusese un roman
 Și mai puneai câteodată semne de carte
 Erau câteva pasaje interesante
 Între timp ai început să te uiți doar cum
 Devin hârtie creponată
 Și toate înțelesurile se estompează de parcă
 Cuvintele ar fi obosit
 Ce-i drept unele se făceau translucide
 Până mai vedeai prin ele

(continuare în pag. 22)

Zbătându-se ceva sentimente
Pe care credeai că
Le-ai visat
Dar ele chiar au trăit și s-au născut
Într-o noapte când era frig
Un frig pentru doi și când
Ne-am încălzit puțin palmele
Poate puțin prea mult
Mie cel puțin
Mi-au rămas câteva cicatrici care dor
De câte ori peste urma arsurii
Mi-e rece.

Nu știi de ce plâneau îngerii dimineață

De fapt era noapte și dădeau din aripi zgomotos
Când m-au trezit
Îmi loveau cu pene și lacrimi în geam
Poate și lor li se întâmplă să nu mai știe ce vor
Doar să simtă
Zăbrelele coliviei de cer
Nu știi de ce am simțit
Un fel de răspuns
Ca o sete amăruie
Mă durea în piept gândul
Apoi se făcu cald
O vătuire a durerii plecând
-Știi punctul de subtilă voluptate când
Fericirea vine tot așa
Tot atunci? -
Și voiam pe umerii lor să îl pun
Nu stătea
Nu stătea de aripi
Ai ochii mai frumoși dacă plângi
Auzisem
Totuși nu știi de ce plâneau dimineață
Nici de ce eu o fac
Acum
Poate de aceea
Și sigur nu
Doar ochii

Nu

Nu m-ai primit decât pe prispă
E drept mi-ai pus un ștergar pe genunchi
Mi-ai rupt dintr-o pâine caldă încă un colț
Și-un măr făcut poame mi-ai dat să mănânc
Te grăbeai
Nici tu nu mâncase-și nimic
Șezi dar să știi că nu știi când mă-ntorc
Ai rostit
Ori de vrei poți să pleci
Roua s-a zvântat pe cărare când te-ai dus
Aveai cerul în ochi și nici nu m-ai privit
Poate știai că n-am unde să merg
Nici ușa în urmă n-ai tras
Și-am rămas să aștept
Ăsfîțitul
Vedeam pe masă carafa plină

De abia de băuse-și o gură din ea
Mi-era să intru nepoftită sfială
Și setea pe buze sărată
Poate ai o fântână pe aicea și
Am să scot o găleată cu apă
Mi-am zis
Să fie proaspătă
Când vii
Și să-mi treacă și mie de sete
Poate ai să zici
Intră ia carafa și umple-o
Apoi vino
În casă

Este un loc acolo

Unde dealul a adormit în iarbă
Și l-au năpădit brândușile de toamnă în somn
Este un loc acolo
Unde un măr și-a frânt brațul cândva
Poate într-o iarnă când
Un corb și-a lăsat singurătatea
Pe crengile pline de omăt
Prin otavă degete albite
Noduroase și reci se răsfire
Calci ușor să treci peste ele
Să nu le faci rău
Să nu îți faci rău
Să n-auzi țipătul vremii agonizând
În pasul tău tot mai greu
În pulberea lor
Și totuși
Locul acela te cheamă
Vrei să știi dacă dealul visează
Și dacă nu
Tu însăși nu ești decât parte
Din vis

În spatele pleoapelor

În dimineața aceasta țin ochii închiși
Ascult înflorind cicatrici
(Știi cum dor mai mult decât rana?)
Desenând harta tăcerilor mele
Cu urma unui eu
Ducând mereu înspre tine
La răsărit și apus
La miazănoapte și miazăzi
-destin prins într-o pânză de păianjen
de bunăvoie-
În dimineața aceasta țin ochii închiși
În spatele pleoapelor
Pașii tăi foșnind încă în mine
Trec prin rouă
Ascult
O boabă îmi alunecă peste zâmbet și peste
Cicatrici

Andrei PARASCHIVESCU

M.O.I. (Mystics Of India)

După Krishnamurti e acest mistic indian, Sadhguru care apără tradițiile din sudul Indiei, țară spune el “mai puțin expusă agitațiilor sociale; cuceririlor și războaielor din nord”; o regiune mai ancorată în adevărata natură a acestei națiuni cu rădăcini care merg până în cele mai îndepărtate vremuri ale istoriei umanității.

Sudul a dat un matematician de excepție precum renumitul Ramanujan, născut în 1887, cel care a găsit formulele necesare studiului găurilor negre, noțiune complet necunoscută la vremea sa.

Dumnezeu și sufletul omenesc

Și dacă am vorbit de Ramanujan, se apără aici noțiunea de Dumnezeu interior; personal; un Dumnezeu care se construiește progresiv mai degrabă decât un Dumnezeu străin duratei. Aici sufletul omenesc nu este o noțiune individual, ci *colectivă*. Această viziune asupra lucrurilor ne amintește de Dostoievski, adică de “*suntem toți vinovați*”. Există deci sufletul umanității și Dumnezeu nu este un determinist bărbos în cer, nici în afara timpului (Krishnamurti), ci un absolut accesibil, în interiorul fiecăruia din noi, dar într-o “altă dimensiune” a existenței care transcende realitatea fizică.

Luând drept referință literară pe Tolstoi, nu putem să nu legăm această explicație de cea dezvoltată în “*Împărăția lui Dumnezeu este în voi*”. Misticul nu inventează nimic; el ne amintește că totul e aici: memoria noastră e-n mare parte înăscută, deci e suficient s-o chestionezi pentru a regăsi divinitatea. În acest sens, corespondența dintre Tolstoi și Gandhi ne oferă încă o dovadă despre ceea ce Tolstoi numea “*nerezistența la rău*” și pe care Gandhi o numea “*rezistența pasivă*”.

Dumnezeu și legile omenești

În a doua scrisoare a lui Tolstoi către Gandhi (8 mai 1910) putem citi asta:

“Tocmai am primit scrisoarea dumneavoastră și cartea dumneavoastră”

“Autoguvernanța Indiei” (“Indian Home Rule”). Am citit cartea dumneavoastră cu mare interes, căci cred că problema despre care vorbiți în paginile dumneavoastră - rezistența pasivă - este de o importanță capitală, nu numai pentru India, ci și pentru întreaga omenire. (...) Prietenul și fratele dumneavoastră, *Leon Tolstoi*”.

Pe întâi octombrie 1909, Gandhi îi scria lui Tolstoi: “Reîncarnarea explică, bazându-se pe rațiune, multe dintre misterele vieții. Ea a fost o consolăre pentru mulți rezistenți pasivi în timpul încarcerării lor în Transvaal”. Tolstoi îi răspunde lui Gandhi, pe 7 octombrie 1909:

“Cred, într-adevăr, că o credință în reîncarnare nu poate fi la fel de fermă ca o credință în nemurirea sufletului și în iubirea divină”.

Vorbind despre contradicția creștinismului, Tolstoi îi scrie lui Gandhi: “Odată violența admisă, oricare ar fi circumstanțele, legea iubirii e recunoscută ca fiind insuficientă, *de unde negația însăși a acestei legi*. Toată civilizația creștină, atât de strălucitoare pe din afară, s-a dezvoltat pe baza acestor contradicții și neînțelegeri evidente, ciudate, cateodată conștiente, *cel mai adesea inconștiente*”. În sfârșit, în ultima scrisoare către Gandhi scrisă pe 7 septembrie 1910, adică exact cu două luni înainte de moarte, Tolstoi explică aici cauza însăși a violenței omenești: “Guvernele cunosc această contradicție la fel de bine al dumneavoastră - cel englez - cât și al nostru. *Însă e vorba de instinctul de conservare*. De aceea lupta contra violenței este următoarea mai energică decât orice altă activitate antiguvernementală de către puteri, rusă și engleză - o vedem în Rusia, și o aflăm din articolele revistei dumneavoastră. Aceste guverne știu unde se găsește amenințarea cea mai gravă care le poate atinge și supravegherea lor e vigilentă căci e vorba, pentru ele, nu numai de interesele lor, ci de a fi sau a nu fi. Cu cea mai profundă stimă. *Leon Tolstoi*”.

Dumnezeu și înțelepciunea

Avem de a face aici cu un mistic conștient de rolul foarte important pe care determinismul îl joacă pe plan spiritual. Și, lucru rar dacă ne gândim la Krishnamurti, misticul râde adesea fie când i se pune o întrebare stupidă, fie când trebuie să răspundă la o întrebare stupidă.

“Avem credințe” spune Sadhguru și aceste credințe sunt preluate de la alții pe câtă vreme ca să cunoști obiectul trebuie multă introspecție și reflecție. Trebuie să poți spune “nu știu” în loc să spui “cred” una sau alta. Când un individ se îndoiește; când ezită sau spune “nu sunt sigur” Sadhguru începe să râdă. Și râde fiindcă îndoiala este, așa ca-n Montaigne, starea propice pentru ceea ce numim noi de obicei a *ști*. Știința este o *construcție de sine* și nu un sistem de gândire, nici o dogmă religioasă.

Un Dumnezeu care ar ști totul ar fi un Dumnezeu determinist deci, prin definiție, lipsit de libertate. Un om ignorant ar fi prizonierul ignoranței lui și ar fi deopotrivă un prizonier al determinismului. Pentru a ști nu trebuie să crezi; pentru a ști trebuie să *trăiești*; trebuie să *fii atent la viață*. Pentru mistic, mai mult decât pentru orice alt om, pericolul determinismului provoacă râsul, căci nimeni nu poate ști totul, altfel ar fi Dumnezeu și asta nu e cazul fiindcă un Dumnezeu determinist nu poate exista. Am vrea chiar să spunem că Dumnezeu e *libertatea însăși*. Iată de ce Bernanos a fost atât de scandalizat de această expresie a lui Lenin care a făcut obiectul a mai multor conferințe regrupate sub titlul: “*Libertatea la ce bun?*”.

Dumnezeu și știința

Pentru Sadhguru știința de astăzi confirmă

(continuare în pag. 24)

înțelepciunea ancestrală prin aceea că totul iese din vid și se întoarce la vid. Sau la neant dacă vrem. Știința de astăzi se ocupă de "energia vidului"; de "găuri negre"; de "materia neagră" etc., pe scurt: de neant sau de "fluctuația vidului cuantic", cea care a dat naștere universului. Fie! Doar dacă ar fi cazul ne putem pune întrebarea *cauzei* acestei fluctuații a vidului pe care misticul o atribuie a ceea ce numește el "o altă dimensiune a existenței".

Ajungem aici la faimoasa problemă a fi sau a nu fi; găina și oul; paharul pe jumătate plin și pe jumătate gol etc. Dacă totul a ieșit din nimic și se întoarce la nimic, ce facem cu memoria? Credem că dispare și ea la orizontul găurilor negre sau răspundem, precum știința de azi, că nu știm ce se întâmplă cu informația la orizontul unei găuri negre? Răspunsul este, pentru moment, că *informația nu poate fi distrusă*. Răspunsul este că "pentru a vorbi despre neant trebuie mai întâi vorbit de existență, la care se adaugă o construcție mentală suplimentară care este ideea că obiectul s-a mișcat și că-n locul lui rămâne un *log gol*" (s.n.) cum a scris Bergson. Ori nu se știe și atunci e mai cuminte să se afirme că nu se știe decât să se spună că totul vine din nimic și se întoarce la nimic.

Dacă o carte există, atunci înseamnă că autorii *au existat cu adevărat*.

Dumnezeu și individul

În India, ne spune Sadhguru, fiecare are propriul său dumnezeu și chiar fiecare animal este un dumnezeu individual: vaca, maimuța, câinele etc.

Revenind la Ramanujan, s-a pus problema de a ști cum a putut rezolva calculi matematice care pentru un matematician ar lua zeci de ani. Când i s-a pus întrebarea lui Ramanujan, el a răspuns că noaptea o divinitate (Shiva) îi arată formulele în timp ce doarme. E deci un dumnezeu individual cel care permite omului de a *transcende* realitatea și a trece prin ceea ce numim noi *intuiție*, adică posibilitatea de a întrevădea unul din aspectele realității pe care rațiunea singură nu l-ar putea atinge. "Intuiția știe cum să caute, dar nu știe ce caută. Rațiunea știe ce caută, dar nu știe cum să caute" scria Bergson.

Pentru a reveni la această idee a sufletului omenesc ce nu e individual ci colectiv, ea ne îndepărtează de acest dumnezeu individual, păstrând totuși distanțele cu un dumnezeu unic exterior duratei, cum am afirmat la începutul acestui text.

Dacă e un dumnezeu, el trebuie să fie în timp, altfel ar fi prizonierul determinismului său când el ar trebui să fie liber, ba chiar libertatea însăși. A fi liber este a fi liber să *alegi*. Bine, dar ce să alegi? Să alegi binele, evident.

Există un aspect interesant legat de reîncarnare la Tolstoi. Când murim, credem că vom merge în paradis sau în infern. Nici vorbă, spune Tolstoi. Acolo ți se va propune *aceeași viață* ca să poți corecta toate erorile comise voluntar sau involuntar.

Scopul existenței umane nu poate fi altul decât a *face bine* și dacă există o dorință de realizat, aceasta nu ar putea fi alta decât fericirea omenirii.

Gabriela GRIGORE

Popularitatea lui Eminescu în rândul tinerilor STUDIU DE SPECIALITATE

Criticul literar **Vladimir Streinu** consideră în studiul **Criticii noastre** că școala are un rol important în familiarizarea tinerilor cu opera eminesciană și că orelor de literatură datorăm infiltrarea spiritului eminescian și transformarea creației eminesciene în piesă fundamentală a conștiinței noastre culturale.

Vladimir Streinu identifică **trei factori interni** care au contribuit la popularitatea lui Mihai Eminescu: **filozofia, iubirea și naționalismul**.

Filozofia lui Eminescu este clară, limpede, nu a împiedicat răspândirea textelor sale, dimpotrivă, le-a dat profunzime.

Poetul nepereche al literaturii române a cunoscut și a valorificat în opera sa ideile epocii. A aprofundat filozofia europeană (concepțiile susținute de **Kant, Schopenhauer**), cât și pe cea indiană. Una dintre operele care au marcat puternic gândirea scriitorului a fost *Lumea ca voință și reprezentare* de Schopenhauer.

Citându-l pe filozoful german, Eminescu spunea: "Geniul este mintea aplicată exclusiv la obiect, subiectul cunoscător pur care iese din contingent și se așază în fața metafizicului. El trăiește în spațiul astral, ignorând interesele voinței lui individuale".

În concepția schopenhaueriană dualitatea subiect - obiect este exprimată în reprezentare. La Schopenhauer, obiectul se identifica de fapt cu reprezentarea și determină subiectul. El susține: "A fi obiect pentru subiect și a fi reprezentarea noastră este tot una. Toate reprezentările noastre sunt obiecte ale subiectului, și toate obiectele subiectului sunt reprezentările noastre." Aceasta iluzie a existenței ce îmbracă forme materiale datorită simțurilor înșelătoare și a relativității lucrurilor, precum și incapacitatea minții de a percepe adevărul, smulge poetului unele accente nihiliste: "A fi! *Nebunie tristă și goală; Urechea te minte și ochiul te-nșală; / Ce-un secol ne zice ceilalții o deszic.*" (**Mortua est**)

Iluzia existenței este identificată cu *valul* "Maya" din religia indiană, ce împiedica pe om să vadă lucrul în sine. Cheile ce pot deschide ușa visului, adică formulele percepției sunt idealurile

(continuare în pag. 25)

poetice ale lui Eminescu, pe care la-a sintetizat genial în nuvela **Sărmanul Dionis**. Proiectându-l pe Dionis în timp (epoca lui Alexandru cel Bun) și în spațiu (călătoria pe lună), Eminescu demonstrează relativitatea celor două coordonate. Ideea vieții ca reprezentare este asemănătoare cu transcendentalismul formelor intuiției lui Kant. Eminescu a tradus *Critica rațiunii pure*, aflându-se, deci, și sub influența kantiană. Potrivit acestei concepții, nimic nu există cu adevărat, totul nu este altceva decât o proiecție interioară a simțurilor omului.

Încercarea de separare a lucrului în sine de reprezentare trebuie făcută la nivelul subiectului cunoscător. Lucrul în sine al ființei este de fapt voința. Potrivit lui Schopenhauer, voința de a trăi este cauza existenței lumii, luând în poezia lui Eminescu forma "dorului nemărginit": *"Și în roiuri luminoase, izvorând din infinit,/ Sunt atrase în viață de un dor nemărginit..."*, *"La-nceput, pe când ființa nu era, nici neființă,/ Pe când totul era lipsă de viață și voință..."* (**Scrisoarea I**).

În accepție schopenhaueriană, "voința de a trăi", se manifestă într-un prezent etern, singura cale de vindecare a fricii de moarte. Manifestarea prezentului etern determină feeria iluzorie a trecutului și a viitorului. Prezentul văzut ca o clipa suspendată între trecut și viitor e o idee ce se regăsește în poezia **Cu mâine zilele-ți adaogi**. Poetul, convins că prezentul e singurul timp în care omul trăiește, dezvoltă ideea în versurile: *Cu mâine zilele-ți adaogi,/ Cu ieri viața ta o scazi./ Și ai cu toate asta-n față/ De-a pururi ziua cea de azi./ Când unul trece altul vine,/ În astă lume a-l urma,/ Precum când soarele apune/ El și răsare undeva."*

Comparația cu soarele, care doar apunând într-o lume răsare în alta, este preluată din filosofia lui Schopenhauer și sugerează continuitatea prezentului etern chiar și după moartea omului ca individ: *"Viitorul / Sunt a filei două fețe,/ Vede-n capăt începutul/ Cine știe să le-nvețe;/ Tot ce-a fost și o să fie/ În prezent le-avem pe toate,/ Dar de-a lor zădărnice/ Te întrebă și socoate."* (**Glossa**).

Prezentul etern demonstrează că viața este inepuizabilă și, de aici, reiese ideea inutilității sinuciderii din poemul **Mureșan**: *"Aș omorî în mine o sufa de vieți/.../ Dar, vai, tu știi prea bine ca n-am să mor pe veci / Că vis e a ta moarte cu slabe mâini și reci,/ La sorți va pune iarăși prin lumile din ceri/ Durerea mea cumplită..."*.

Între temele proprii creației lui Eminescu, **tema iubirii** este surprinsă în diverse ipostaze. Izvorâte din sensibilitatea pură, excepțională a poetului, din melancolia lui structurală și, deopotrivă, din nepotolita lui sete de viață, de perfecțiune, de absolut, iubirea îi lărgeste și-i întregeste universul liric, de o autenticitate uimitoare și de o permanentă și inalterabilă actualitate estetică.

Venere si madona, datând din 1870, cronologic, a doua mare poemă a iubirii după **Mortua est**, începe a înfățișa viziunea poetului, privind femeia iubită, care este când inger, când demon. De la imaginea celei pe care o vede ca pe Madona dumnezeie cu diadema de stele, cu râsul blând, poetul trece la imaginea femeii „fără suflet, fără foc”, a femeii „demon”, căreia, totuși, îi împrumută până la urmă „raza inocenței”, ce-i nimbează chipul și pe care o adora, chiar dac-ar fi demon, căci „e sântă prin iubire”.

Balada lirică **Făt-Frumos din tei** se remarcă prin

sonoritățile dulci și nostalgice ale cornului, al cărui „glas” răsună pentru poet „fermecat și duios”, pentru susurul izvorului, care creează o atmosferă de basm, și pentru acele largi proiecții argintii de lumină selenară. Varianta acesteia, **Povestea teiului**, izvorâtă din același fond moral popular, oglindește dragostea de viață a Blăncăi, sortită de tatăl ei calugăriei, a cărei întâlnire cu Făt-Frumos, care pribegea prin codru și care îi umple inima de-un „farmec dureros”, o face să-și afle împlinirea visurilor ei tinerești în focul iubirii depline.

În idila romantică **Lacul**, nufierii galbeni, glasul de ape și foșnetul de trestii vor asista pe îndrăgostiții care așteaptă să-și dea întâlnire aici, ademiniți de minunile pădurii fermecate. În poezia **La mijloc de codru...**, un alt mic poem simfonic de neîntrecută grație, iubirea devine ea însăși un element al naturii. Tot astfel, poemul **Calin (file din poveste)** circumscrie, sub forma transfigurării unei povești populare, cântarea plină de pasiune a iubirii în tot ce are ea mai omenesc, mai cald, mai fermecător, totul petrecându-se în același cadru minunat al peisajului eminescian, caracteristic acestei perioade a poeziei lui de iubire.

„Atât de fragedă...” este una dintre cele mai tulburătoare creații lirice eminesciene, ce se asimilează sufletului și sensibilității noastre afective. Apariția iubitei, atât de suavă și gingașă, are ceva fantastic, tulburător. Iubita, se desprinde parcă dintr-o dulce vrajă și plutește, ca visul de ușor în calea poetului.

Sentimentul însingurării poetului, al îndepărtării de iubire, evoluează treptat către o poezie a renunțării, o poezie de tragică evocare a dragostei stinse, ca „**Din valurile vremii**”. El nu-și pierde credința în rostul iubirii și nici aspirația către o iubire totală, accesibilă doar marilor lirici și marilor îndrăgostiți. Vrednic de reținut este și faptul că, în „**Nu mă înțelegi**”, una dintre cele mai patetice și semnificative creații din erotica lui Eminescu, mai apoi în „**Scrisoarea IV**”, poetul consemnează o dramă mult mai zguduitoare și mult mai esențială pentru creator, și anume: conștiința că fără iubire și fără înțelegerea iubitei viața și creația lui încremenesc, devin imposibile, fiind lipsite prin aceasta, de adevăratul lor izvor de forță afectivă și spirituală.

Sentimentul erotic i-a asigurat lui Eminescu o largă răspândire, poeziile lui fiind celebre, adeseori versurile sale sunt puse pe muzică și interpretate de artiști îndrăgiți.

De la primele sale poezii, Eminescu și-a manifestat sentimentele **de dragoste pentru țară și neamul românesc**. În poezia **Din străinătate**, pe care-o scrie în 1865 și o publică în 1866 în Familia, Eminescu exprimă nostalgia ținutului natal. În jurul său poetul vede numai veselie, toți se lasă în voia încântărilor și se bucură de plăcerile ce li le ntind zile lipsite de grijă. Între toți, un singur om e nemângâiat – poetul nostru: *Un suflet numai plânge, în doru-i se avântă / L'a patriei dulci plaiuri, la câmpii-i răzători*.

Încă într-o poezie din copilărie, **Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie**, poetul – în vârstă

(continuare în pag. 26)

de numai 17 ani – în versuri entuziaste, urează patriei sale un viitor mare, biruință asupra dușmanilor, glorie, dragoste de pace și frăție între fiii țării.

Când țara-i pe punctul de a-și căpăta independența, Eminescu scrie aceste rânduri de dragoste și duioșie: „*E mică țărișoara noastră, îi sunt strâmte hotarele, greutatea vremurilor au știrbit-o; dar această țară mică și știrbită e țara noastră, e țara românească, e patria iubită a oricărui suflet românesc*”.

În **Scrisoarea a III a** însă, e plin de indignare împotriva acelor care îndrăznesc până și să rostească numele țării; totuși, într-o notă marginală la aceeași poezie, duioșia triumfă și Eminescu scrie cuvintele simple, dar atât de pline de cuprins: „O maică țarină dulce!”

Pasiunea lui pentru istorie, ilustrată în creația poetică și mărturisită prin preocuparea permanentă și neobosită pentru cunoașterea trecutului și a neamului românesc este încă o coordonată majoră a formației spirituale a celui mai mare poet care a venerat vreodată pe cei din care s-a născut: „Trecutul e în mine și eu sunt în trecut / Precum trăiește cerul în marea ce-l respiră”.

Mihai Eminescu a fost considerat de unii prea preocupat de ideea națională, pe când alții, precum Hașdeu sau Grama, l-au acuzat de cosmopolitism, văzându-l ca pe un pericol național. „*Românul Absolut*”, așa cum era el numit de Petre Țuțea, a fost un veritabil patriot și naționalist, demn de mărire și respect.

Daniel Corbu pune întrebarea retorică „*A fost Eminescu patriot?*”, al cărei răspuns se găsește chiar în rândurile scrise de marele poet și gazetar: „*Dumnezeul geniului m-a smuls din popor cum smulge un nor de aur din marea de amar*” și „*Iubirea de țară e pururi și pretutindeni iubirea trecutului; patria vine de la cuvântul pater și numai oamenii care țin la instituțiile părinților lor, la petecul de pământ sfințit de sângele părinților pot fi patrioți*”.

Eminescu se bucură de o actualitate mereu reînnoită. Opera lui poetică l-a încununat cu nimbul nemuririi, făcându-l să renască cu fiecare generație.

Ca toate geniile fabuloase, Eminescu va fi mereu comoara inepuizabilă către care se vor îndreptă feroarea și dragostea nenumăraților cititori, pasiunea cercetătorilor. Fiind întruchiparea supremă a geniului nostru național, el va trăi indefinit ca și poporul care l-a dăruit lumii într-o unică și fericită întâmplare.

Așa cum considera și criticul literar Vladimir Streinu, Eminescu nu este doar un poet popular, ci un adevărat curent poetic.

BIBLIOGRAFIE

1. *Clasicii noștri*, Vladimir Streinu, Editura Tineretului, București 1969
2. *Poezii*, Mihai Eminescu, Editura Steaua Nordului, București 2006
3. *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, G. Călinescu, Editura Minerva, București 1988

Mihaela Claudia CONDRAȚ

Tübingen (Germania)

incandescență

de prin stele goale
îndoliate
mă aprind

petrec în lună
urșii albi

mă doare
c-am mâncat cuvântul
nemărturisindu-l

psalm întârziat

m-am așezat așa pocit în fața Ta
curata-Ți față și am zis
iubire vreau
de doi la nesfârșit
din hainele de putregai
nu mi-au rămas decât puține
și-atârnă greu de nemărturisire

chiar gol ar trebui să stau
chiar gol ca să-ți înfrunt
dumnezeiasca-ți puritate

mă-nduplec și mă rușinez
curaj îmi dai cât pot s-aștept
iubire vreau de dor
mă-ntunec să te am

Mirela COCHECI**ZAMOLXIS - OMUL ZEU**

Când omul zeu
cu dacică sorginte,
pe cap, oştirii,
polovragă pus-a,
au înviat strămoşii
din morminte
şi au purces
spre Sarmizegetusa.
Cu tălpile scăldate
în Olteţ
s-au întrupat, călcând
din munte-n munte,
jidavi cu braţ puternic
şi semeţi,
din grote reci
s-au prefăcut în punte.
Dar azi, din stei,
obârşia suspină,
Zamolxis varsă
lacrimă amară,
oştirea lui e toată
doar ruină...
Ce-a fost şi ce-a ajuns,
sărmana ţară!

(*polovragă=plantă rară, tămăduitoare)

AI RĂBDARE!

Mă înclin, noapte,
veşmântului tău
împodobit cu mii de stele
şi-mi plec fruntea
la picioarele tale.
Cu umbra ta
coborâtă peste trotuarele
încă fierbinţi
îmi şterg sudoarea zilei.
O zi toridă
care mi-a pus pe umeri
raze de foc,
făcându-mă
să-mi număr paşii
pe asfaltul în clocot.
Tu vii
şi timidă cum eşti,
îmi aşezi o adiere
peste creştetu-mi încălzit
peste care iulie
şi-a scuturat cu nepăsare
simbolul.
Şi încep să visez...
Visez pădurile de acasă,

din Valea mea dragă,
pe care necunoscătorii
o numesc Valea Plângerii.
Dar le spun eu, acum,
că Valea plânge de fericire,
pentru că
atunci când soarele
dogoreşte,
pădurile şi apele o răcoresc
aşa încât obrajii ei se prefac
în dimineţi de primăvară.
Şi-n lacrimile ei de bucurie,
îşi spală munţii
amintirea prafului
de cărbune.
Visez, aşadar, la izvoarele cristaline,
la brazii sub care
îmi odihneam negândurile,
la apa răcoroasă a Jiului
în care mă zbenguiam
copilă fiind...
Visez, visez,
iar tu, noapte înstelată,
îmi mângâi visele
şi îmi şopteşti
uşor, la ureche:
"Ai răbdare!"...

VALS

Valsează timpu-n braţe de netimp
În ritm de răsărituri şi apusuri,
Se-nclină însăşi fruntea lui Olimp
Să preamărească sensul din opusuri.

De jos, de sus, Pământ şi Panteon
Lumina şi-ntunericul visează
Un vals în doi pe-o scenă-n Odeon
Şi trupurile lor se-mpreunează.

Un pas-nainte, altul înapoi,
La stânga şi la dreapta nemuririi,
Întruchipaţi într-unul amândoi
Uitând de rânduielile fiirii.

Se contopesc în trei dimensiuni
Iar cea de-a patra-ncepe să se nască,
Se-mpart în mii şi mii de versiuni
Şi cine-ar cuteza să-i mai oprească?

Şi-apoi treziţi din vis şi preumblări
Se reîntorc la umbre şi la stele
Lăsând în urmă mii de întrebări
Ce scurmă crunt prin gândurile mele...

(continuare în pag. 28)

UNIVERS

Din stările
fără de stare,
din nopțile
cu nevisare,
din semne
ce-mi urlau în minte,
din miile
de necuvinte,
Din zori
cu gene nedormite,
din mii
de pagini răsfoite,
din căutări
fără sfârșit,
din rugi
nălțate-n infinit,
Din stele
numărate iar,
din filele
de calendar,
din întrebări
fără răspuns,
din răni
cu țipătul ascuns,
Din toate
mi-am zidit un scut
și aripi albe
mi-au crescut,
le-am adunat
pe toate-n vers
făcând din ele
Univers.

ORPHEUS

Apollo-i dăruise o liră fermecată,
Înmărmurește clipa când strunele cuvântă,
Când pietrele se mișcă, Olimpul se desfată,
Blagoslovit de muze, Orpheus cântă, cântă...

Acordurile zboară, suave, măiestrite
Și triful îmblânzește orice sălbăticiune,
Se-opresc argonauții, sirenele-s vrăjite,
Ecourile lirei răzbat până-n genune.

Vrăjită fu și Nimfa și-i deveni soție,
Dar șarpele, mușcând-o, a coborât-o-n gheenă,
El, întorcând privirea, o îmbia să vie...
Dar ea încremenise-n a hadesului trenă.

Zadarnic se oprișe Sisif, cu stânca-n coame
Și vulturii-ncetară din Prometeu a rupe,
Uită Tantal, zadarnic, de sete și de foame,
Blestemul adormirii nu vru a se-ntrepu.

Plâng strunele pe liră, bacante îl inundă,
Orpheus le alungă, zadarnică ispită...
Și sfârțecat de pietre, în Hebrus se cufundă,
Acolo unde Nimfa-l așteaptă, adormită.

Pleca-se-vor poezii, cu toții, în pleiade,
În pana lor măiastră iubirea preacuvântă
Și dăinuie, de veacuri, legenda cu naiade,
Blagoslovit de muze, Orpheus cântă, cântă...

CUVÂNT, APUS ȘI RĂSĂRIT

Tu mă citeai ca pe-un surâs,
Iar eu în ochii tăi am râs
Și-am plâns, și m-am topit de dor,
Și-am înviat, și-am vrut să mor...

Tu mă citeai ca pe-un păcat,
Iar eu cu zâmbet vinovat
În mâna ta am devenit
Și cer, și lut, și infinit...

Tu mă citeai ca pe-un ecou,
Iar eu mă prefăceam din nou
Din foc în apă, iar și iar,
Eram când miere, când amar...

Tu mă citeai, eu te priveam
Și-n ochii tăi creșteam, creșteam...
Și-ngemănați, am devenit
Cuvânt, apus și răsărit.

UN TIMP CU „X” ZEROURI

Frica țipătu-și asmute peste asfințitul tern,
Semne lungi de întrebare prin văzduhuri se răsfiră,
Mesageri cu glugă neagră aduc zvonuri din infern,
Frunțile înspăimântate se apleacă și se miră.

Prin ruine de lumină ochii picură-ntrebări...
Însă cine să răspundă? Rațiunea pare dusă
Pe-un tărâm fără de sensuri, plin de ură și trădări...
Ochii-și picură mirarea peste liniștea apusă.

Răsăritul și-asfințitul judecata și-au pierdut,
Teama stăpânește mintea, orizontul se destramă,
Apele-și închid adâncul, în cetăți cu strigăt mut
Întunericul domnește, timpul se așază-n ramă.

Și în fiecare secundă veștile prin mesageri
Țipă-ntruna în timpanul anotimpului uimit
Cum că nu există mâine, ci există numai ieri...
Frica țipătu-și asmute peste timpul răstignit.

De uimire, de timoare se cutremură zidirea,
Ochii mari încep să ningă nebuloasă peste nouri
De-ntrebări, care așteaptă clipa-n care omenirea
Va putea găsi răspunsuri într-un timp cu „x” zerouri.

Ioana DUMITRU

Autoportret

Eu mi-s mie suficientă și n-aspir s-ajung la stele
Pe cărări periculoase ce m-apropie de ele,
Mai degrabă le cobor și le-ascund în buzunare
Până se degenerează și sunt bune de casare.

Eu mi-s mie fortăreață: cine-s eu stă între ziduri,
Sunt o ială prea hapsână printre alte mii de mituri,
Nu mă știți de ieri, de astăzi iar de mâine - mai deloc.
Din esența primordială mă desprind și mă disloc.

Nu sunt geniul din penumbră, cum greșit
prea mulți ar crede,
Sunt eșecul din trecut și speranța ce se vede,
Sunt o rază-a unui astru prea stingher și prea departe;
Din *eterna zăbovire* mă separ ... și sunt o parte.

Nu-mi neg zeul ce ca jertfă mi-a furat copilăria,
Recunosc – e-anevoios să îmi stăpânesc mânia,
N-am încredere în mine – o oglindă prea ciobită
Ce reflectă-amărăciune și n-a fost nicicând iubită.

S-au stins poezii și e jale

Țărâna-a ars sub praful nopții
Și doliu-n ceruri se așterne,
Că ne-au murit cam toți poezii
Și se compun doar baliverne.

Se zbuciumă-n cavou Arghezi,
Pe pat de flori de mucegai,
Cu tremur trist, cu ochii umezi
De rime dizolvate-n ceai.

Iar Macedonski șade-n umbră,
Deplânge simbolismul șchiop;
În "*Cânt'ul ploaiei*" încă speră
C-a mai rămas încă un strop.

Pe lângă plopi trecut-a Geniul,
Din Luceafăr pogorât,
Sperând că astăzi romantismul
Va fi din nou ca la-nceput.

N-avem minuni în lumea asta
Ca în corole să cuprindem
Taine ce-s vechi - la fel ca vârsta,
Lumini pe care le ucidem.

Azi, patria-mi este hulită.
(Români sunt mulți, dar nu sunt mândri)
Nu v-a mai fi cu foc iubită
Ca-n odele lu' Alecsandri

E atâta tâlc în "*Necuvinte*" -
"*Noduri și semne*"-s în Nichita;
Deși-a trecut la cele sfinte
Nanicând nu-l vom putea uita.

S-au stins poezii și e jale
Și vântu-suflă-n lumănări,
Preschimbă ceara în metale
Și tot lirismu-n dalbe flori.

E prea cald să scriu ceva

E prea cald să scriu ceva.
Cuvintele se descompun
proporțional cu gradele de-afară,
iar literele se topesc
ca „Persistența memoriei” lui Dali.
Sunt prea multe straturi de Tu
care mă învelesc cu nonșalanță
și mă fac să transpir
de sentimente opuse, hexagonal.
E ireconciliabilă zăpușeala din capul meu
și e neiertătoare, ca un executor.
Pasul mi se scufundă în asfaltul încins
dar mă face să mă simt ca un Isus care-a umblat
pe ape(-le Iadului).
N-aș îndrăzni să zăbovesc
în acest Infern mai mult de-o clipă
în care să spulber mitul despre demonii
cu chip de înger.
Îmi ard aripile,
Sunt un Icar cu aspirații prea încăpățănate
și prea nemuritoare.
Gândurile-mi de ceară se topesc,
iar din ele criticii îmi dăruiesc lumănări.
Am suflat în ele s-aprind noi idei.

Chemarea Ta răsună

În sufletu-mi pustiu chemarea Ta răsună
Ca o cântare blândă și duioasă,
Din bolta cea de sus, prealuminoasă,
Din ființa-Ți neființă și mult prea bună.

Căci vocea Ta învinge-a timpului furtună,
Prin veșnicii străbate glorioasă –
E întruparea Ta cea mai frumoasă
Ce mintea omului de rând o încunună.

M-aș despărți, pios, de rătăcire
Și cât pe lume, Doamne, aș umbla,
Trăi-v-oi pururea în voia Ta
Și loc îmi voi lăsa de izbăvire.

Din ființa-Ți neființă și mult prea bună,
Din bolta cea de sus, prealuminoasă,
Ca o cântare blândă și duioasă,
În sufletu-mi pustiu chemarea Ta răsună.

Lucian ADULMEANU

Camuflaje

Larvatus prodeo (Descartes)

Avea aptitudini de inginer meticolos până în vârful degetelor, dar dacă i se uita vreo femeie în ochi în tramvai, uita cartea pe care o citea pe scaun. Scaune din acelea de plastic prins pe structură din metal necălit, ca sufletul slav mult subțiat de vântul cald din sud, trecut peste troian și suflat apoi prin șleaul mare al Filasteniei. Sufletul lui întors în răstimpuri la vârsta primelor cețuri pe muchia adolescenței, atunci când *Idiotul* sau *La chute* trebuiau să se vadă în buzunarul pardesiului bej. Din cauza miopiei, adevărurile îi răsăreau în față la un metru, nu mai avea timp de nicio eschivă, nici să poată lua masca indiferenței din buzunarul interior al stimei de sine. Devenise, inevitabil, și existențialist, atunci când infinitul și alte concepte niebelunge ieșiseră din perioada de garanție, le folosea cu riscul asumat, ca pe o mașină de tuns, cu cablul bandajat în leucoplast.

Căuta simboluri vechi la zgărdițele caselor țărănești, atunci când mergea cu echipa să filmeze vreo bandă de arnăuți, care se producea într-un obicei de Anul Nou, pentru emisiunea de tradiții. Nu-l ținea mult, imediat o urmărea pe Dora cum acopera cu pudră acneea adolescenților mândri de straiile lor pline de mărgelile, batiste și oglinzi. Ironia lui, inevitabil în jurnal trebuia să scrie mușcătoare, i se agăța de preferință de colțul drept al gurii, atunci când o vedea pe aceeași Dora cum arunca dintr-o pungă fulgii de polistiren peste căciulile brumarii ale haiducilor, cu ceasuri electronice la vedere, în momentul în care ridicau, răzbunător, buzduganele învelite cu hârtie creponată, deja decolorată. Ajunsă pe pământ, zăpada de poliester era frământată apăsând în glod de opincile croite din cauciuc de la roți de tractor. „Înapoi să ne-nturnăm, și leșește să jucăm.” Zăpada asta industrială, oricât de puțin credit ar avea aici autorul, era și ea acolo tot o umbră a sacrului camuflat în profan. Poate în seara aceea se va fi dus în garsonieră Dorei să-i recite bacovian „chiar pentru asta am venit să-ți spun”, despre tristețea acelei scene de dimineață, zăpada butaforică amestecată cu noroi și boască. Și combinația aia fatală, Dora i-a servit pe haiduci cu bezele și gospodina, din paharele acelea butucănoase, cu streșinică acră. Bine că n-a trebuit să mai strige textul încă o dată, li se încheștasera maxilarele.

A filmat și cum gospodarul, sub un păr pădureț, umflase un mior, cu o țevă de soc băgată pe sub pielea de la căputa unui picior, ca să-l poată beli mai ușor. A filmat, asta a fost dorința Dorei, și pe reprezentantul local al aristocrației de mir, cu un păhăruț de palincă în mână, chemat la pomana mielului, în amintirea vremurilor aburinde ale adolescenței ei, când după ce un polițist i-a frânt inima, a doua mare iubire, urma la rând în carnețelul de bal al unei fete cu pretenții, a fost un student la teologie. „Dar semănați extraordinar de mult, preacucernice, cu părintele Niculiță! Sunt o fană a lui, i-am văzut toate conferințele pe net. E atât de... cum

să zic, special pentru mine, chiar dacă acum lucrează la o televiziune concurentă.” Nervii lui urzicați de atâta snobism ieftin și inadecvare, au deviat camera peste gard pe o tufă de scaieți, focus pe măciulia țepoasă a scaiului. Cu scai de felul acesta arunca oare cerșetorelor în păr de hram, la Sântămărie? Cu bărbații lor făcea troc, sticle de jumătate, pe care le spăla la pârâu cu nisip și urizici, la schimb cu fluier, pe care le scoteau de sub coviltirele lor, așezate peste coșul căruțelor. Și scaii aceia se camuflau profan în părul lor. Și tabăra lor de căruțe cu coviltire de la vârsarea Scabărului în baltă, la locul numit Scaberna.

*

Fidel orașului cu livezi în care meri bătrâni și-au lăsat crengile aproape de poale, arhitectul ar fi vrut să proiecteze beciul casei de vacanță a polițistului șef de la permise după modelul sofisticat al tunelelor templierilor. În sfârșit ar fi dat și el o probă că merită să nu pleci afară - „beatus ille homo/ qui sedet in sua domo”, își tot repeta acest început de limerick latinesc, atunci când turna uleiul încins cu lingura peste cele două ochiuri din tigaie. Pânza freatică sau niște izvoare subterane i-au căpăstrat imaginația, l-au adus cu picioarele mai aproape de pământ, la o fundație solidă, inclusiv o cuvă etanșă și fântâna oarbă cu pompă submersibilă și flotor de auto-amorsare. Într-un final, a realizat și el că s-ar fi aflat într-o crasă situație de inadecvare, aproape într-o contradictio in adjecto. Cum să asociezi casa de vacanță cu templierii? De la raftul acela plin cu cărți despre templieri din biblioteca, lemn de nuc, a comisarului-șef, s-a insinuat această idee subterană și subordonată.

*

Buchinistul cu umerii lăsați, fost profesor de științe naturale, care trage după el căruciorul pentru butelie plin de cărți vechi până la anticariatul de la subsolul unei foste băi rituale de pe un vestigiu de stradă evreiască, ține pe fundul căruciorului un tratat gros de rezistența materialelor pe post de lest. La vedere, volume răzlețite din *Comedia umană*, zic și eu așa, se potrivește cel mai bine cu scena. Costumul gri, demodat și căruțul fac parte din scenariul pe care profesorul de științe naturale îl scrie în fiecare zi pe harta orașului, colonia lui de penitențe asumate, cu lecția bine învățată a lui *amor fati*. Privirea albastră, stinsă, care mai licăre din când în când la amintirea clipelor când a înțeles cum se calculează gradientul unei funcții definite pe un spațiu Banach cu valori vectoriale. Surâde, acum își aduce aminte că i se zicea în facultate *Jacobinul*, de atunci de când a ieșit la tablă la un seminar de termodinamică și a făcut acel calcul.

*

Despre maniacii hârtiei igienice împăturite, gata pregătite, ai lucrurilor împerecheate câte două, după probabilitatea folosirii lor pereche. Asociațiile de sprijin pentru învățarea disciplinei și ordinii la domiciliu au telefonul fierbinte. Psihanaliști, cu numele șters de la transpirația așteptărilor din palmă, atacă în reviste lucioase plasturii împotriva compulsiunilor de

(continuare în pag. 31)

repetiție. Când asociezi de douăzeci de ori pe zi crupă cu cravașă, roagă pe cineva să-ți parcheze pentru o vreme mașina libertății în garaj, nu zic să o neglijezi, poți să o ștergi zilnic cu piele de căprioară. Între timp atenție, dacă ți se pune un fluture de molie colibri pe nas, nu te scărpină la cele două pereche care testiculează, din când în când, organic viitorul. Asta nu înseamnă să ai fler. E un semn că tu ești personajul ficțiunii, dar este suficient să o spui o singură dată. Maestrul ți-a dat un cec în alb, nu neapărat de hârtie, poate să fi fost un ochi de baltă cu o libelulă de un albastru cum a putut apărea numai în visul fondator al impresioniștilor sau un capăt de eșarfă stacojie tăiată la inaugurarea unui drum mai scurt pentru întoarcerea fiului risipitor.

*

Când ziua se îngână cu noaptea, zeul se pregătește să pună semnul de carte în marea carte a naturii, nu înainte ca pe strada aceea scurtă, *Intrarea Sebastian*, femeia în capot, după ce și-a strâns cearșafurile de pe culmea din fața porții, să meargă până la cutia poștală comună din capătul străzii să își ridice scrisorile. În ele, iubitul din tinerețe își povestea viața paralelă, despre vocația lui de scriitor ratată, pentru că vocația timpului era politehnica. Și cum trebuie să meargă, chemat într-un vocativ misterios, până hăt departe în orașul tentacular - aici doamna strânge un pic din umeri, la gândul antenelor pripășite prin colțurile casei lor, moștenire a lui bărbatu-său de la un bunic - pentru niște cerneală mai acătării, un fost șef de secție de la fabrica lor are deschisă acolo o papetărie. Riscul mare cu scrisul lui, continuă scriitorul vocativului existențialist, este să nu cadă în vreo nostalgie sau melancolie din acelea pasagere, în unda parfumului unei adolescente cu sarafan. Doamna se oprește aici să guste dresala, coincidentă, așa cum se făcea la ei în Bucovina. Ți-aduci aminte ghivecii cu crini de pe pervaz, pe timp îmi este necaz... Realizez că de câte ori timpul face o rimă involuntară, se schimbă marele macaz în istoria personală a personajului care duce greu poveștii. Acela este scriitor al vocativului, care poate surprinde momentul acestei schimbări. În rest, se încăpățânează să ducă mai departe acel proces cu brevetul la lingotiera pentru oțelul calmat cu cobold și nisip. Știi, de câte ori presăram nisip peste metalul care fierbea în lingotieră, să nu crezi că mă bătea gândul să înalț un imn către Hermes sau să-l invoc pe Paracelsus. Nu, gândul meu se îndrepta la cornul de berbec din care Balzac presăra nisipul peste foaia proaspăt scrisă ca să usuce cerneala.

*

Am avut de ales între a căuta ceva pe internet în chestiunea chederelor din cauza cărora apa a intrat în portieră și a scrie despre inginerii ratați pentru că au fost respinși de domnișoarele fundamentaliste din corul bisericii. Am ales scrisul, în urechi cu *Clavecinul bine temperat* și, nu știu de ce, foarte interesat deodată de *Tristele tropice* ale lui Claude Levy-Strauss. Cum este posibil să fii trist la tropice? Bolero-ul lui Ravel dirijat de Karajan. M-am lămurit că era vorba de tristețea lui CL-S ajuns profesor de filozofie la

un liceu. Despre inginerul acela trecut de 35 de ani, care hrănea niște rațe sălbatice, venite la malul lacului de sub munte. Domnișoara cu care mă plimbam pe alea de lângă lac, schimbând masca poeziei serafimilor înserării cu cea a disprețului ancestral, din vremea copilăriei umanității, când ne mai bazam mai mult pe flerul nasului: Un ratat! Eu, cu replică din filozofia năistă: Ce om nu se ratează, într-un fel? Numai rața nu se poate rata, ea are țedila sub t. Eroul anonim de la tropice a lui CL-S, nici el nu se rata cu una cu două, își remodela posteriorul ciuntit cu pateu de cartofi. Karajan, în yacht cu modelul francez, nu s-a ratat, ba chiar a înflorit spre 60 de ani. Remodelat, am auzit, cu măști de nămol de Ana Aslan în persoană.

*

Fiecare își va găsi într-o zi pătrățica lui, dar nu va mai avea destule atribute de pus pe pereți. Se va tunde, de frica încoronatului microscopic, singur în oglindă și-i va ieși o tunsoare de copil de la școala ajutătoare. Vântul va stărni ca și acum praful din stepele tătare, tu vei lăcrima ca într-un un exercițiu de curățare a cristalinului. Vântul care nu va lua demonstrativ partea nimănui, ce motiv ai avea să îți rozi unghiile până în carne? Schița destinului tău este depusă, din vremea copilăriei, în banca din galeria cătelului pământului. Tot acolo îți trimiți chitanțele cu impozitele plătite degeaba pe savoir-vivre și savoir-faire. Nu-ți vor ieși în veci perechi trăsnete George & Lennie sau Sancho & Quijote. Și-n general nicio pereche.

Inginerii de la școala profesională care te-au împresurat, cu tactică de politehniști scăpătați în cursa pentru prestigiul din gloria anilor '80, în chestiunea epicureismului și a lui E-pi-cur. Sufocați de răs pentru gluma lor reușită, ți-au cerut definiții, ca filolog ce te găseai, dar tu ai evitat discuția despre etimologii, spunându-le gluma cu moldoveanca venită în București la lucru care, după primul salariu, îi scrie mamei că și-a luat pickup. Mama îi răspunde că n-a făcut bine, când a plecat de acasă nu avea nici pe cur iar acum și-a luat, mai întâi, pi cap (la o conferință a noului theologus magister patriae din Hermannstadt, aici ar fi o pauză de răs, pe care domnișoarele fundamentaliste în ie din brațul înarmat al ortodoxiei ar fi saturat-o, fără să-și acopere gura cu un colț al năframei, cum ar cere tipicul situației).

*

Nu știu dacă pe scaunele vechi de șipci, cu vopsea scorjită, din sala asta de așteptare se poate pune în act vorba lui Hegel, „ceva în altceva este la sine”, dar cartea pe care o citește pe banca din stânga mea o femeie care aduce mult, la ochi și păr, cu Meg Ryan, îmi temporiza replierea la sine. Oricum, Hegel n-a mai avut vreme să scrie și despre marketing. Pe prima copertă autoarea are un nume de scenă în care riguros trebuie să se repete două silabe, pe ultima copertă, ceva cu leacul nu împotriva uitării, ci împotriva burnout-ului, cred că este suficient pentru priză la cititoarele de treizeci de ani cu studii universitare, din categoria white collar. The coffee is good and the croissant is delicious. Nu e ca-n Virginia

(continuare în pag. 34)

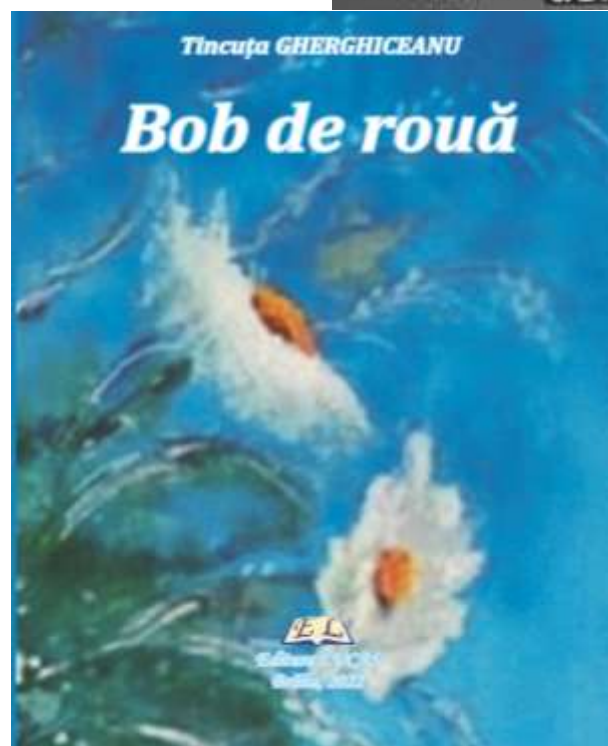
Lucia PĂTRAȘCU

Bob de rouă, hrană pe tărâmul poeziei...
(BOB DE ROU, de Tincuța GHERGHICEANU)

Este admirabil atunci când cineva citește, dar, mai ales, atunci când scrie poezie. „*Poezia este un fenomen al naturii, precum vântul, precum apele, ea este pretutindeni, atât în cele văzute, cât mai ales în cele nevăzute*” spune scriitorul Constantin Oancă, un mare admirator, creator și susținător al cuvântului scris.

Acest al treilea volum de versuri, intitulat „**Bob de rouă**”, semnat de **Tincuța Gherghiceanu**, publicat la editura Lucas, Brăila, 2022, vine după alte două titluri „*Reverie...*”- 2020 și „*Nostalgii lirice*” – 2021, în care poeta învăluie sufletul cititorului cu versuri duioase, pline de căldură și sinceritate. Începuturile sale lirice, la o vârstă respectabilă, păreau o îndrăzneală, o cutezanță, deși, de fapt, erau o lecție de viață. O lecție, pe care și-o dădea sieși, om plin de singurătate, cu familia răzlețită pe cărările lumii, dar, mai ales, o lecție pilduitoare pentru toți: niciodată nu este prea târziu să devii generos, împărțind cu ceilalți darul primit de la Dumnezeu. Și Tincuța Gherghiceanu dăruiește poezie și pictură!

Poezia cuprinsă în acest nou volum ar putea fi considerată de unii cititori doar o simplă versificație, dacă din miezul ei nu ar răzbate, sclipiri de creație autentică. Și spunea un alt poet contemporan, trecut, din păcate, prea devreme, în eternitate, este vorba despre Stere Bucovală, că atunci când în versurile unui condeier strălucește măcar o singură scânteie de metaforă, atunci acela, sigur, va putea deveni un poet. Este și cazul Tincuței Gherghiceanu, care mai rădăcește puritatea ideii doar atunci când, urmărind corectitudinea creației lirice, cu prozodie clasică, gândul aleargă după o rimă potrivită ca sonoritate, astfel încât să realizeze eufonia pe care o dorește și, grăbită, alege un cuvânt ușor. Altminteri, temele poeziilor sale sunt diverse și bogat reprezentate, iar cititorul va avea bucuria să întâlnească versuri de iubire, trăiri sentimentale corelate cu anotimpurile vieții, versuri închinat femeii, mulțumiri aduse Creatorului și, mai ales, cu înțelepciunea unei anumite vârste, întrebări existențiale baleind între „a fi sau a nu fi (to be or not to be)”, ori repere absolute, „viață și moarte” și îndemnuri pentru semenii săi. Deoarece Tincuța Gherghiceanu scrie și versuri cu mesaj, promovând principii corecte de viață, deși, uneori, existențialitatea individuală nu este confortabilă, dar poeta, într-un fel de „c'est la vie”, își face curaj și merge mai departe. Poeziile sale nu sunt doar relatări rimate, așa cum ar putea părea la prima lectură, la această impresie contribuind și versificația simplă, prea simplă, uneori, cu nuanță naivă, asemeni celei ale unor rapsozi populari, ci ele vin să se prezinte, direct și cu o

maximă sinceritate, ca expresii ale unor trăiri autentice, ce izvorăsc din experiența de viață a autoarei, o experiență în care intensitatea sentimentelor umane se vrea transmisă urmașilor săi, care se vor hrăni cu această moștenire lirică. Parcă ar conștientiza o idee ce aparține lui Mircea Eliade, cel care explica faptul că există o „*istorie care se consumă și istorie care se face*”, fiecare om având o istorie a sa, personală, unul o consumă doar, o trăiește, altul își asumă realizarea ei, prin micile sale posibilități creatoare, pentru „*a găsi un sens rodnic propriei sale existențe*”.

Versurile sale atestă o certă implicare temperamentală, ce ține cititorul/cititoarea într-o stare asociativă, deoarece fiecare a trecut la un moment dat prin stări sufletești asemănătoare sau a întâlnit asemenea situații. Iar exprimări ca acestea: „...**când luna plină îi zâmbește nopții**” sau „...**cu ochi scânteietori ca de smarald, noaptea dădea concerte pe-o vioară**” (și cititorul va întâlni în paginile cărții alte astfel de nestemate!), vor convinge cititorul de faptul că arderile interioare din sufletul Tincuței Gherghiceanu, o îndeamnă să lase, uneori, șevaletul și penelul, ca să se așeze la masa de scris, pornind pe aripile visului creator: „**Aș vrea să mă asemăn cu zborul de cocori...**” (Dorință).

Poeziile acestui nou volum, scrise în prozodie clasică, păstrează forma de catren, cvinarie, chiar octavă, cu rimă îmbrățișată, încrucișată, împerecheată, cu vers scurt sau foarte lung uneori, cu titluri explicite. Versurile sunt limpezi ca boabele de rouă și, în același timp, pline de simboluri speciale, împletite într-o tendință a înălțării: zbor, aripi, lumină, o dorință de împlinire a unei fericiri așteptate mereu, speranțe de viitor. Reperele locale (în parc, în livadă...) sau temporale, uneori vag definite (iarăna, primăvara, odată, în copilărie, azi...), vin să rotunjească considerațiile despre trăirile autoarei, care

(continuare în pag. 33)

folosește frecvent forme verbale și pronominale la persoana întâi, dar și despre îndemnurile, sfaturile pline de gânduri bune, în poeziile, în care adresabilitatea este către persoana a doua. Știind că Tincuța Gherghiceanu, pe lângă poezie, are bucuria exprimării prin pictură, cititorul s-ar putea întreba dacă pictorița caută sinestezii în creația lirică, toate aceste forme exprimând cât mai complet dimensiunea vieții sale interioare bogată, conștientă și plină de frumusețe.

Dacă ar fi să facem o scurtă prezentare a poeziilor acestui volum, s-ar cuveni să începem cu poezia existențială, așezată prima în șirul celor peste o sută șapte zeci de titluri. Ea se numește (*Cine sunt eu*). Este poezia în care autoarea se întreabă retoric: „**Am eu vreun rost și nu încurc nimic? / ... / Sau poate-s dimineața fără rouă, / ori pajiștea aridă când nu plouă. / ... / Cine sunt eu? Un trecător cu pasul, / ce strigă-n hău și nu-și aude glasul?**”, pentru ca următoarea poezie (*Pot fi...*) să lămurească lucrurile: „**Pot fi ce-mi doresc, tot ce vreau eu să fiu: / un gând călător spre un suflet pustiu, / o gură de apă în uscătuț deșert, / o inimă vie în trupul inert.**” Abia cu poezia (*Și-am început a scrie*), cititorul află că autoarea și-a găsit drumul: „**Negustorul care-mparte / norocul din loc în loc, / mie mi-a ursit o carte / de citit, nu pentru joc. // Mi-a dat coală de hârtie, / călimară și-un vechi toc: / -Hai, apucă-te și scrie, / poate ai mai mult noroc!**” A rezultat un volum de versuri, cu multe teme, analizate din perspectiva trăirilor profunde, generate de existența delicată a ființei umane supusă erorilor mari sau mici, ce au îmbogățit viața autoarei cu experiențe și învățăminte.

Nelipsita temă a iubirii nu ocolește nuanțele prin care poate trece acest sentiment, mai ales la o anumită vârstă: vis și amintire: „**Ce cald e la noi în odaie / și pe grindă miroase-a gutui...**” (*Ploaia și noi*); dorință: „**Fii mire la altar, / pune-mi pe cap cunună, / ca-n viața ta întreagă, / doar eu să te dezmiard**” (*Doar tu și eu*), așteptări și împliniri, rătăcirii, căutări, regăsiri, promisiuni: „**De-aș fi covor de iarbă verde, / pe așternutul meu să stai.**” (*Aș vrea să-ți fiu...*), împlinirea de a împlini dragostea cu poezia: „**compune-mi iubirea în câteva rânduri / și eu ți-o voi scrie în câteva mii.**” (*Oricum, timpul trece*). Deoarece iubirea de poezie, devine o poezie a iubirii: „**Fură-mă din vis, dă-mi în schimb dorința, / jură-mi poezie prinsă-n vorbe dulci...**” (*Să crezi în fericire*). Și în versurile acestui volum, autoarea păstrează alteritatea cu care ne-a obișnuit și astfel aflăm că în dragoste poate suferi o Ea sau un El. Cu empatie își așază trăirile în sufletul celuilalt, înțelegând că ambii pot fi răniți în dezamăgirile trăite, ori pot fi deschiși către iubirea împărtășită.

Un alt grup de poezii prezintă o altă temă mereu prezentă. Aceasta este imaginea femeii. Nimic nu poate exista fără femeile de lângă noi, mame, iubite, surori, fiice, prietene... Toți condeierii au închinat versuri nemuritoare celor care dau viață și întrețin viața. De aceea, urările celor dragi se îndreaptă spre chipul iubit: „**De ziua ta ești însuși darul... / Ridică-ți ochii către Cer / și uită lacrima și-amarul...**” (*De ziua ta*). Întotdeauna pierderea lor este o durere ireparabilă: „**Pe cine aștepți la masă și fruntea cui o săruți, / cine-ți**

spune acolo „mamă” și pe cine dojenești, / ca atunci, în vremea veche, când umblam pe drum desculți, / iar tu ne hrăneai destinul cu priviri dumnezeiești.” (*Dor de mamă*). Sentimentul de recunoștință nu poate fi egalat, rămâne definitiv și etern: „**Dă-mi mâna ta, cu drag să ți-o sărut, / iar în cealaltă să-ți așez o floare, / să-ți mulțumesc că sunt ceea ce sunt, / iar, de mă-ntrebi, te-aș vrea nemuritoare.**” (*Tu, mamă, chip de înger*). De la femeie începe desăvârșirea creației, pe care Dumnezeu a dăruit-o omenirii: „**...ești viața ce-o dai, răsărit și-adiere, / ești forță, mister, adevăr și noroc.**” (*Femeie, ești darul divin*) și tot cu femeia se continuă viața și devenirea.

În viața noastră anotimpurile se succed ca și în natură. De-a lungul timpului, individual, fiecare ne simțim primăvară sau toamnă, vară sau iarnă, după cum vârsta ne permite, dar și după cum situațiile ne așază trăirile sufletești. La începutul unei frumoase iubiri suntem tot o primăvară, după cum singurătatea și tristețea ne desenează o iarnă a sufletului. Poeta se simte în comuniune cu natura, înțelegând bucuria sau tristețea pământului, atunci când rotirea anotimpurilor o influențează: „**Se înecă pământul de apă / sub ploaia cea rece și deasă, / văd timpul cum trece și sapă / în vii amintiri și ... m-apașă.**” (*Plânge cerul, plâng și eu*). Poeta acceptă cu resemnare schimbările din viață, dar dorește un echilibru, în care acestea să creeze o cunună armonioasă între tristețe și bucurie: „**Lacrimă dulce-sărată, / plângi sau râzi, ori fă ce vrei, / dar fii bună și te-arată / și prin florile de tei!**” (*O lacrimă*).

O altă parte a volumului plimbă cititorul prin poezia cotidianului, a întâmplărilor posibile, dintre care unele ar trebui corectate. Tincuța Gherghiceanu trăiește într-o realitate pe care o percepe intens, pe care adesea nu o înțelege, nu o acceptă și atunci condeiul său croiește versuri pline de sfătoșenie, în dorința de a ajuta, de a îndrepta, încercând un fel de terapie lirică, ca o idee de mesaj că relația dintre oameni trebuie să fie corectă, demnă și înconjurată de sinceritate și empatie. De aceea, autoarea nu pregetă să dea sfaturi, ca un om înțelept, care-și recunoaște propriile erori, deoarece a învățat ceea ce era necesar și, cu o generozitate deosebită, dorește să-i ajute și pe alții. Face acest lucru fără asprime, fără didacticism. Ca o mamă, care a simțit durerea singurătății și a despărțirii de cei dragi: „**Pribegind pe drumul vieții, / dragii mei copii plecați, / își duc anii tinereții / de mamă înstrăinați.**” (*Călători printre străini*) și pentru a feri lumea de înșelăciuni și iluzii deșarte: „**Deșertăciune este slava lumii, / un fulg de nea ce se topește-n mână**” (*Totul este trecător*). Îndemnul la gânduri bune, iertare și, mai ales, dragoste generează versuri sensibile și înălțătoare: „**Sădește sămânța luminii, / din care lumină tot crește, / ca iarba din palma grădinii... / Apoi iartă tot și... iubește!**” (*Să te bucuri de viață*).

Legătura cu Dumnezeu și cu Legile Sfinte, conturează o încredere în puterea omului de a se conecta cu legile divine și de a trăi armonios și înțelept: „**Am fost orb și m-ai salvat, / ochii-mi i-ai**

(continuare în pag. 34)

mânjit cu tină, / din bolnav, m-ai vindecat, / ca să văd a Ta Lumină.” (Patimi și lacrimi). Credința este singura care salvează sufletul omului și înflorește în faptele bune și gândurile curate: **„Mai nădăjduiesc în Tine / și-n puterea Ta cea mare, / căci mă-ndreaptă către bine / Sfânta Binecuvântare.”** (Mulțumire).

Tema înstrăinării, atât de prezentă în timpul nostru, a despărțirii din motive ce au legătură cu traiul precar al celui drag / celor dragi, care pleacă pentru a găsi **„un loc mai călduț pentru noi”**, conduce la o stare de tristețe sfâșietoare: **„Tristețea se-așterne pe fața durută, / în brațe-l cuprinde și-l strânge, / o sapă adânc suferința și-ascultă, / îl sărută întruna și plânge...”** (În zori am să plec).

Pe Tincuța Gherghiceanu o vizitează nostalgii, regrete, autoreproșuri, versurile sale devin confesiuni, în care propriile emoții și trăiri se descătușează într-o exprimare lirică directă, plină de sinceritate și adevărul său de viață se cere explicat, analizat, expus și iertat. Deoarece legătura cu timpul nu este întotdeauna confortabilă, iar surprizele vieții pot crea dificultăți de adaptare. Pe lângă picturi, la braț cu versurile sale poleite cu o nuanță ușor pătimasă, cu tristeți și nostalgii, poeta încearcă, și reușește, să treacă prin anii aceștia adesea neprietenosi, cu o constanță identitară de om care este hotărât să înțeleagă ce trăiește, să plătească pentru erorile făcute, să iubească oamenii ca fapte ale lui Dumnezeu și să îi bucure cu darul său. În ansamblul lor, în ciuda aspectului de scris lejer și a unei aparente lamentații, a stării de tristețe, normală situației în care trăiește poeta, poeziile sale marchează, de fapt, o ascensiune spre înțelegere și acceptare. Deși scrise într-o manieră simplă, temele abordate au adâncimi existențiale de viață și de moarte, a căror analiză și expunere este și necesară, și benefică. Conceptul poetic are o complexitate ce cheamă cititorul la introspecție, îl incită și îl îmbogățește, fără a-i tolera forma de nepăsare atât de prezentă de ceva timp între oameni. Ca o trezire!

Woolf, dar are codiment și E 621 suficient. Imediat umbra lui Platon trece de fiarele turnului lui Eiffel și se lățește în cafenea. Urmează o secvență ruptă-bucătică din *Phaidros*, despre scris, farmakon și memorie. She makes a note of the cafe's name in her book, in case she wants to come back.

Fiziognomice

Scoborât pe peron cu vestigiile unei lecturi frugale din Lavater, îți citea caracterul după rosătura de la tocul pantofului, umărul drept mai sus ridicat și cicatricile de pe față. Vârsta ți-o ghicea după numărul liniilor de pe dosul palmei, de la încheietură până la rădăcina degetelor. Numai iubirea, ratarea și disperarea le măsura după metoda clasică, privindu-te în ochi. Avea până la urmă expertiză și timp de exerciții filosofice de felul acesta. Urmase un curs scurt de stoicism. Cât despre slujbă, se trezea de multe ori, la biroul lui de pe colțul clădirii, la ultimul etaj, meditănd cu pixul înțepenit în antetul grav al unei foi. Nici noi nu avem pretenții aristotelice, nici premisele nu sunt kafkiene, să tragem concluzia că sunt coapte toate condițiile pentru o proză sumbră. Până la urmă, dacă se lăuda cu ceva aceasta era cunoașterea empirică a oamenilor, nu se omora el cu principiile. Îi simțea pe cei pârliti după cum mișcau falangele în buzunar, când venea vorba de o masă la un restaurant de pe pietonală.

Din borcanul cu markere și pixuri are slăbiciune, inexplicabil, pentru cel portocaliu, horribil dictu&horror vacui! Când venise în orașul care te lua încă de la gară la „11 metri”, proaspăt licențiat în urbea cu vitralii din inima Ardealului, intrase în clădirea mare portocalie (ajunsă acum berărie!), pe pereții exteriori cu portretele, mult peste mărirea lor naturală, ale politrucului local și năierului de la București, cu meșa revizuită. Dacă tot era Partidul acolo, voia să întrebe de sediul partidului țăranilor, avea el o cunoștință la ei. Un imberb, în haine ușoare și deschise la culoare, îi răspunse, cu valuta marelui dispreț al unui locuitor al Romei eterne în mimică, printr-o întrebare: mai există jaful acesta de partid în România? După care, foarte preocupat, l-a lăsat cu ochii în soare. Răzbunarea lui, una mocnită în gând sub forma unor fulgere de chestionare retorică: știi tu pe cine ai în față, unul care a dus până la capăt *Principia* lui Newton, care a ieșit întreg din răfuiala cu *Fenomenologia* lui Hegel?

Bogdana BACIU

Poveste de adormit copii

Mica privea tăcută prin gaura din perete. Năsul ei mic și roz adormea mirosurile ce veneau dinspre bucătăria casei unde locuia împreună cu numeroasa sa familie. Avea șapte frați mai mari. Părinții și bunicii își amănaseră, de-a lungul timpului, mici cămăruțe în pereții vechii case. Munciseră mult. Pereții groși de piatră nu cedaseră cu una cu două. Casa fusese părăsită mult timp, mult, mult timp. În spatele casei era o grădină, care în timp ajunsese plină de bălării. Casa era acoperită de iedera din toate părțile până la acoperiș. Fiind pustie, atâtă amar de vreme, părinții ei se gândiseră, să-și părăsească locuința, dar Buni nu voise să plece în altă parte. Așa că au așteptat. Frații ei, mai curajoși, ieșiseră afară în grădină, dar aici te pândeau pericole mari. Un arici pogonici își adusesese familia acum două săptămâni, iar într-un colț al grădinii, sub un mur ce crescuse atât de mult încât avea ramurile peste gard, era tăcutul și maleficul Mag. Da, numai gândindu-se la marele, tăcutul și negrul șarpe, pe Mica o treceau fiori reci, care îi făceau să i se zbârlească blănița.

-Mica, fricoasa! Mica, fricoasa! unul dintre frații ei, cu codița lungă, blănița cafenie și cu ochii ca două puncte negre, râdea de ea.

Da, era adevărat! Chiar îi era teamă. De câteva zile era vânzoleală în casă. Se umpluse cu noi locatari. Veniseră cu două mașini mari, pline cu mobilă și de atunci curățau și aranjau prin casă. Vecinul lor, Tom, șoarecele de câmp, ce își avea casă în tulpina bătrânului nuc din grădină, îi ținea la curent cu noutățile. Casa era din nou locuită. După atâtă timp, după atâtă liniște, acum se auzeau tot felul de bocănituri, dușumelele scârțâiau, scoteau praf când piciorușe de copil alergau pe ele. Din când în când un glas cald de femeie le mai tempera, dar pentru scurtă perioadă.

-Ce bine miroase! Oare ce gătește?

Tatăl ei o gădilă cu mustățile lui lungi.

-Mica, hai să mâncăm. Mama se supără dacă nu suntem cu toții în jurul mesei. Mai este și mâine o zi.

În jurul mesei ovale, care de fapt era scoarța unui bătrân stejar, care fusese tăiat de alți stăpâni, unsprezece șoricea mănâncă în liniște dintr-o bucată mare de brânză. Atât putuse să ia de pe masa din bucătărie tatăl Micăi.

-S-a făcut dimineață! Ce bine! Azi o să ies în grădină neapărat. Mami și tati nu m-au lăsat până acum, pentru că sunt urzici mari, rugi, alte plante cât mine de înalte, dar ce comori pot să găsesc acolo! În nukul cel mare ar putea tati să-mi construiască o căsuță. Da, da, da. Trebuie să îi spun neapărat.

Fetița sări din patul acoperit cu cearșafuri albastre și cu multe flori de culoare roz pictate pe ele.

-Șosetele sunt în picioare? Sunt. Își dădu singură răspuns. Să iau pantofii albi? Nu, merg în grădină. Mai bine, cizmulile roșii, cumpărate de mama toamna trecută. Pantaloni albaștri, tricou? Nu, mai bine bluza albastră, cu mâneci lungi și cu inorog roz desenat pe piept. Apoi stând în fața unei oglinzi mari, cu marginile de un albastru deschis: Să îmi strâng părul? Să nu mi-l strâng?...

Și-l prinse într-un elastic cu două buburuze pe el. Dar rebelul păr, roșu ca focul, nu prea voia să stea prins. Ieși voioasă din cameră.

-Ah, n-am fost la baie. Se opri la mijlocul holului, chiar în dreptul acesteia. Când dădu drumul la apă, acesta ieși după câteva încercări nereușite. Trebuie să-i spun lui tati să verifice țevile acestea. Dar cred că știe deja.

Piciorușele în cizmulile roșii alergară pe scări și se opriră direct în bucătărie.

-Mami, tati, azi ies în grădină! În bucătăria mare, plină cu pachete de diferite dimensiuni, încă nedeșfăcute, părinții ei își beau liniștiți cafeaua.

-Rose, nu mai alerga! Iese praf. Nu am avut timp să curăț podelele așa cum trebuie. Hai de îți mănâncă omleta, apoi poți să bei sucul de portocale pe care ți l-am pregătit.

Glasul mamei potoli un pic entuziasmul fetei. Aceasta era înaltă, subțire, avea ochii verzi, părul roșu ca al lui Rose și pe obraji mii de pistrui.

-Hm! Dar eu nu sunt aici? tatăl îi zâmbi ușor.

-Tati, astăzi intri în grădină? Mă iei și pe mine cu tine? Cine știe ce lucruri curioase găsim acolo, comori adevărate.

De după un picior al dulapului din bucătărie, în umbra ocrotitoare, trei perechi de ochi urmăreau scena. Mica și doi frați ai săi își făcuseră curaj și așteptau să rămână singuri în încăperea. Mirosea atât de bine.

-Mica, nu ieși acum! Stai în umbră. Nu puteai să ai și tu blănița cenușie ca noi. Ne dai de gol.

-Vor să iasă în grădină. Nu știu că acolo sunt mari pericole. Trebuie să-i prevenim.

Cei doi frați abia se stăpâneau să nu râdă.

-Și cum vrei să le spui acest lucru? Poate vrei să te omoare ca pe vărul Set. Oamenilor le este frică de șoareci și nici nu le înțeleg glasul.

Mica se făcu mai mică într-un colț.

-Nu pot să îi ajut deloc.

-În grădina mea este liniște. E soare. Să ies pe piatra fântânii secate.

Silențios, începu să se târască pe sub frunzele buruienilor, care acopereau mica alee de piatră, ce ducea spre fântână. Își întinse corpul lung de aproape 90 de cm. Da, el este stăpânul absolut. Alte vipere au cel mult 70 de cm. Își ridică rotundul cap teșit și ascultă cu atenție. Nici măcar o vrabie nu îndrăznește să ciripească în preajma lui. Se apropie de micuța fântână arteziană. Câte o picătură de apă cădea pic, pic formând în piatra tocită de timp o mică baltă, de unde mulțumit, bău însetat. Razele timide ale soarelui de dimineață îi luminau V-ul de pe partea superioară a capului. Încet își închise ochii galbeni periculoși.

Deodată liniștea a fost întreruptă de zgomotul unei mașini de tuns iarba, care se apropia din ce în ce mai mult de locul unde se afla. Ca fulgerul se ascunse sub o piatră uriașă de la baza fântânii.

-Cine a îndrăznit? Cine? Furios privea pe bărbatul

(continuare în pag. 36)

care tunde bălăriile, care îi distrugea locuința. O să se răzbune. Nimic nu rămâne nepedepsit. Acest om o să cadă sub lovitura lui de neoprit și veninul o să facă restul.

Vechii proprietari încercaseră să scape de el așa cum scăpaseră de părinții și de frații lui. Ce prostie!!! Oamenii sunt slabi și proști. Nimeni nu îl omoară pe Mag, nimeni! A, ce culoare roșie! Cizme roșii, cizme mici, roșii. Un copil. Ce descoperire senzațională! Ssss!Ssss!”

Când se făcu liniște în grădină, ieși de sub piatră, îndreptându-se spre mur.

Toate plantele din gradina lui erau puse la pământ. „Or să crească altele, gândi el”. Apoi, se strecură în gaura din pământ, unde-i era casa.

-Ce grădină frumoasă ai făcut, tati! Ce grădină frumoasă! Ce grădină frumoasă! Rose cânta sărind într-un picior pe alee. Mami trebuie să plantezi multe, multe, multe flori. Să plantezi flori, multe flori. Fetița cânta în continuare alergând pe alea refăcută de tatăl ei. În fața ei se întindea o mare de verde crud plină de prospețime. Alea șerpua albă de la casa de piatră până la micuța fântână arteziană de unde susura apă clară ca de cleștar. Oamenii aduși de tatăl ei refăcuseră totul. În mijlocul grădinii trona bătrânul nuc, iar într-un colț, rămăsese murul la fel de sălbatic crescut. Rose începu să alerge prin grădină, se cățăra cu ușurință pe o creangă a nukului ajutându-se de o scară. „Oare ce este după murul acela? Doar gard?” Mai aruncă o privire spre casă. Doar un perete mai avea iedera pe el, restul fusese tăiată. Geamurile mari sclipeau în lumina soarelui. „Este frumoasă noua noastră casă” gândi ea zâmbind. „Mama este la bucătărie. Tata trebuie să se întoarcă de la serviciu. Am timp să dau o fugă până la mur. În curând o să fie gata masa.” Sări din copac și se îndreptă grăbită spre mur.

-Chiț, chiț, chiț, chiț! Mamă, tată, Rose merge direct spre mur, spre culcușul lui Mag. O să pățească ceva rău. Cum o ajutam? Cum?

-Măi, fetițo, bagă-ți mințile în cap. Dacă Mag este treaz, nimic nu o mai poate salva.

-Chiț, chiț, chiț, chiț! Mica nu a mai ținut cont de nimic și s-a cățarat direct pe masa din bucătărie unde mama Rosei făcea o salată.

-Doamne, Dumnezeule! Avem șoareci în casă. Femeia speriată vru să o lovească pe Mica, dar o rată. Șocată nu se mai mișcă deloc, o mulțime de șoricei o priveau și chițiau într-una.

Deodată se auzi un țipăt.

Rose înainta veselă spre mur. Părul îi zbura pe lângă fețișoara-i zâmbitoare. Din când în când își privea mândră tenișii de culoare roz cu fluturași de toate culorile desenați pe ei. Se opri brusc. O nua lungă de pe jos parcă se mișcase. „Cum să se miște un lemn. Ha, ha, ha! M-am speriat degeaba. Oare cum este gardul după acest mur? I-a să văd eu?” Nuiua a început să sâsâie și să se ridice din ce în ce mai sus în fața ei.

-Mamii, un șarpe! Atât apucă să țipe. De spaimă parcă înțepenise. Pi-cioarele nu o ascultau deloc. Ochii galbeni și reci ai șarpelui o sfredeleau.

-Rose, Rose, nu te mișca. Mama ei apăruse lângă ea. Desculță, palidă la față, cu o greblă în mână.

Când Mag a atacat, Rose era în siguranță în brațele mamei, ce-l lovisc cu grebla în cap.

-Off! Te-am salvat! O moleșeală ciudată o făcu pe aceasta să se clatine. O dureau piciorul drept.

-Mami, mami, ce ai? Rose era foarte speriată.

-Ce se întâmplă aici? Tatăl intră în casă, aruncându-și geanta pe un fotoliu. Mari, ce ai pățit?

-Șoarecii... Șarpele...

Pleoapele îi căzură grele peste ochi.

-Tati, tati, uite-i piciorul. A mușcat-o un șarpe. Tati, mami moare. Este numai vina mea! Rose plângea cu suspine. Este vina mea!

-Domnule, ce s-a întâmplat? Asistenta privi pe bărbatul ce ducea o femeie desculță în brațe. O fetiță, ce părea înspăimântată, îl urma îndeaproape.

-A fost mușcată de un șarpe. Nu mai reacționează. Faceți ceva!

Când soția lui a fost luată în grabă de către doctori, a căzut pe un scaun de pe holul spitalului. Corpul îi tremura de încordare. O mână rece îl atinse pe obraz. Ridică privirea încețoșată de lacrimi. Rose îl privea la fel de speriată.

-Am făcut tot ce mi-a stat în putere. Doctorul îi privi cu compasiune. Am scos veninul. Se pare că este de viperă. Soția dumneavoastră o să își revină. Ați adus-o la timp la spital.

Soarele strălucea puternic în camera lui Rose. Pe perna fetiței, lângă părul-roșu ca focul stătea liniștită Mica. Abia se distingea pe perna albă ca laptele.

Din ziua în care se întorsese Mari din spital nimeni nu mai alunga șoricei. Totuși aveau anumite locuri clar delimitate unde puteau să stea.

De când se întâmplase accidentul, Mag nu se mai arătase. Vrăbiile gureșe ciripeau. O ciocănitore lovea de zor coaja nukului bătrân, căutând viermi și găze. ...

-Șoricelule, azi avem oaspeți. Părinții pare-se fac grătar în grădină. Vizitatorii or să-și aducă și copiii. Ce bine, o să am cu cine să mă joc în noua căsuța din copac.

Rose se îmbracă atent cu o rochiță înflorată și ieși în fugă în grădina care era deja animată de glasuri, muzică și zumzete. Câțiva bărbați stăteau lângă focul de la grătar. Femeile admirau florile multicolore ce își înălțau corolele timid spre razele soarelui. Fetița și alți doi copii s-au dus alergând spre nuc.

-Aveți lemne aici? Lângă sacul plin cu cărbuni am văzut unul negru.

-Stai, nu pune mâna. Tatăl Rosei luă cleștele de la grătar și, repede, îl apucă pe Mag de cap aruncându-l pe foc.

Șarpele se zvârcolea pe cărbunii încinși. Încerca să scape, dar era în zadar.

Seara se lăsa încet peste câmpuri, peste case, grădini, oameni. „În câteva ore va începe o nouă zi” gândi Mica și se culcuși lângă mica sa prietenă.

Maria FILIPOIU

POEME DORULUI

DOR DE PRIMUL SARUT *(sonet de restriște)*

Îmi caut primul sărut prin amintiri,
Când mi se face dor de o iubire,
Ce-a fost a sufletelor contopire
Și-i prizonier în tainice trăiri.

A fost doar o inocentă jertfire
De sentimente, ce pluteau în roiri
La matca vieții, dar fără pătimiri
Și năzuința de însuflețire.

Ecoul sărutului mai răsună
Pe portativul inimii stinghere,
Când sufletul pribeag îi cântă-n strună.

Se cuibărește în pustii ungere
Și în tolba regretelor adună
Enigma sorții scrise în mistere.

DORUL RĂTĂCIT *(sonet de restriște)*

Se rătăcește doru-n pribegie,
Când sentimentele pe lacrimi se scurg,
Iar iubirea se ascunde în amurg,
Căutând speranța prin veșnicie.

De iubire arde dorul ca pe rug
În sufletul condamnat la sclavie,
Că trădarea ce-a lăsat anarhie,
Distruge inimi cu-al sorții tăvălug.

Privesc iubirea ostatică în zori,
Cu așteptări de dor încărunțite
Și înghețate de-ai dragostei fiori.

Iar sentimentele nefericite
Se-aud suspinând în viscol de ninsori,
Cu dorul în speranțe troienite.

RENAȘTEREA DORULUI *(sonet de restriște)*

Se plimbă dor pe-a speranței câmpie,
Când cărări de vis prin amintiri parcurg,
Să-l adăpostesc în al inimii burg,
De-a răsări în timp de reverie.

Din boabe de rouă, ce din ochi se scurg,
Se-ncheagă nostalgii în mărturie
Și lacrimiază suflet pe hârtie,
Cerând dezrobire de la demiurg.

Dar spiritul dorului renaște iar
Din apusul toamnelor desfrunzite,
Unui destin nou să-i fie temerar.

Va crește-n speranțe înmugurite,
Și regăsindu-și iubirea în florar,
Vor lăsa rod pe flori de mărgărite.

DORUL CU ARIPILE FRÂNTE

Cu aripile frânate de singurătate,
În sufletu-mi sihastru ca o neagră stâncă,
Dorul pribeag agonizează și se zbate
Să iasă din prăpastia tot mai adâncă.

De dragoste rănit, tânjind după iubire,
Când s-a aventurat în periplu romantic
S-a prăbușit într-un blestem de pătimire,
Cu visul să sfârșească în destin dramatic.

Iar visul adorat de primăvara vieții
S-a încheat pe un val înălțat de idei.
În abis l-au dus valurile tinetetii,
Prin toamna bătrâneții să-și poarte pașii grei.

De dor golit duc sufletul în altă lume,
Pe tărâmul unde larna Eternității
Îl metamorfozează în chip cu alt nume
Și zbor de vultur sub cerul posterității.

CENUȘĂ DE DOR

Duc vise cu brațe de gând adunate,
Într-un castel al dragostei promise,
Ce adăpostește timide șoapte,
Cu ecouri în poeme nescrise.

Suspina dorul în clepsidră de nisip,
Când împletesc speranța cu iubirea,
Și învăluie tristeți lipite pe chip,
La târg de vise să-i vând amintirea.

Dar dorul e cuprins de magma iubirii,
Zdrobindu-mi inima, ca un tăvălug.
Îmbrăcată în giulgiul nefericirii,
Plânge când ard sentimentele pe rug.

În maramă adun cenușa dorului,
La rădăcina iubirii să o las.
În caut pe-aripile timpului,
Prin altă viață de-ar fi să fac popas.

DOR DE TIMPUL VIEȚII *(sonet timpului)*

Prin timpul vieții străbat cu soarta mea
Învăluită în ceață și geruri,
Ce îmi înalță sufletul spre ceruri,
O veșnicie lângă străbuni să stea.

Voi duce dorul vieții prin eteruri,
În sufletul ce îmi poartă iubirea
Și făclie luminând amintirea
Din rodnice și glorioase vremuri.

Pe podul către veșnicie trece
Convoiul sentimentelor duioase,
Ce-n Universul tainic mă petrece.

Din dor de viață cresc ramuri stufoase,
De laur, menite să îmi vindece
Spirit zburător spre zări luminoase.

Mónika TÖTH**stelele nu-mi luminează calea**

când ai plecat
 au plâns florile în grădină
 bijuteriile pe care le-am purtat
 la prima întâlnire
 au ruginit
 covorul plânge de dorul tău
 soarele nu mă mai ține în brațe
 stelele nu-mi mai luminează calea
 luna nu mai întoarce lângă fereastra mea
 și nici curcubeul
 nu-mi mai sărută fața bronzată
 am rămas singură ca un copil
 abandonat

cerul albastru
 un copil abandonat
 pe lângă hambar

sunt

sunt îndrăgostită
 din cap până în picioare
 de ochii tăi de măceș
 sunt copil
 colorez carte
 desenez cu cretă
 bat copiii la grădiniță
 sunt visătoare
 culeg tot timpul
 scoici și petale
 de trandafir

cerul pictează un vis frumos

cerul pictează un vis.
 în timp ce luna sărută mâinile trudite
 când nu ești aproape
 inima mi-e rece
 nici vântul nu bate
 demonii dorm
 nici umbra nu sforăie
 trebuie să vii acum
 am surprins îngerii
 cântând o serenadă

Eugenia Rada IONIȚĂ**Insectar**

Fluturii zăpezii au fost prinși cu un ac
 Pe o coală albă
 Să fie ca o amintire.
 Noapțile își tremurau faldurile
 În peisajul tăcerilor
 Unde culorile șușoteau
 Despre cântecul câmpului
 Numai așa se păstra numai un strop
 Dintr-o viață.

Indolență

Indolența se manifesta precaut,
 În centrul atenției s-a impus cu curaj.
 Până și mierlele fluierau a pagubă
 La toanele verii zbârcite de căldura verii,
 Irișii își trăseseră și ei caii pe dreapta
 La trecerea vijeliei.
 Vezi, să nu te pui ca martor,
 Că indolența căzuse la pace cu sora
 geamănă
 Numită hărnicia

Aurel SCARLAT**Scrisoare către o pictoriță**

Sus, pe schele, celor sfinți
 Să dai umbră și culoare
 Și durerea ce o simți,
 Când durerea lor te doare.

Și-i vedea cum te ajută,
 De 'nălțimi să te apropii,
 Mâna vie, nevăzută,
 Nu scheletul unei copii.

Din lumini interioare
 Chipului vei da lumină,
 Umbra ta, cea trecătoare,
 Tuturor să aparțină.

Don Quijote

Don Quijote de la Mancha
 Înspre noi îndreaptă lancea:
 - Stați pe loc! Așa să stați,
 Și să nu înaintați.

Voi, români, în justa luptă
 Cu marile mori de vânt,
 Veți vedea că Dulcineea
 Este vis de om înfrânt!

Ați luptat la Mărășești,
 Apoi și pe alte fronturi,
 Iar pe urmă, ca răsplată,
 Ați primit numai afronturi.

Eu, Quijote de la Mancha,
 Vă-mprumut cu stimă lancea,
 Dar, când faceți alianțe,
 Fiți atenți și la... nuanțe.

Oana TRANDAFIR

CARTEA SALVEAZĂ VIAȚA

Cum ar fi lumea fără cărți? Cum ar arăta lumea dacă nu ar citi? Ei bine, lumea fără cărți ar fi lipsită de esență, plictisitoare și poate chiar tristă. Dacă nu ar citi, oamenii s-ar afla într-o beznă totală, luminată de un soare ce, în definitiv, nu e nimic.

Dar de ce ar trebui să citim? De ce ar trebui să pierdem clipe prețioase din viața asta scurtă cu un vraf de foi neînsuflețite? Unii spun că o carte poate fi cheia spre cunoaștere, alții spun că, atunci când citim, sufletul nostru se află în mai multe locuri deodată. Sunt și mulți oameni care citesc pentru că „trebuie” și nu au de ales. Toate aceste teorii sunt adevărate pentru cei ce cred în ele. Eu cred că aceste obiecte neînsuflețite învie când cititorii își împart sufletul cu ele, atunci când intră în profunzimea lor.

Pentru mine, cărțile nu sunt doar niște lumi noi care așteaptă să fie descoperite, ci sunt cheia spre lumea mea cea nouă. Eu îmi creez propia lume și depinde de mine dacă e frumoasă sau urâtă, dacă e tristă sau fericită, iar fără cărți această lume nu ar fi la fel, poate nici nu ar exista. Fără cărți aș fi singură. Când sunt bolnavă, cartea mă vindecă mai tare ca orice medicament, îmi vindecă sufletul și gândurile.

Lumea poate spune că nu am prieteni, dar adevărul este că am mult mai mulți prieteni decât cei ce vorbesc. Prietenii mei sunt acolo la orice oră, oriunde și indiferent de starea mea de spirit. Ei nu ar exista de nu le-aș da o șansă și nu ar mai trăi de nu aș crede în ei. Ei locuiesc în carte, iar cartea locuiește în sufletul meu, în gândul meu și în visele mele nevinovate.

Cartea nu minte niciodată. Ea nu prezintă doar un ideal nerealist. Pe lângă zâne și pitici, pe lângă zmei și Feți-Frumoși există dragoste și ură, prietenie și trădare, bine și rău. Ea nu ascunde ceea ce știm cu toții deja, dar ne învață că lumea poate fi mai frumoasă fără mari sacrificii. De fapt, doar noi trebuie să ne schimbăm. Noi suntem cheia spre lumea de vis pe care nu o găsim decât în cărți. Ne trebuie niște ochi mai atenți la ce se află în jur, niște urechi mai ascultătoare, o minte mai înțeleaptă și deschisă spre basm. Prin urmare, trebuie să fim asemenea copiilor mici care se bucură de orice clipă și văd speranța în orice personaj din povestea preferată, fie el bun, fie rău.

Când mă refer la o carte mă refer la un loc care aș vrea să știu că există și în lumea noastră, chiar dacă nu aceasta este realitatea. Sentimentul pe care mi-l trezesc aceste gânduri este motivator și mă determină să citesc mai mult și mai mult. În ultima vreme, din această dorință s-a născut o nouă pasiune. Pe cât de frumos este să citești, pe atât de frumos este să scrii, să-ți însușezi gândurile, să creezi un univers nou și să dai frâu liber imaginației. Imaginația este instrumentul de bază al scriitorului, nu stiloul sau hârtia.

De când am descoperit această îndeletnicire de a scrie propriile povești pot spune că o carte sau o poveste sau un basm sau oricum vrem să o numim este o mulțime de gânduri împachetate în frumos și gata de a salva viața pe acest pământ.

ÎMPĂRATUL CU SUFLET DE ARTIST

A fost odată ca niciodată, că dacă n-ar fi nu s-ar mai povesti. A fost odată un târâm îndepărtat condus de un mare împărat. Și avea împăratul acesta trei fii, băieți frumoși, în floarea vârstei. Cel mai mare, Avram era un vânător neîntrecut de nimeni. De dimineață și până la lăsarea serii, acesta vâna felurite lighioane prin codri. Cel de al doilea, Vlad era iscusit în arta luptelor. Lupta cu spada ori pumnalul de parcă îi erau parte din brațe. Se zvonea despre acesta că nimeni ce se avânta într-o luptă cu el nu ieșea învingător. Iar mezinul familiei era Ian. Ian nu semăna nici pe departe cu frații lui, cu părul bălai și chipul copilăros, acesta își petrecea timpul hoinărind prin grădinile palatului ori citind în vreun luminis, fiind disprețuit de împărat și de frați, dar iubit de curteni. Și avea împăratul nostru o împărăție vastă. Era atât de mare, încât nici că o puteai cuprinde cu vederea. Se spune că, într-o zi, cam pe la amurg, împăratul nostru îi cheamă pe fii cei mari și le spune:

- Dragii tatii, ați crescut și ați tot crescut. Sunteți înalți ca brazii și ageri asemenea vulturilor, eu însă mă împuținez cu fiecare zi ce trece. Mă simt tot mai ostenit. Anii mei de glorie au apus. Acum e timpul să se ridice un nou împărat care să îmi ia locul. De aceea v-am chemat astă-seară în fața-mi, fii mei. Gândiți-vă bine și spuneți-mi care din voi se încumetă în a conduce împărăția. Auzind una ca asta cei doi flăcăi pornesc a se contrazice și așa, din vorbă în vorbă, se iscă o bătaie strașnică. Văzând una ca asta împăratul strigă:

- Ajunge, de nu isprăviți, pe loc capul vă va sta acolo unde vă sunt picioarele. Pe dată în sala tronului se lasă o liniște mormântală, iar împăratul continuă. De nu vă puteți decide voi înșivă, va hotărî soarta.

Auzind zarva iscată, Ian intră în sala tronului cu o carte pe care o frunzărea în mână. Văzându-l, împăratul nu avu încotro și continuă:

- Aici erai, fiule, voiam să vorbesc cu frații tăi, dar pârâmi-se că ar trebui să auzi și dumneata. După cum știți, regele Alb Împărat este pasionat de artă. Umblă zvonuri cum că acesta ține închis într-unul din turnurile sale un pictor destoinic, un pictor cum nici că mai există. Vă cer vouă să o porniți degrabă întra-acolo, să vă uceniciți lui, să învățați arta picturii și atunci când veți isprăvi să vă înapoiați la curte, iar cel ce o va stăpâni cel mai bine va cârmui regatul. Porniți dar băieții mei.

Nu termină bine împăratul de spus vorbele, că cei doi fii mai mari au și pornit-o la fugă într-o învălmășeală de nedescris în încercarea de a-și alege cel mai bun armăsar și cele mai destoinice arme. Nu se crapă bine de ziuă că cei doi au și pornit-o val-vârtej la drum. Mezinul însă a plecat spre bibliotecă de unde a luat o veche hartă, apoi spre grajdurile împărătești. Acolo, după învățăturile unui grăjdar bătrân, alege o mârțogă slabă și pricăjită pe care o duce afară. Apoi, în curtea palatului, întocmește un foc mare și, la isprăvirea lui, aduce iapa spre a se hrăni. Aceasta, hămesită cum era, înfulecă pe dată tot jărtecul, se dete de trei ori peste cap și pe dată se preschimbă într-un armăsar cu coama roșie ca focul.

(continuare în pag. 40)

MUNTELE

- Stăpâne, cum vrei să te port, ca vântul ori ca gândul?

- Ca gândul.

Zis și făcut. Odată încălecat, calul îl purta pe lan repede ca gândul peste mări și țări, munți și deșerturi timp de nouă zile și nouă nopți, iar în a zecea zi flăcăul descălecă la poarta marelui Alb Împărat. Legă calul în grajd și se prezintă în fața regelui drept un biet călător ce cere adăpost și ceva de lucru. Regele, mărinimos din fire, acceptă cererea făcând-l pe voinic ucenicul înaltului pictor. Astfel, lan ajunsese în turnul cel înalt. Urcă scările abrupte până sus, unde dete de artist. Intră într-o cămăruță mică și întunecată unde îi fu prezentat băiatului. Zeci de pânze atârnav pe perti pictate în cele mai măiestrite moduri. Pe podea pensule, acuarele, guașe erau împrăștiate dezordonat. În acest peisaj urma să trăiască flăcăul timp de cel puțin o lună.

Pe de altă parte, frații lui nu au izbândit în călătoriile lor. Fără o hartă, aceștia au colindat zi de vară până-n seară de pe un târâm pe altul, ca, într-un final să se arate în fața tatălui lor fără sorți de izbândă.

Dar să ne întoarcem la mezinul nostru. Ian munci din gerău zi de zi ca ajutorul artistului. Îl urmărea atent cum lucra, admirând stelele ca apoi să le transpună pe pânză. Într-o dimineață, se apropie de lan și îi spuse:

- Băiete, uneori adevărul e mai important decât aparențele. Spunem cine ești, iar eu îți voi da ce ai nevoie.

Cântărind atent cuvintele, lan decide că cea mai bună cale este de a mărturisi cine e. Căzu în genunchi în fața pictorului și spuse:

- Ai dreptate, sunt Ian, fiul lui Roșu Împărat.

Pictorul îi zâmbi băiatului și îi făcu semn să se ridice.

- Dragul meu băiat, nu o să te întreb ce cauți aici, de mi-ai fost ucenic înseamnă că ai un suflet mare, dar asta nu poate cumpăra cine ești, de te va prinde aici, Alb Împărat te va arunca pe dată în temniță. Trebuie să pleci numaidecât, dar ține minte: cel mai important instrument al unui artist nu este o pânză bună ori o pensulă de calitate. Nu. Cel mai important secret este aici spuse bătrânul și își puse mâna în dreptul inimii. Sufletul este cheia. În tot ce vei pune suflet, va deveni o operă de artă ce te va face pe tine un artist desăvârșit. Acum trebuie să pleci. La bună vedere!

Cu lecția învățată, tânărul o porni spre casă; după încă zece zile se închină în fața tatălui său și îi spuse așa:

- Tată, am făcut tot ce m-ai rugat și îți pot spune că am aflat cel mai mare secret al unui pictor. Acum sunt pregătit să devin rege, nu îți pot arăta deprinderile dobândite pe pânză deoarece ce am aflat depășește cu mult materialul. Știu că sunt pregătit să fiu rege fiindcă o spun cu suflet, iar asta mă transformă într-un artist desăvârșit.

Auzind vorbele băiatului, împăratul își ridică mezinul de jos și cu lacrimi în ochi își ceru scuze. Apoi organizează pe loc încoronarea. Petrecerea a durat trei zile și trei nopți și la aceasta a participat și Alb Împărat. Se spune că acesta, recunoscând-l pe băiat, îi dete pe dată mâna fiicei lui. Și au făcut cei doi o nuntă ca-n povești. De atunci și până acum regele Ian și regina lui domnesc mânăți de dragostea ce și-o poartă unul altuia conducând cel mai prosper regat de până acum. Și au trăit fericiți până la adânci bătrâneți...

A fost odată un munte semeț. Primăvara, haina sa de flori era foarte colorată și înmiresmată, iar ici-colo era ascunsă de restul lumii câte o floare-de-coliț. Vara, mirosea a iarbă înaltă, iar fluturii, buburuzele și alte găze zburdau și se jucau. Toamna, haina muntelui era colorată precum frunzele ce se veștejesă și cad din copaci. Toate aceste anotimpuri îi plăceau mult muntelui nostru, dar iarna nu ere niciodată bine venită. Acest anotimp friguros nu aducea nimic bun după el. Fluturii și buburuzele nu își mai făceau simțită prezența, unele animale hibernau, iar celelalte căutau în zadar hrană. Florile colorate de altă dată erau acum acoperite de o plapumă, ce era de fapt zăpada, care îi dispăcea cel mai mult muntelui. Iarna, haina muntelui era albă, doar pe ici-colo se zărea verdele brazilor cu frunză veșnică, dar și aceștia erau acoperiți aproape în întregime de zăpadă. Cu toate că acest anotimp venea și pleca la fel ca și celelalte, părea că iarna durează ani întregi și nu doar câteva luni. Muntele, în schimb, căuta tot timpul câte un semn de la prietenul lui de pe bolta cerească, soarele, dar acesta rămânea tot palid și lipsit de putere până la venirea primăverii.

Au tecut mulți ani și multe ierni geroase până când omenii și-au făcut apariția în peisaj. Aceștia și-au construit case la poalele muntelui, vânau animalele din păduri și dădeau naștere unei scânteii care lăsa în urmă un fum negru și necăcios. Muntele începu să urască oamenii precum iarna cea friguroasă, ca să nu mai spunem că îi considera dizgrațioși pentru că erau lipsiți de blană sau pene și păreau mici și firavi spre deosebire de urși, lupi și cerbi. Spera că toate aceste defecte îi vor împiedica pe noii-veniți să trecă peste iarnă și astfel să plece, dar se înșelă amarnic. Spre surprinderea lui aceste ființe purtau blană iarna, iar scânteia, care era focul, îi ajuta să se încălzească. De asemenea, casele lor erau rezistente și călduroase, numai bune pentru a rezista viscolului. Muntele nu avea ce face, trebuia să accepte oamenii prin pădurile și poienițele lui.

După câteva săptămâni de iarnă aprigă, muntele privea trist la pădurile lipsite de orice vietate sau culoare, și pentru că se plictisea a hotărât să vadă cum se mai descurcau oamenii deoarece din satul lor se auzea un cântec dulce. Aceștia erau în case, dar păreau că se distrează împodobind rămuri de brad, cântând cântece înălțătoare și povestind în fața vetrei. Mirosurile îmbietoare veneau de la cozonacii copti, iar copiii mâncau nuci și portocale. Muntelui i-a plăcut cel mai mult când a văzut o familie îngrijind și hrănind un pui de căprioară plâpând și înfrigorat. Aceasta îi dovedi că oamenii nu erau chiar atât de haini cum crezu la început.

Astfel, de Crăciun a fost prima dată când muntele a uitat de frig și a simțit o căldură care venea din inteior și de atunci și-a schimbat părerea despre oameni și despre iarnă. A încercat să vadă numai partea bună a lucrurilor, ființelor și fenomenelor cel îl înconjoară și-n ziua de azi.

Premiul revistei literare Boem@ la concursul "Condeiiul fermecat" organizat de Biblioteca Județeană "V. A. Urechia" din Galați, 5 iulie 2022.

Anee-Maria POPOIU

Aventurile din Valea-Vis de Lemn

Un ultim râset s-a grăit, un alt clemencel s-a ivit în Valea-Ploilor, sau cum era cunoscută local, Valea-Vis de Lemn. Un alt vis s-a prăpădit odată cu un zâmbet anevoios, în timp ce o nouă creatură a apărut chiar în brațele reginei. Loppy, un clemencel plâpând cu un licăr în ochi, aidoma unor artificii luminând văzduhul.

Ce sunt clemenceii, vă întrebați? Ei bine, demult, demult de tot, înainte ca buncii sau străbuncii noștri să se nască, era un sat departe, departe de tot, Croiești. Acolo visele erau prelucrate și trimise cu grijă în borcane de cleștar către SkyOffice, unde plutesc pe păpădii, iar de fiecare dată când suflă într-una o dorință se îndeplinește.

Însă, într-o zi ploioasă, oamenii au inundat locul de forfotă și ură, iar clemenceii au fost nevoiți să se ascundă și mai departe. Croindu-și drum printre miile de suflete, regele din acea vreme a fost încolțit de dorințele lacome ale oamenilor, iar aceștia au pierit. De fiecare dată când moare un clemencel un vis părăsește borcanul.

În acea zi de marți, sau miercuri, nu se știe sigur, o dorință cumplită s-a îndeplinit și fiecare om a primit o creatură ce aducea visele la realitate, doar câțiva scăpând de pericol și formându-și propriul lor mic regat. Lumea scăpase de sub control și nimeni nu o putea echilibra, ei bine, cu excepția lui Loppy, micul clemencel regal.

Sufletele magice aveau într-adevăr o înfățișare neobișnuită: urechi ascuțite ce auzeau de la mii de kilometri depărtare, ochi bulbucăți, cu nasul roșu precum renul lui Moș Crăciun, vocea firavă ce pentru auzul omenească era ca un ticăit de ceas și în final un zâmbet mereu întipărit pe micile lor chipuri.

În noaptea Anului Nou, prințului aveau să-i fie prezentate pentru prima dată artificiile. Părinții lui îi povestiseră despre ele. Le-au descris ca fiind un termen inedit de fiecare bulbuc, ce împlinește dorințe și are onoarea să-l vadă.

Fiecare strălucire a cerului, pentru ei, înseamnă un clemencel eliberat din mâinile umanității. O ușurare completă sau o bucurie neînchipuit de mare.

Loppy stătea stingher pe o creangă de copac, așteptând apariția ploii de lumină. Neașteptat, un tunet colorat a spintecat cerul iar Loppy, speriat, a căzut din stejarul bătrân înspre un infinit tobogan.

Prințul a plutit pe iarba deasă din câmp până a ajuns în apropierea satului oamenilor când soarele își făcuse simțită prezența. Pășind cu teamă pe strada aglomerată, clemencelul a zărit mii de figuri aievea, dar parcă fără pic de viață în ele, așteptându-și răbdătoare sfârșitul. A fost atras profund de lumina ce părăsea o clădire roz-argintie ce radia de fericire. Neștiind unde se afla, ticăitorul a dat buzna în mijlocul unui curs de balet, în Academia familiei Piruette, unde Lilly îl aștepta de o viață, chiar dacă ea nu știa încă asta.

Lilly era fiica marilor balerini ai familiei Piruette. Visul său nu fusese încă eliberat din borcan, iar familia sa folosisse toate dorințele pe care clemencelul le putea

aduce la realitate. Aceasta se antrena zi de zi, noapte de noapte și totul în zadar, căci NICIODATĂ nu avea să fie la fel de bună ca mama ei.

—Oh! Lilly, ia-ți jucăriile din sala mea de balet!

—Dar nu este jucăria mea, tată!

—Atunci ce este bucată aceasta de pluș? Mon cherie dă-l afară!

—Acum!

—Mă scuzați, ce căutați aici? a întrebat Lilly politicos clemencelul ce bombănea gălăgios.

—Bucată de pluș!

—Îmi pare rău pentru comportamentul tatălui meu, este stresat, nu se mai înscrie nimeni la academia sa, toți devin talentați datorită clemenceilor.

—Clemencei, zici, asta e soluția! Dorința lui! Te pot ajuta cu dorința tatălui tău de a avea o lume fără clemencei în posesia oamenilor, așa nici el nu se va mai confrunta cu pierderile de la academie.

—Poftim? M-ai pierdut de la dorință...

Micul bulbucat i-a istorisit multe povești ale creaturilor din Valea-Vis de lemn, explicându-i dorința sa arzătoare.

Fata l-a condus într-o cameră neașteptat de vie pentru anotimpul de iarnă. Era plină de păpădii lăcrămioare și crini.

—Cred că vom avea nevoie de astea! spuse clemencelul, îndesându-și buzunarele cu flori.

—Nu fi prea sigur de asta! Sigur vom uita de ele. Acum haide, trebuie să mă întorc la academie înainte ca tata să suspecteze ceva! Ne întâlnim la apusul soarelui în spatele clădirii.

Ticăitorul a petrecut ore în șir pregătind un plan propice situației în care se afla. Avea să o facă pe mama lui, regina, așa de mândră!...

Seara, însă, a împânzit micul orașel iar fata și noul său prieten erau ambii nerăbdători, având un singur scop.

—Sper să-l fac pe tata mândru, chiar dacă știu că nu voi egala niciodată talentul mamei.

—Sper ca mama clemencel să fie iar fericită, și pe de altă parte NICIODATĂ în limba ticăitorilor înseamnă speranță, dorință și motivație.

Cu un singur gând, dar cu mii de sentimente de teamă, visătorii și-au desfăcut umbrele confecționate din păpădii și și-au luat zborul spre Sky Office, marea fabrică de dorințe. Drumul a fost tăcut, ambii clocotind de nerăbdare.

—Te-ai gândit vreodată ce fel ar fi dacă orice vis ți s-ar îndeplini?

—Noi, clemenceii, îndeplinim dorințele oamenilor, pentru a reuși noi, nu trebuie doar să sperăm, ci să muncim pentru ceea ce vrem. Ne-am fi eliberat de mult timp dacă am fi putut.

—Uite! E... un... lac? întreabă fata nedumerită.

—Da! Lacul Boare Argintie, locul unde plutesc coșmarurile, trebuie să fim atenți, nu putem atinge apa, sau cel mai mare coșmar al nostru se va îndeplini. Clemenceii de apă conduc locul, sunt o specie foarte rară.

—Hai să folosim lăcrămioarele! Petalele lor sunt destul de rezistente, spuse Lilly.

(continuare în pag. 42)

-Bună idee! Ți-am zis că ne vor fi de mare folos!

Călătorii au îmbarcat în mica floare plăcut înmiresmată traversând lacul plin de orori, până au ajuns chiar la porțile SkyOffice-ului.

-Ce facem de aici?

-Avem nevoie de o costumație ce să ne ajute să ne camuflăm cu fluturii paznici!

-Ce zici de crini? Întrebă descurajată balerina.

-Crini? Am zis fluturi, nu flori!

-Minunată idee! spuse uimit clemencelul.

Surprinzător, ticăitorul și viitoarea balerină au trecut peste bariere ajungând într-o încăpăre fără aco-periș unde mii de borcane zăceau pe pădării.

-Dacă suflăm în pădăria greșită vom elibera și visul greșit, așa că trebuie să fim atenți! spuse creatura cu ochii bulbucați.

După multe căutări au găsit visul într-un borcan ruginit, uitat de vreme, într-un colț misterios de întunecat.

Noaptea se lăsase deasupra norilor, iar singurul sunet ce mai jongla prin urechile călătorilor era adierea vântului ce încerca din greu să pătrundă prin porțile fa-bricii.

De ușurare, fata a oftat adânc, cauzând căderea unui borcan.

-Nu, nu, nu! Asta nu era în plan! Ce scrie pe borcan?

-D-d-ispăriția Clemen...

Cuvintele cumplite ale fetei nu au avut timp să se sfârșească, căci o pală de vânt l-a prăbușit pe micul prințisor, luându-l în zbor.

Sfârșit!

Vă luam doar peste picior!

Lacrimi i-au cuprins pleoapele fetei și o tristețe amară sufletul. Totul se terminase... În final, academia tatălui ei nu va mai da roade, iar clemencelul nu-și va elibera niciodată familia!

Dintr-o dată și-a amintit cuvintele unei "personae" înțelepte «NICIODATĂ în limba ticăitorilor înseamnă speranță, dorință și motivație».

A încercat să înlocuiască pădăriile cu lăcră-mioarele rămase, să lipească la loc borcanul, dar totul a fost în zadar... Lopy nu mai era.

Uitându-se mai atent în locul unde borcanul a fost spart, observă că o nouă pădărie creștea. Lacrimile ei au ajutat floarea să crească, iar dorința ei înflăcărată să-și recupereze prietenul a apărut pe neașteptate într-un borcan, chiar pe mica pădărie abia înflorită, sub forma unor artificii.

Două clipite mai târziu clemencelul regal apăruse din nou în fața sa, zâmbind călduros.

-Mulțumesc, mulțumesc! Nu pot să cred că ai ales să ne eliberezi pe noi, în loc să-ți îndeplinești visul tău de a deveni balerină.

-Ei, bine, speranța de care îmi povesteai și munca m-au inspirat să fiu eu magia din visul meu, poate până la urmă de o aventura ca asta aveam nevoie, să pot înțelege cu adevărat care este menirea mea...

Micii exploratori au trăit o viață nouă după aceea zi!

Mulți ani mai târziu, totuși în aceeași zi de marți sau miercuri, Lopy era încoronat drept regele CROIEȘ-TI-ului. Da, ați auzit bine, Croiești. După eliberarea

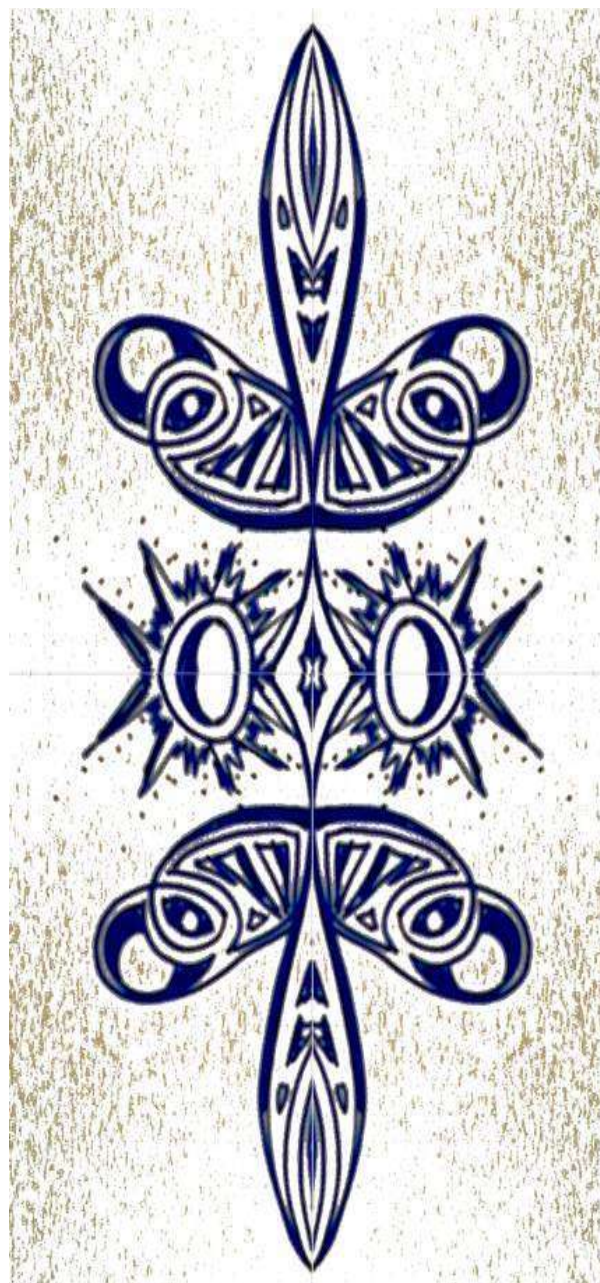
clemenceilor, aceștia și-au recăpătat târâmurile demult pierdute.

În lumea oamenilor însă, veștile nu erau așa bune... Oamenii ce-și doriseră viața veșnică, acum populau Croiești-ul cu mii de răsete finale.

Viața lui Lilly se îmbunătățise complet, în contrast cu cea a familiei Piruette a cărei succes era de neînchipuit.

Lilly avea primul ei dans alături de mama ei, la un festival de dans. Și-a dat seama într-un final că nu trebuia să fie mai talentată decât mama ei ca să fie bună la balet, ci să fie propria ei reflecție ce se compară și se depășește doar și doar pe sine.

Premiul revistei literare Boem@ la concursul "Condeiiul fermecat" organizat de Biblioteca Județeană "V. A. Urechia" din Galați, 5 iulie 2022.

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

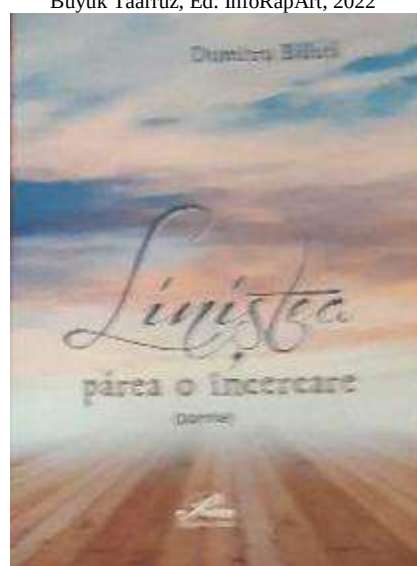
Gülten Abdula Nazare - Bir asirin ardından / Büyük Taarruz, Ed. InfoRapArt, 2022

Lavinia Braniște – Sonia ridică mâna Ed. Polirom, 2019

Petre Rău – Satul meu în toate dorurile mele Ed. InfoRapArt, 2022

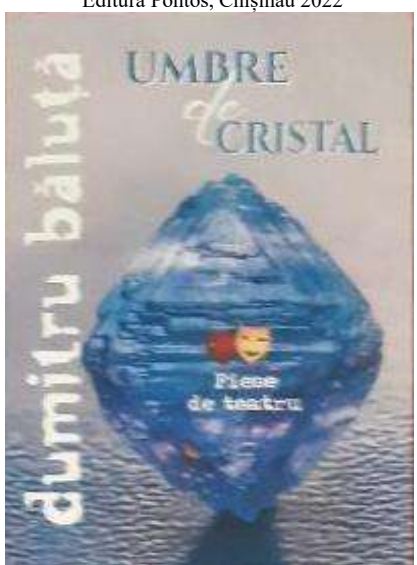
Dumitru Băluță – Linistea părea o încercare Editura Pontos, Chișinău 2022

Tache Grigoraș - Cumpăna vieții mele și niște poezii, Ed. InfoRapArt, 2022

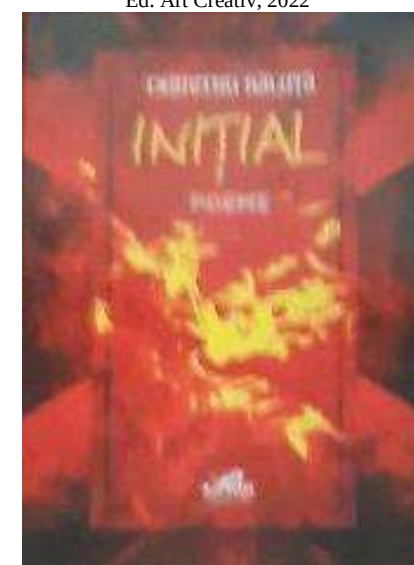
Ioan Gheorghîță – Sfinxul Dunării. Poetul Ed. Art Creativ, 2022

Dumitru Băluță – Umbre de cristal Editura Pontos, Chișinău 2021

Constantin Bejenaru – Beco – Poeme sapiențiale asemeni Cobreilor Regale, Ed. Pim, 2022

Dumitru Băluță – Inițial - Poeme Ed. Pontos, Chișinău 2021

BOEMA

www.boema.inforapart.ro